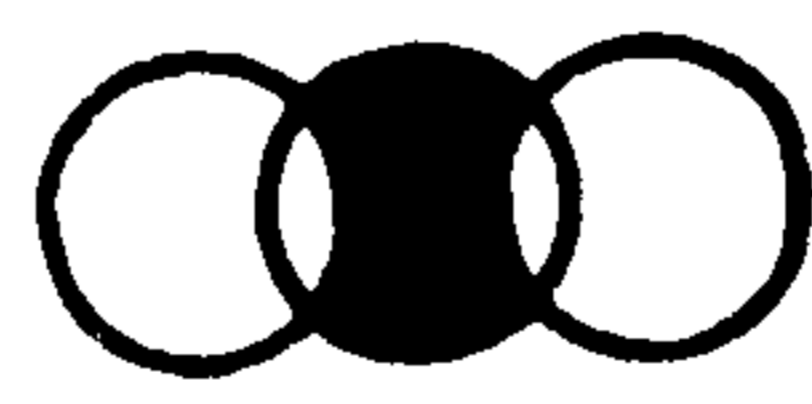

Ketabton.com

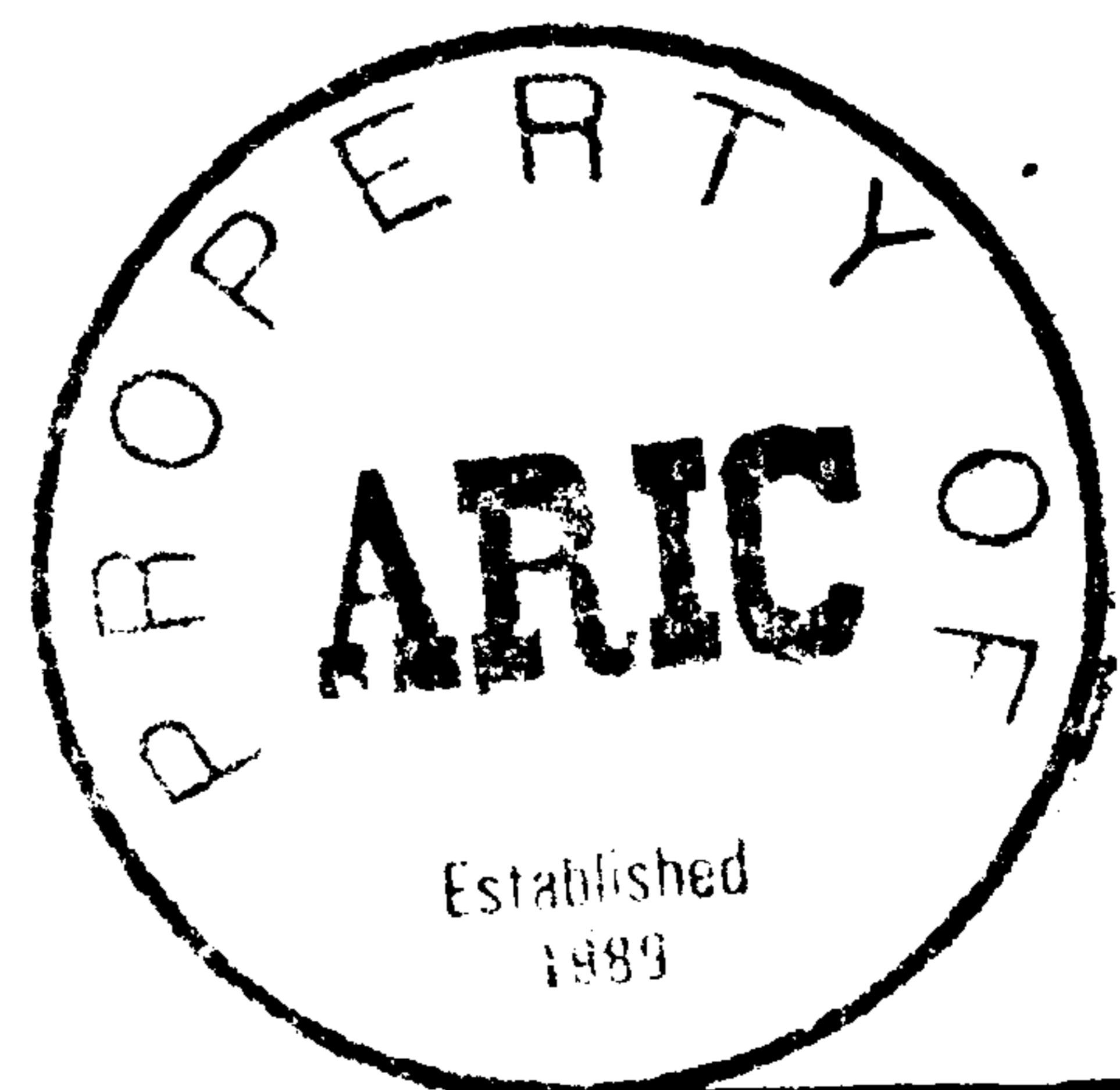
ورپانگه

يوه ورپانگه په لاس ورشي
آدم ولاړشي قدم ورپاندي
بيا پيري په خای ولاړوي
اوتيري وي لاندي باندي

کوهر رحمن کوهر

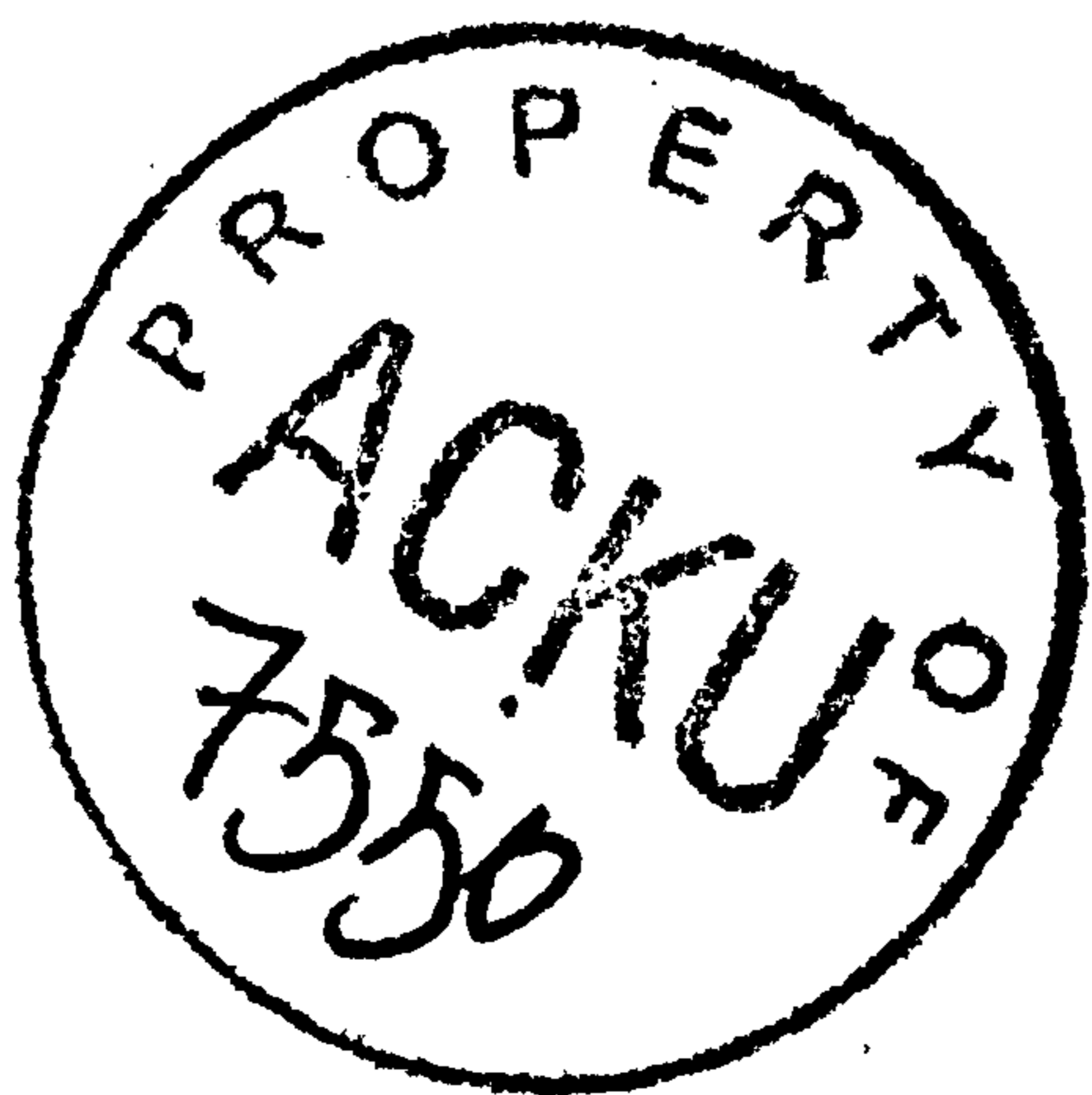

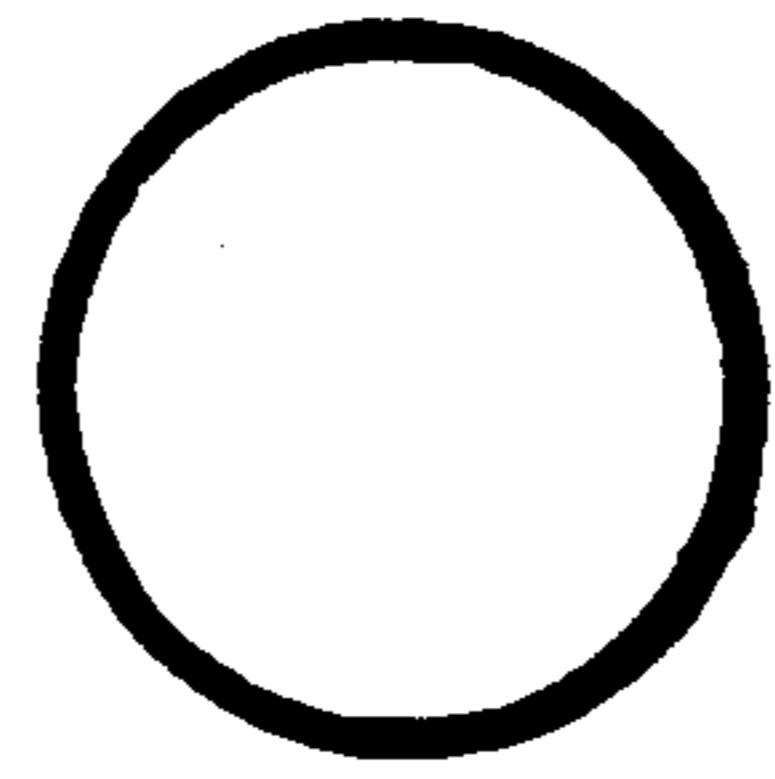
دکتاب نوم : ویرانگه

ویناوال : کوهر چین کوهر
دچاپ کال : ۱۹۱۹
خطاط : نورالدین هنریان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

په ویکار
دهغه ټولون مریالو
چې د بنیاد مودختونو څخه
تېڅندی د پښو څولانی او د -
لاسونو ولچکونه پرې کوی او دا
سرنګ آدمزاد خپل قجیر قامت
ته ورچکوی او ژوند نور
غورځانګن کوی.

څوگ پي ولې خپل قسمت کړي

کومه ورځ چې نور پېدی شي

ځان په پنځس ولې لیکه کړي^(۱)

چې په شتو کې اودر پېدی شي

څه په سر آسمانوي پې

که آسمان ځمکه کېدی شي

په مټ څه لره سر په ده

چې په مټ نر رغونېدی شي

په خردک دې ولې سود شي^(۲)

چې په خپز نښتريدی شي

د پړوتل ته ولې پلې^(۳)

له بريالو چې ملېدی شي^(۴)

د باز اډاره نر دې نه نر ده

که نه پي چټي باز پېدی شي

ليت او لارچې د مېړه وي

فطرت ټول ولجه کېدی شي

۱-نور پېدل = بدلېدل، ۲- لیکه = حساب، ۳- خردک = یو بوټی، ۴- سود = مطمئن

۵- پړه = ماتې خوړل، ۶- ټل = ډله جمعیت، ۷- پلټل = یوځای کېدل، ۸- ملټل = مل کېدل

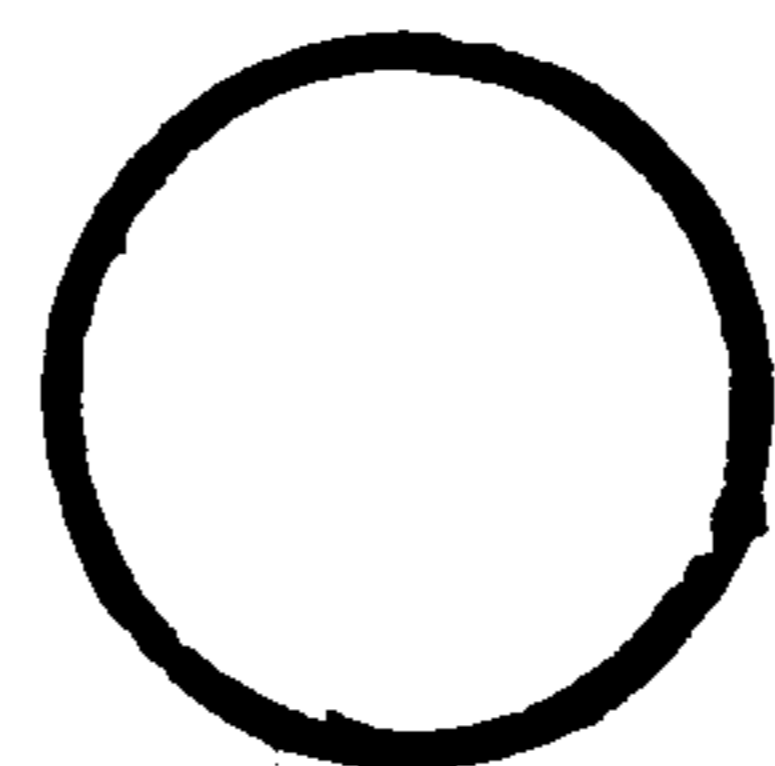
که سواره لوی فرعونان دی
که کلیم شی کونریدی شی
دبری لاری بند نه دی
که له سرخوک تپیدی شی

لوی کتاب دمیربنکارانو
گدیپه وینه کی دخان کا
بیادختوگوگوشتان تپول
الوتونکی باتوران کا

دکلیم دودونه خیل کا
راشکوره زورجهان کا
پرپاسلی اونتلی
دوران قهرمانان کا

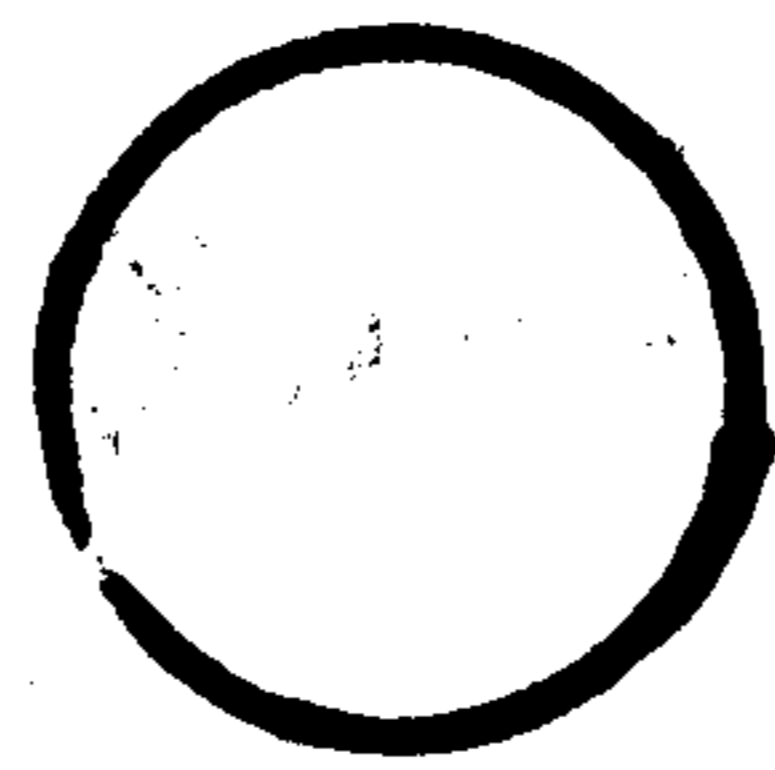
هنه شوک چی مپره خیل دی
تینگ په ننگ اوپه خیل خیل دی
دزمره ماری پی ژوند دی
چی دشنوزمرو دسپل دی

۱-نتلی = ناتار شوی، ۲-خیل = هوپ، ۳-ماری = بنکار.

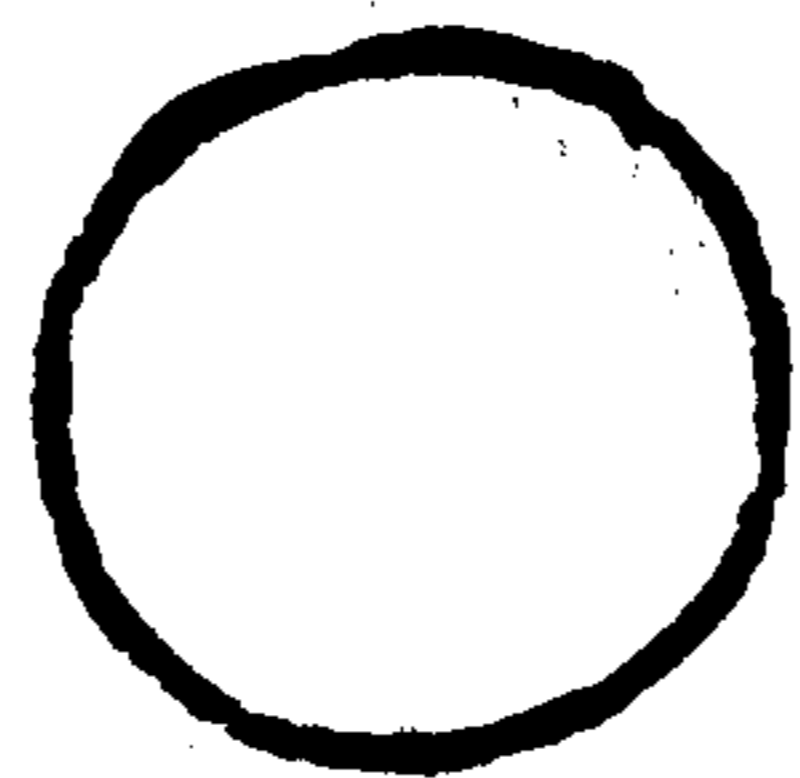
ترهې وينې دى سگروېتې
 ترهې وينې هم رامبيل دى^(۱)
 دخپل تک دى پاتې شوي
 په کولند دى که په بنکېل دى^(۲)
 رشي خنکه بې کوندرې شي^(۳)
 چې خانگي همدرشپېل دى^(۴)
 داطبيب به دې خنک روغ کړي
 چې پي چارې دشا خپل دى^(۵)
 چې د روزي پي تنې وي^(۶)
 په وينو پراته غلبېل دى
 چې جامه پي کاسيري وي^(۷)
 خه په چپل، خه که بې چپل دى^(۸)
 د باتور انگي وروستى ده^(۹)
 مشري که په چارخويل دى^(۱۰)

-
- ۱- رامبيل = يوکل، ۲- کولند = کتخه چې دغويې، خاروي خت ته پي اچوي چې دآزاد
 گرځېدونې منع وساتي، ۳- کوندى = کانه کتې - خليل، ۴- خانگي = درې غاښي
 ۵- وشپېل = چې دغلې رشي پرې بادوي، ۶- شاه خپل = چې شاه خليل کوي يعنې خروښه
 ۷- شيخ تسمه تسمه کوي، ۸- دروزه = دغښودنډر - تيلي، ۹- کاسيري = بدلسني
 ۱۰- چپل = پروښي، ۱۱- انگي = يوه لويه چې وايي انگي انگي - مل دى شوک دى ،
 ۱۱- چارخويل = قرقره

نه ددين، نه دسا^(۱) دين دي
خوار متازه د سوئيل^(۲) دي
شايد بيا خليل^(۳) زرغون كړي
"مومنان" ټول آذر خپل دي

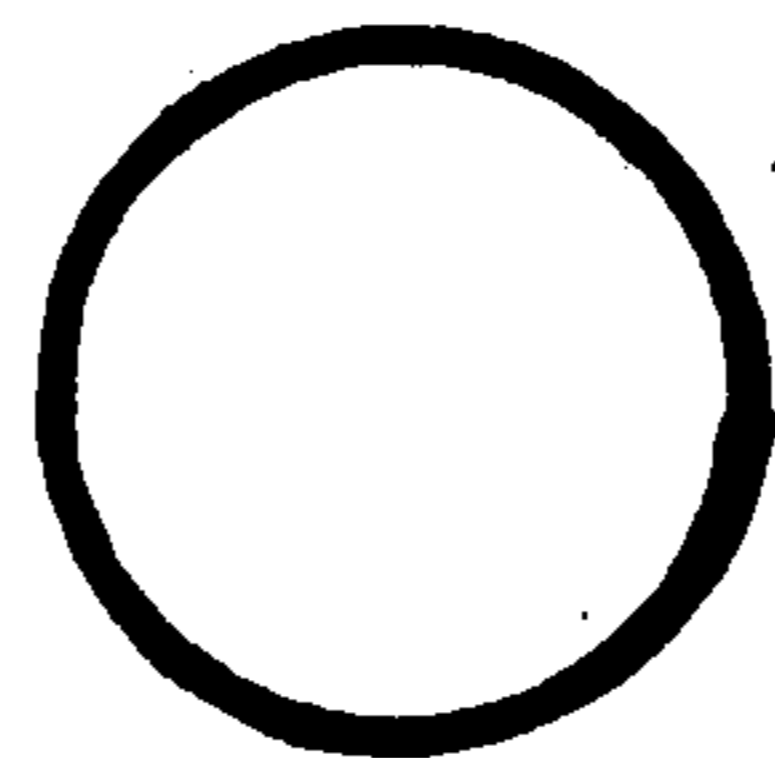
كليمه لويه كيميا ده
لاناپوهه پر دنيا ده
شوند په هر اړيكي وي چي
كليمني ته يې اړتيا ده

د جهان د سما^(۴) پېټي
وري تندي باندي مېړونه
د ملخي نه كله كېږي
د باتور، د باز كارونه
ننگيالي په دار بر سپره
غوروي خپل منبرونه
په پاخون چي "زه يم" نه كړي
خوشې پوچ هغه مونځونه

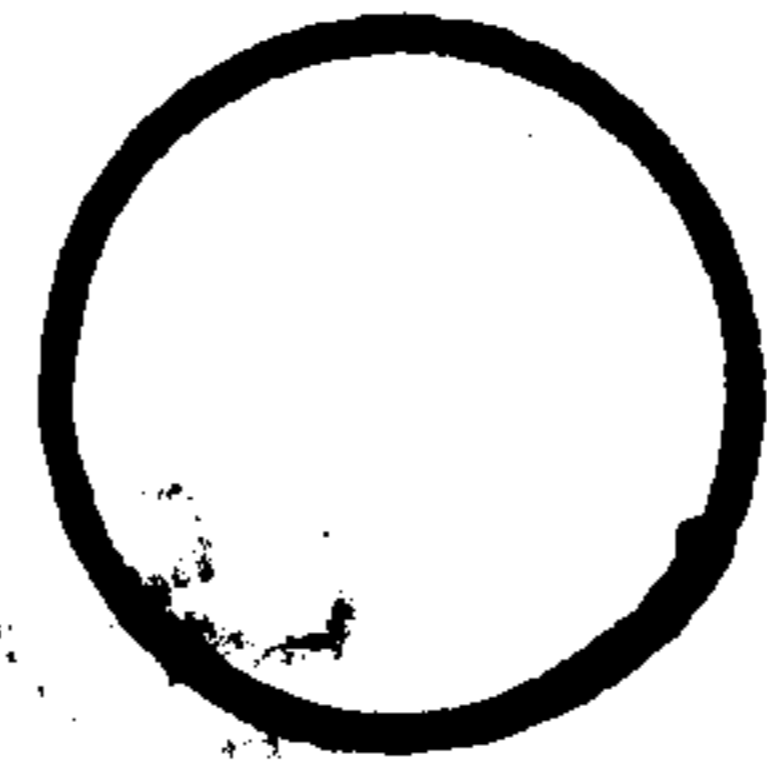
۱- سادين = ارولى خلكه، ۲- سوئيل = درېيمه نړۍ، ۳- سما = بندوسين - توزير

په جوقار چي لرو بر کړي
 بلايي هغه بانگ^(۱) سونه
 چي دا حُصکه دخدای کور کړي
 دي هغه دڅښتن ملونه

ننگيالي دي شاه مېړونه
 لکه حق پي کړ وږه وي
 دننگيال په مت، په توره
 دلته اردڅښتن کړه وي
 خو له ماتې په فرعون کړي
 دننگيال دمزري زړه وي
 تورڅنگلونه خوندي وي
 حق ننکي پي غرين کړه^(۳) وي
 ساه پي واچوي جوښو کي
 له پېرو پېرو چي مړه وي
 دناحق وږه^(۵) ټول پړه کړي
 وږه هغه کړي، چي تل پړه وي

۱- بانگونه = آذانونه، ۲- تورڅنگلی = باطل کاره، ۳- غرين کړه = قلا- سنګر
 ۴- جوښه = تنه، ۵- وږه = بريالي.

دکيد په اورپو نه شي

چې په غرمب د شتوزرو شي

په تسپو موسلو نه نشي

چې په تورو، په نپزو شي

په منښتو نه بود پري

چې په وينو په خولو شي

چې د باز شوغې ته اړ وي

هغه څنگ له توتکرو شي!

ننگيالي يې شي کولی

چې په دار، په غرغرو شي

د تاريخ بهير کولی

کله څوک بې هوډ يالو شي؟

د راسمنو چارې کله

د نارامو په لينگو شي

د ژوندون د ميدان گټې

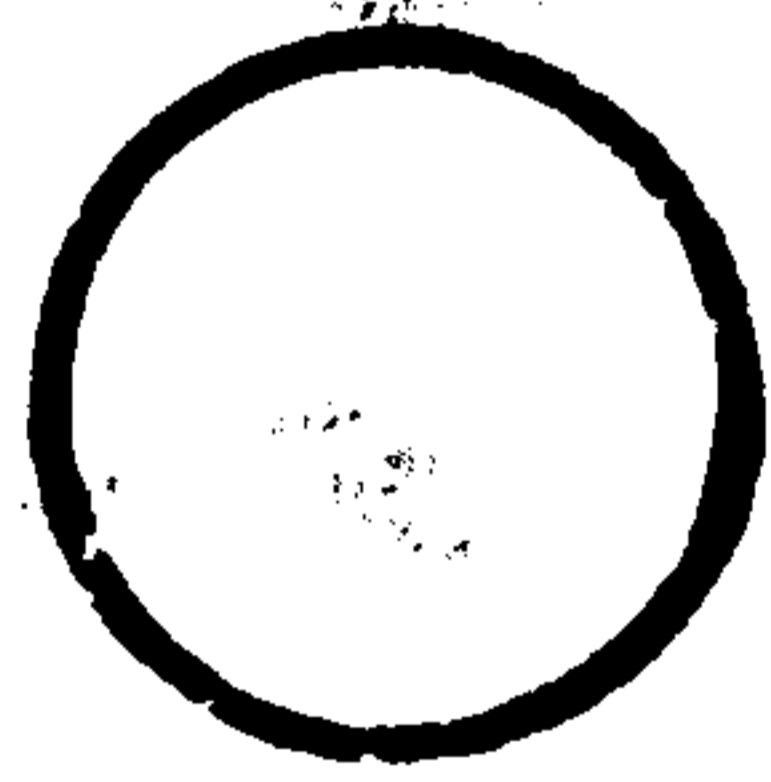
په ډال غاړو تور يالو شي

د څيرک مېرانه کله

له درست کلی درندو شي

۱- منښته = زيارتونو ته دورو دپاره په ځان څه منل، ۲- نارام = ناغیر - ناراست.

چچا رنجود باو پيري وکري
 پوچي هيلي د داروشي
 آدم وکوره اي مار کسه!
 کله جي سود په کور کوشي
 د مانکو د کوچني نمري
 پوره خرننگ په حلوشی
 چچا د نمر د روناوي وي
 روڼ په خنک په اور کوشي
 عقل خه خوني آني دی
 راستوري په خپلو ملوشي
 د خيرک سر پوره والی
 د حقي په سپاروشي

چچا له مال خبره واورې
 پت په سرباندي پاله شي
 کائنات چچا په منگل کري
 داسري سري باله شي

۱- باو پيري = باب پيري = دناروغی = بيا تانديدل، ۲- نمري = جاي، ۳- اورکي = اور بلکي
 ۴- راستوري کېدل = راگر خېدل - اخلاصېدل - راختل.

لوپتي نه تلي صبا خشوڪ

هم يوه زويم» به تاله شي

بنكلي هغه چي بنپوه يې

يود» زويم» په پساله شي

زويم هركله حلبي دي

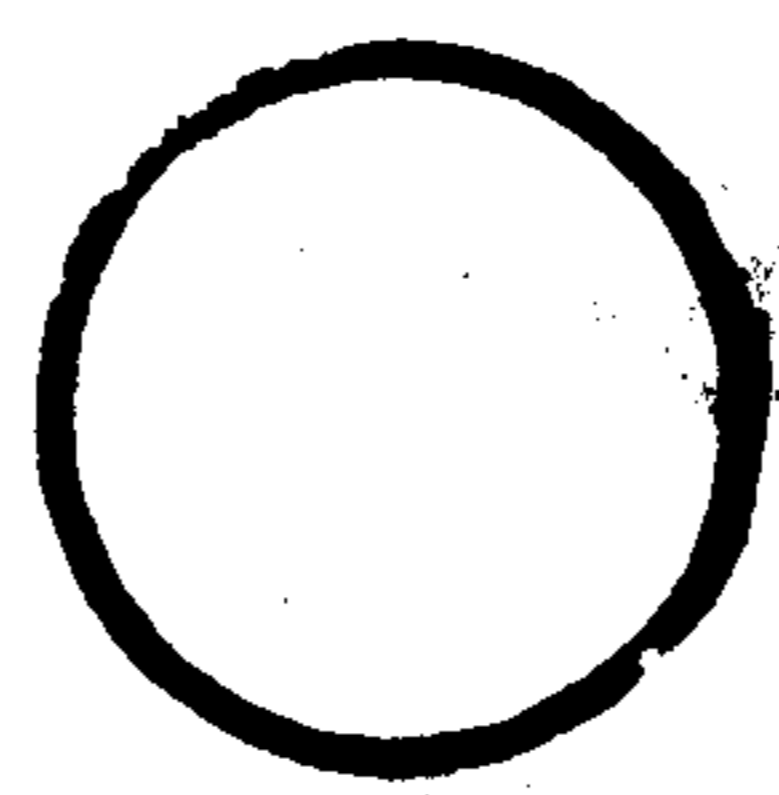
دي وجود چي زور حاله شي

هغه ورځ به ستر سحروي

چي دا خمكه يوه كاله شي

په يولوي سين كې غرلي

چري، چري، لښتي، وياله شي

د كتاب حد ماتي مه شي

هره لاره چي ترپي

چي د ژوند د خيره نه وي

ورانوه لاري زري

حق به هله مېشته وکا

لومړي غير چي وشري

يا سري ياد شري شه

حق ناحق ولې ولسري

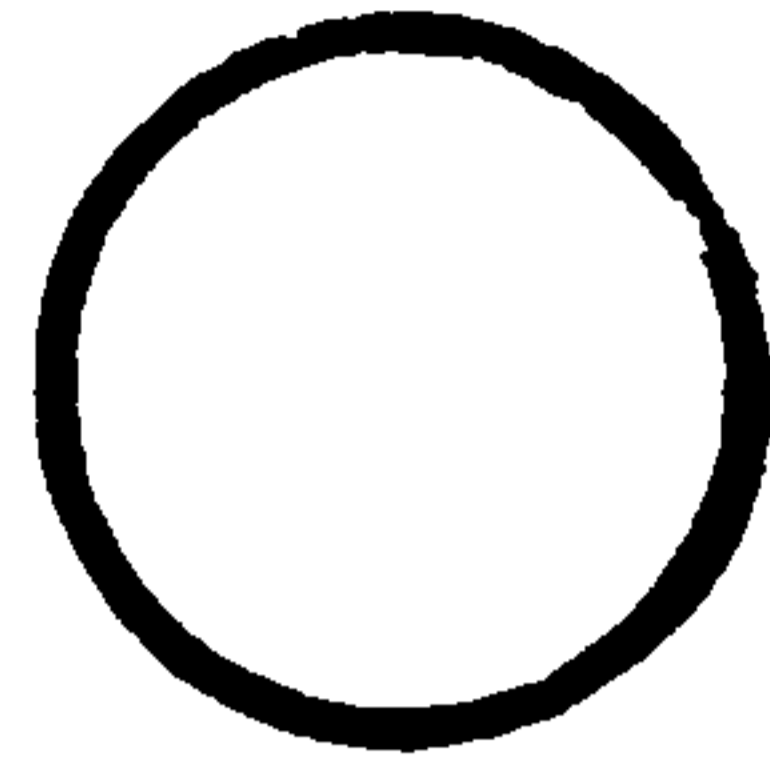
۱- بنپوه = دول - بنايسته والي، ۲- كاله = كور

زېښناکيان چې له مينځ ورک شي

پرکني به شي مـسـرې

لوی آتياڼ لکه اوگر کړي

د جگ غرتيږې ورې

سترر څارکو د واره کسي

په څارلو کرل تنه کي

نری وټ پي چرته بيا موند

بر دستورو په دنيا کي

له کارونو او له شکو

سره زړه وښکل کيږي کړو

الوول حق و ناحق دی

څنگ تر اوسه سترگورو

د بوذر د کندي خلق

د آذرو د کندي دي

که هر څومخ په کعبه دي

له بتانو پيوندی دي

۱- اوگر د څاروود خوړلوته وروسته پاتې کېدونکی کيايه يا تانته، ۲- کيږي کيږي کيږي

چرروي د بنينو مېني

خیرکان خوشبېبه گروي

د وختونو په ناتار کې

چې بې وگورې د بېر وي

د وجود نېستي بلا ده

پرې له ختو مارکسان ژاري

سر نېستي ده د نيش "زه يم"

دوه نېستي کلیمان ژاري

رغانه د توکو توکو

د صورت هسي دور پېري

ولې "زه يم" یو توکيز دی

یو توکيزی نه نر پېري

حيواني وجود څخه دی؟

د حجر و الوولتيا ده

او حجرې د خاورين توکو

خپل تر مينځه انډولتيا ده

۱- مېنه، کور، ۲- دېره، سنگسار، ۳- نيش، ناشته، نيشت، ۴- یو توکيز = دیوتوکی نه جوړ، چې گډونيزه نه وي، ۵- حجره = Cells - ژوندینکی.

دا خاورينہ وارہ تہو کي

دہر پيننگور غونہي دي

او بر پيننگو تہ چي خير شي

تشي تر قندہ شي دي

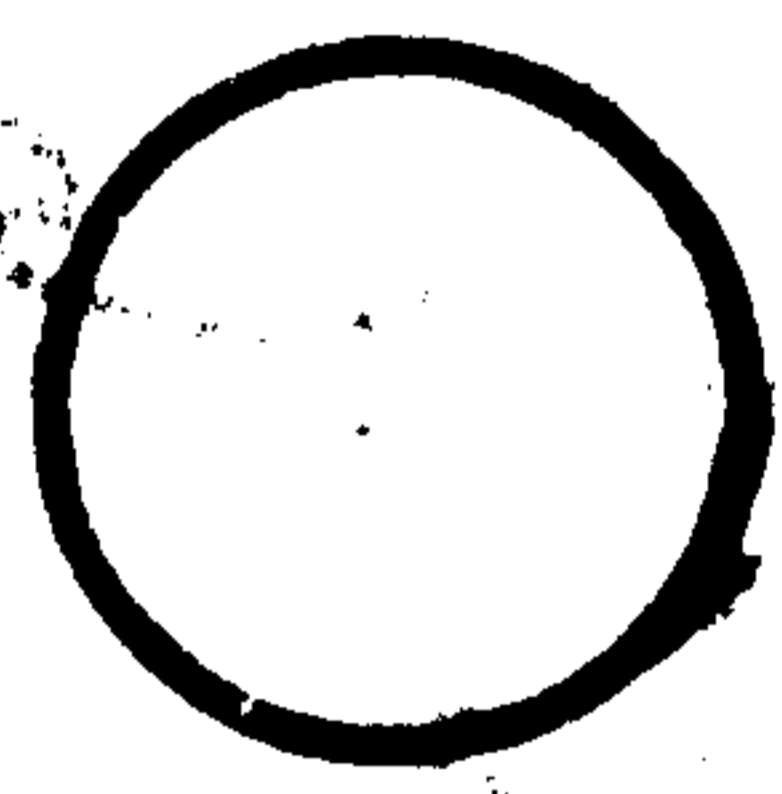

دين ہمہ وارہ سرہ زردی

مذہبونہ بتول زدنہ پخ

دين ژوندون کاندی غور خانگہ

مذہبونہ پچ چار مبخ

کر لاسی کندوان پی دک شول

چی جب جوب شول پہ خولو کی

خارلہ هغو توریالیو

چی پہ خیز دی سرخیری وکی

غورہ بتولہ دی پہ خان بده

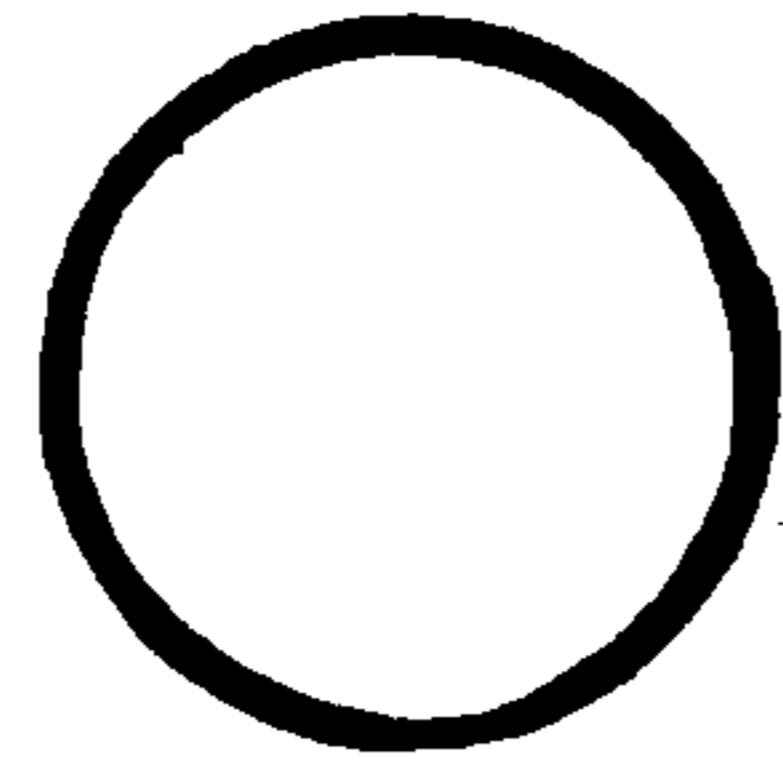
تش لمن کہ پ پسرلو کی

سادہ گوری ملفلری

خسا ہندو کو، خر خور وکی

۱- سرخیری = سرپہ ۲۰ - غورہ = تومت - گرم والی - ملامتہ

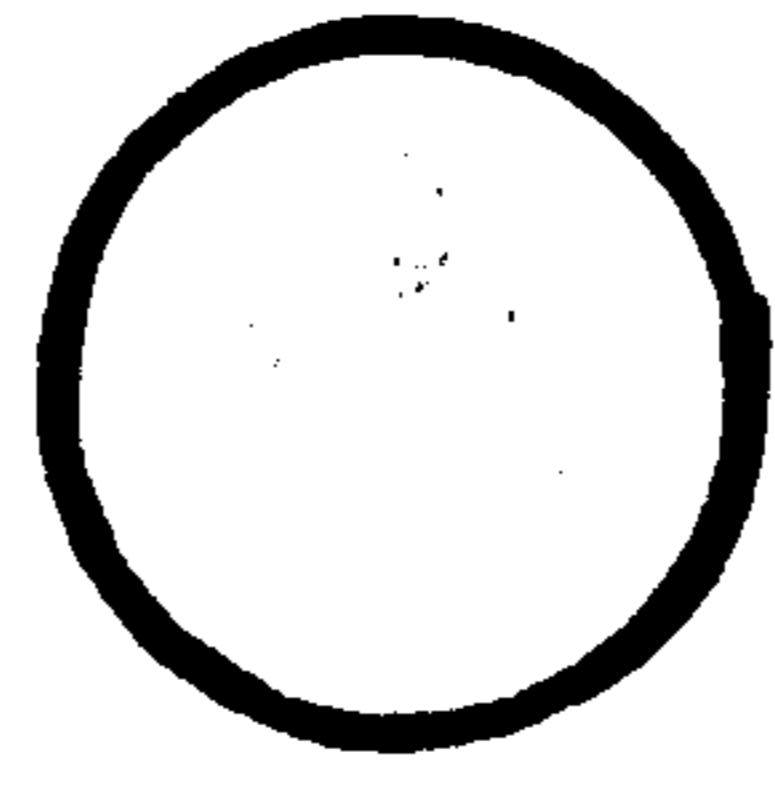
دا چي گوانښ په ستورو کپري
 ته هم لوره شه نېزوکی
 شه ناویا ته چاره وکړه
 مېرنيه! په تلوتلوکې

کورپي مارچې د بمبل وو
 هغه سر په موندو دی
 کرولی چي د باز وي
 پدلولکو په شوغو دی
 چي د بريد او د غدی و
 د تسپو د موسلو دی
 چي جرگي پري بنايسته وی
 هغه شرم د جرگو دی
 چي خښتن دلوی انځور و
 اوس د پوچو کښېدو دی
 د تيروتورو بڼورگی و
 د بي سترگو د کندو دی

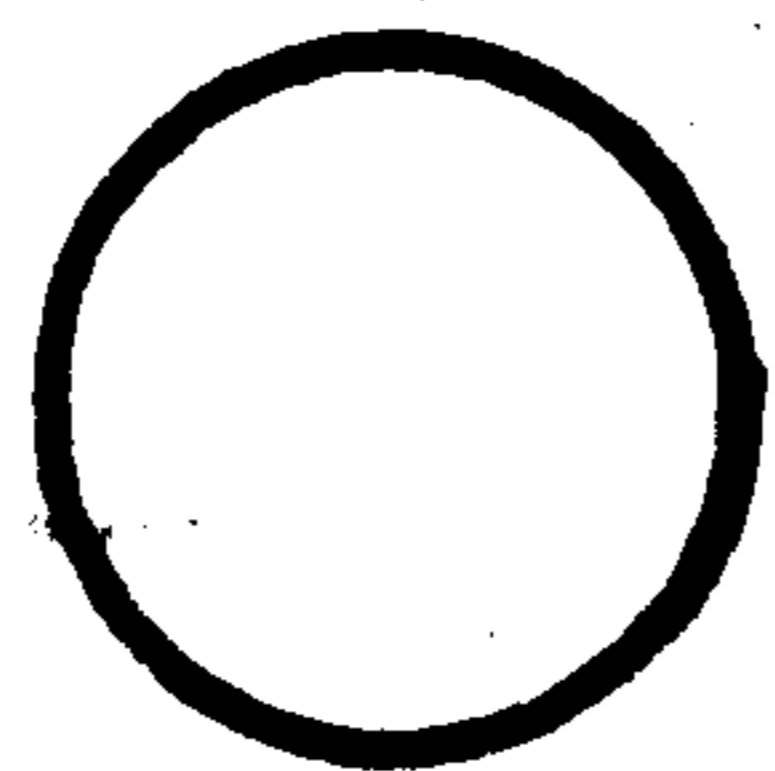
۱- کورپيان = د اتان د مخي په لوبه کې په بمبل (په سر کې) د کورپي (حلقې) د ننځکي ویشتونکي
 ۲- موندو = د مخي په لوبه کې په بت د تپلي خټې نه ښکته وچي کپي لوتی، ۳- کرولی = د ښکار
 خیرکول، څارل و د پاره د باز تاوېدل راتاوېدل، ۴- بور = زمري، ۵- کندي = چم، محلت.

دقرآن حُني ناميـنده
خه دخوشوعقيـدو دی

بازداری یولسوی هنر دی
ته په یوبیله بازداري^(۱)
چتی نه لری جـ ب
په نامه باندې میشکاري^(۲)
تش غر بازو و ته ناستی پی
خه که حوی د لوی یلاری
ته میر بنکاره کریز غواری
په بنه بنه مرداری
پی په تومنه له ویارلو
خوپه چاروکچ د ویاری^(۳)
له قرآن په غیر هـ اـ ذـ ا
بـ صلوة موعـ گذاری پی
کله سگره پوان ته کوز کره
چی داو بـ دومره خواری پی؟

۱- بېله = دشومنی لاسمه چې دباز کبهنولو دپاره یی لاس ته اچوي، ۲- میشکاره =
بازوان، ۳- ویار = شرم.

چپ پٽولنه تر آني وي
 داسري به شهسري وي
 داتنزي تاروگي به
 بيا بازونه وهندي وي
 داپربوتي، دانست به
 بيا نيتري آسماني وي
 چي نومري په قام قام دي
 بيا به ټول يو آدمخي وي
 دنن شخولي او کاتي به
 صبا توري او توبري وي
 په وندي خټکي دنن به
 نه حکوال، نه شېخ ملي وي
 نه به پولپ، نه بېلتون وي
 نه زما، نه زماني وي
 يو آدم، يو آدمتاله
 په گن رنگ به يورنگي وي

۱- شهسري = ستسري، ۲- پرپوتي انست = بوټي دي، ۳- آدمخي = د آدم زامن،
 ۴- شخوله = درسته، ۵- کاتي = ټيکي، ۶- وندي = داسي حلال کړي، خلروي چې پکې خلقو
 برخي (وندي)، ملستي وي، ۷- آمتاله = ټولنه چې پکې د خټکي ټول استوگن (خټکزي) بيا
 آدمزي، د ټولوي يا سره راتاله وي

آدمخونی به یو کوروی
 وړان به کورکې کورکي وي
 درناوی به وي په جسو
 سپکاوي به پي جسي^(۲) وي
 نه مړي نه به خستن وي
 نه به غټا، نه به نري وي
 نه کاواک، نه به بې واک وي
 چې لله به ټولو اکي وي
 ټولنوال به ټولنوال له
 رب، رحيم وي، اوولي وي
 هم به پې کسب خالقي وي
 هم توره^(۳) به پې رانقي وي
 وي پاخون لکه یوتن به
 یوتپاله به مخنگي^(۴) وي
 له ختيخه تر لويديخه
 به یوستره وروړولي وي
 په حدونود کتاب کې
 به دعقل خپل منخي^(۵) وي

۱- آدمخونی = خټکه، ۲- جسي = وړتيا، اهليت، ۳- توره = قانون -
 تړه - تړلي لاره - لاره، ۴- مخنگی = مخکې تگ، ۵- خپل منخي = خپلواکی - آزادي.

سین، د غارو په درنښت به

تل تر تله غر حنکي وي

يو حار پري به له تولو

ټول له يوه به لـوگي وي

له قبلو دې گډو وډو

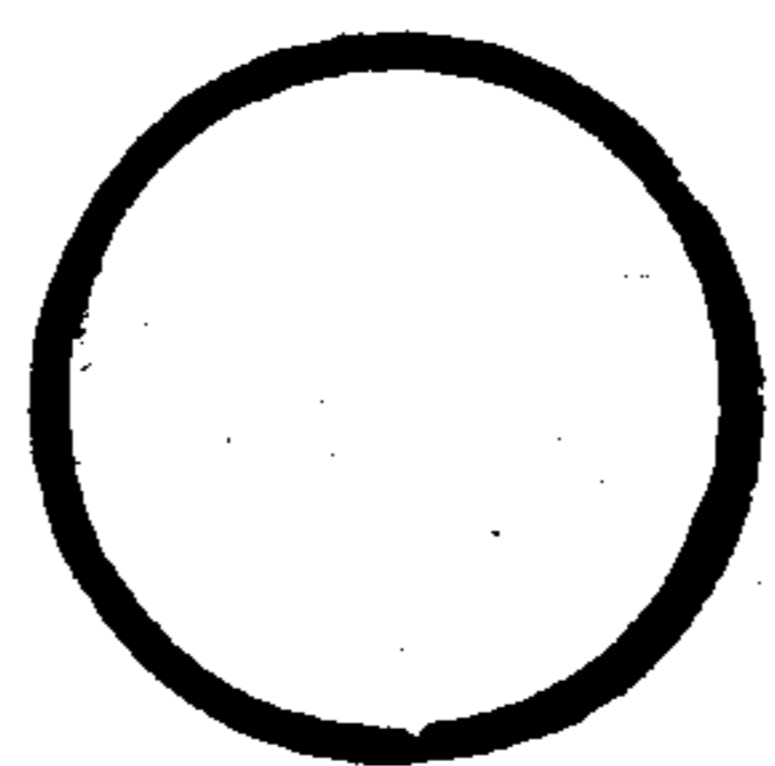
به يوه كعبه موندلې وي

له زرها اور اوركو به

د حري يو رنځايي وي

سړي ټول به سره سيال وي

په فطرت به پي سترواكي وي

ستاخيروي درست كائنات دي

ته لاكو ز په خرخشويپ^(۱۳)

پوپي پوپي ده لا حمكه

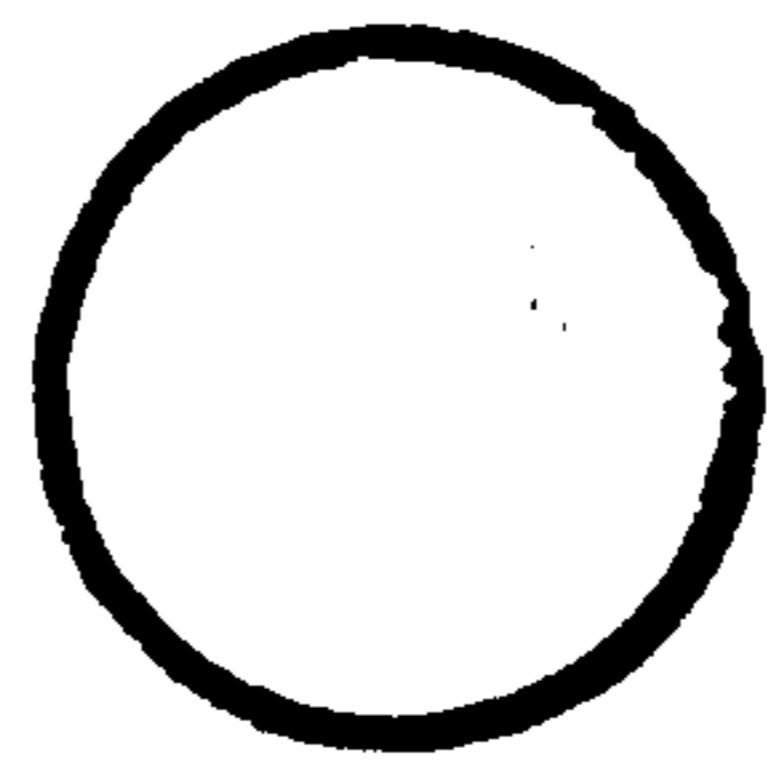
خپل تر مينځه په دښمنويپ^(۱۴)

ژوند له تنه گډونيزدي^(۱۵)

ته خان حاني به ترخويپ

۱- موندلې = راكسل - ناوړې - د غوبل د مينځ غويي، ۲- فطرت = پيچر - د بنياد موندلې ته
نور ټول كائنات له خرخشويپي = جگړونه، ۳- دښمنه = دښمن، ۴- گډونيزه په گډه هسته پوځي.

حُمکھ یوکررُحکھ نہ شہ
 تہ ترنن دکرکویپ
 یوکررُہہ وارہ آدم دی
 تن پہ قام، پہ قبیلویپ
 دیویپ حجرپ نہریونندہ
 دحجروپہ بیل کلویپ

کرہ بنا یوآدمتالہ
 ورن کا پولپ سرحدونہ
 دخیل تن حجرپ کا تپوی
 دا خوارہ وارہ قامونہ
 ستامرام یووروی دہ
 نہ ملگری ملتسونہ
 یوبیرغ پہ حُمکھ جگ کا
 کوز کا وارہ بیرغونہ
 داوسلی دمک لہوکا
 سُر دامن کا تارونہ
 پدی حُمکی - آد محونی
 بیابرسپر کا جنتسونہ

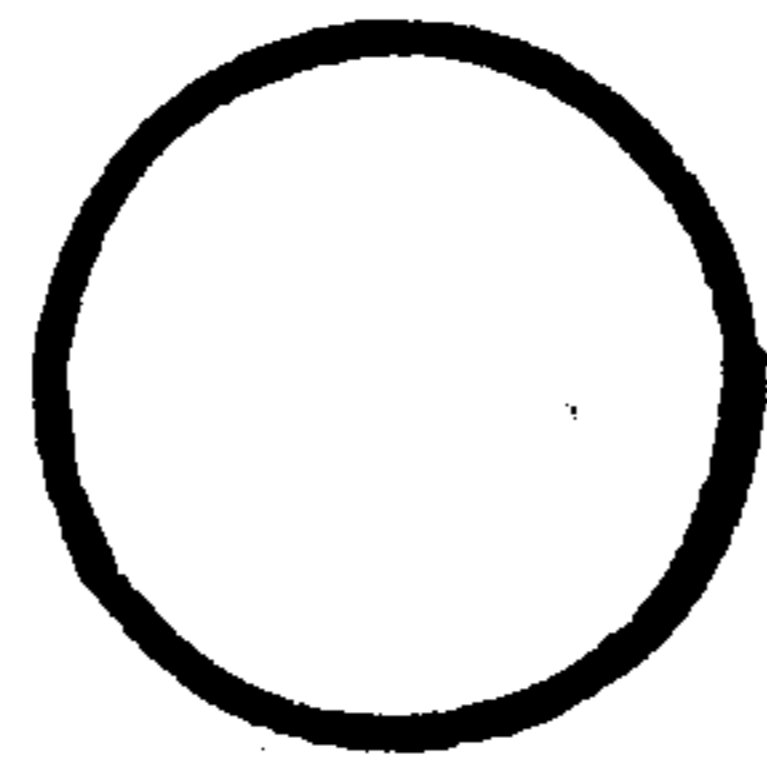
۱۔ کورپہ = کورنی۔

يوڪتاب دى سرتوره ڪا

نور و نفاړه ڪتابونه

بيا آزاد په آدمزاد ڪا

پارچاوشوى نعمتونه

زول چاپوه سورالوزي

دود ويزاره راپرېسوخى

له دې چوقندنا تاربه

هم پاخه بنختې وځي

چې دشرونه حله يې مړې شي

چې يې ساه د لينگو وځي

راخوړ شي پرې دلوروه

اور په خوله خوځي ماځوځي

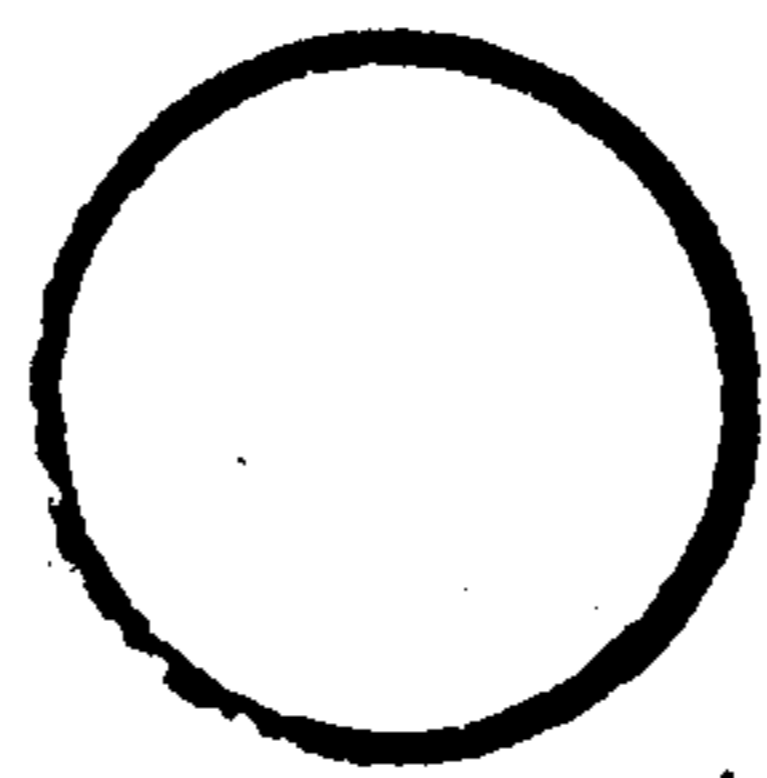
د قرآن دعوه خوداده

چې مؤمن په هرچا بردى

دعوه گيرد ڪتاب گوره

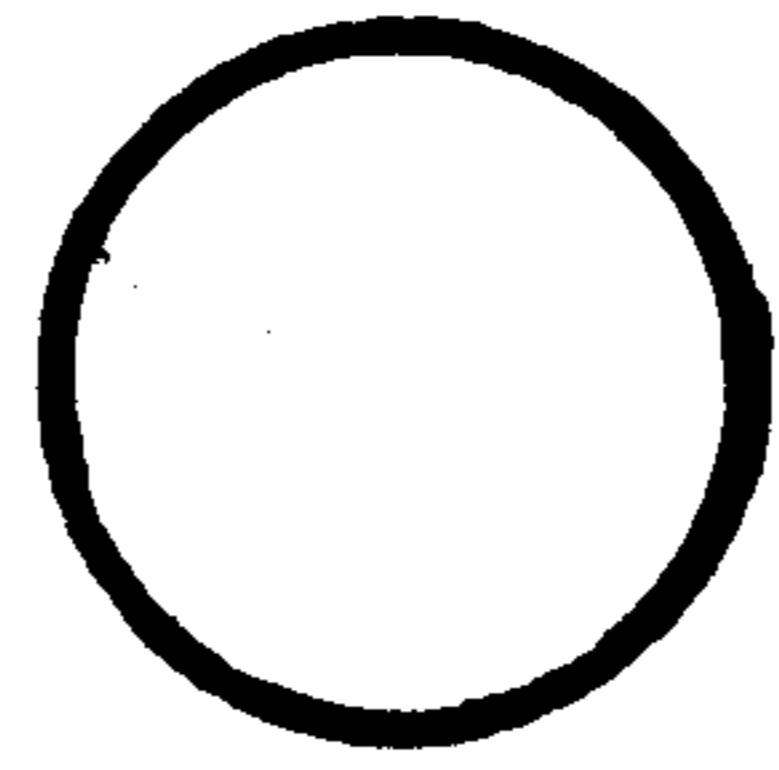
دهمه قامونولردى

۱- سرتوره = دسر قانون - اساسي قانون - بنسټيز قانون، ۲- پارچاوه = ډب - بند.

د زردارو په تهرلني
 دي کتونکي په بايلسني
 د شته منوشته مني ده
 د نيستمنوله نه بپښني
 د مارو کونبي جورپي
 د تش بانوله خرمني
 د زردار ماښي ولاهري
 د کارگر په تني پلني
 د دک لاس سپينه جامه ده
 د تش لاسو په ريمني
 بده ورځ د لولنگرو
 دازل نه دي ليکني
 د باطل ټولنه پايي
 د مذهب په سروينحنې

۱- کونبي = پيزار، ۲- تش باښي = نيستمن، ۳- دک لاس = چي لاس يي دک وي
 ۴- ريمنه = خيرنه - خيچنه، ۵- لولنگر = بي حمکې - چي حمک يا دوتر
 نه لري، ۶- سروينخل = ملا ترکول - پلوي کول.

وگړي ټول که آذري غواړي

خښتن له تانه خلیلي غواړي

د فرعونی سپاره کوزولولره

واړه وختونه کلیسي غواړي

په تشو تیکو که کتې کپړي

دننگ ډکړا شه حلېسي غواړي

وگړي ټول سررقوي او پایي

حق د مېړه غوندې شرونه غواړي

بنکېلاکي عمر د خارو وډې گوري

شروندي آدم به مخ کښي غواړي

د اباسين خونړي نيزا اوچلي^(۲)

د جاليوانو سره هنگي غواړي

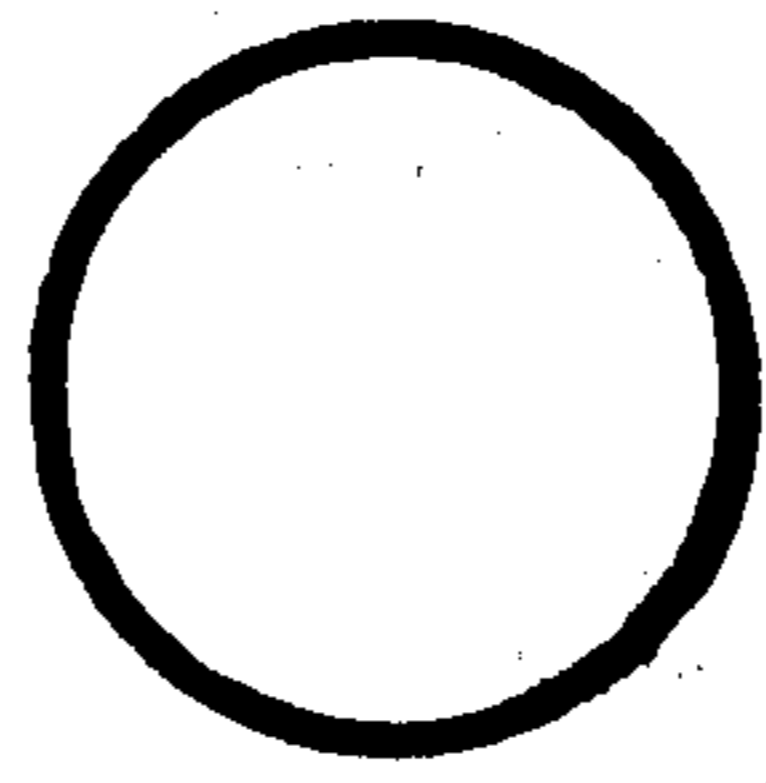
په هسک او تل د حقيقت لټول

تل سر بېري لېوني غواړي

چې د خښتن لاره ډېر کولی شي هم

شرونه داسې زين او هگ سرې غواړي

۱- وگوري = خبردار ، ۲- نيزا اوچلي = سېلاب اوچپي .

دهگ قامونو په خرخشو کپ

واړه قامونه بې هيڅه دل شي

دميکياولي د شهزادگانو

په ژمنو خپلو کله عمل شي

خپل کند کونډه به پرې ناتار کړي

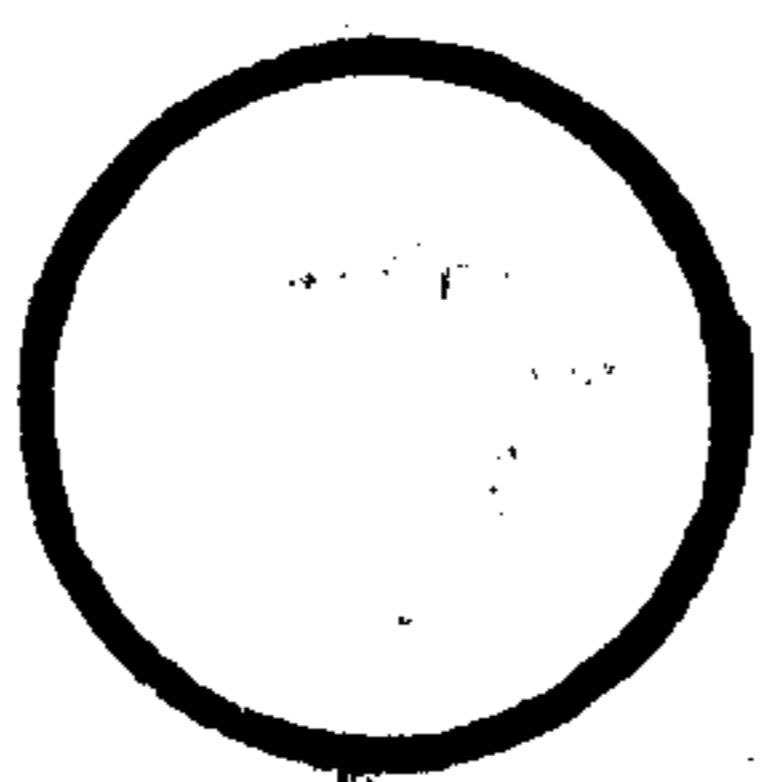
کډې که توب زمري ته تېل شي

غښتلي مېتي د خان کلا ده

کمزوري مېتي د خان اجل شي

که سربېري هوډ يالي پاڅي

په ريزکوبه دا هگ بدل شي

چې د حق سره په لار دی

لکه حق هسې بې خار دی

چې د حق د لارې بېل دی

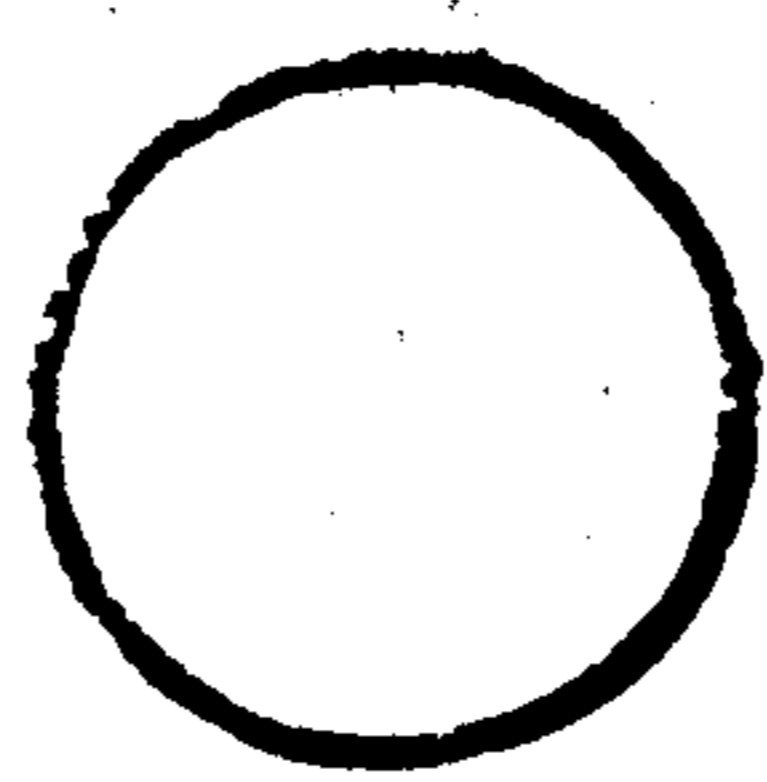
په دنيا په آخر خوار دی

يو وياړلی د حق رنګ دی

بل هر رنګ آخر دوښار دی

۱- رېزکی - کوچنی - وړوکی - ناشی، ۲- وياړ - شرم - پېغور.

چي تيغه کي حق ته و کار دی
 د خدای هغه شوک پکار دی
 د خپل «زیم» ناروزونکی
 خپل خانی په خان ناتاری
 دمپرونو مت که گوری
 گل ورین هم تندر چار دی
 په توله چپ دپول ژوند دی
 حق، اوسنکی هغه کار دی
 چي دخیر د آدمزاد دی
 نو په خدای هغه مخدار دی

چي ناسورپه مخ دجکي
 شېخ ملي وي دا دوستري
 آدمزاد به دوه تپي وي
 لري بري پانوري لري
 دپولنو دلرمون به
 نريزي لوبزي اونهرې

۱- تيغه = برش - کزه وړه - نقش -
 ۲- مخدار = رویدار - دروند.

شي خورلي خلتي به

١٦٦ بي دليتي، يوه خوري

درپه در خاوري په سر به

پرگني وي لولنگري

دټولنولوړ شور دا -

خپلو بدوله اشري

عقوبت په غرغندوشي

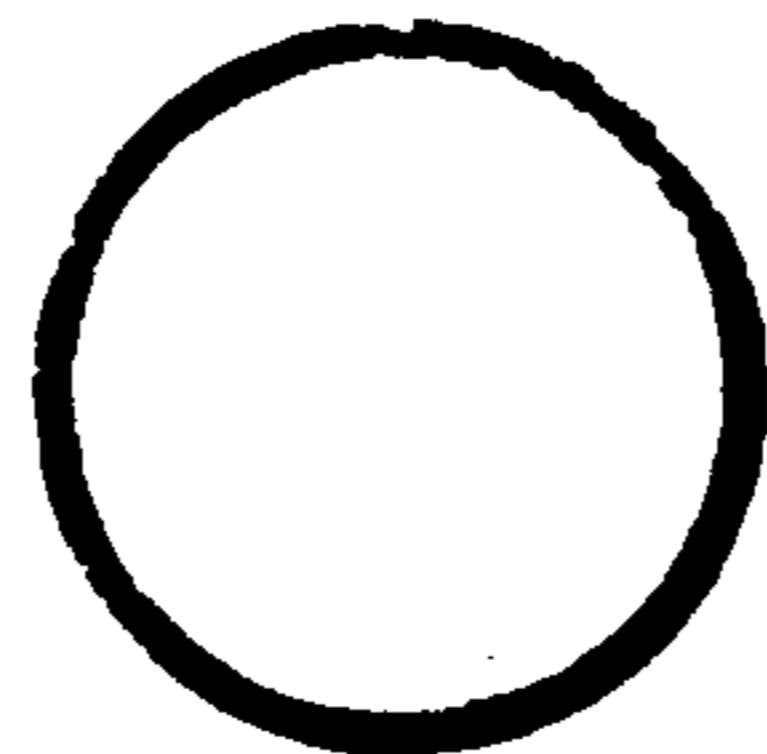
١٦٧ چي دکيا وي اورد سري

١٦٨ تالهنگ دام اړدي

١٦٩ په يو ورځ برابرې

چي پري درومي کائنات ټول

١٧٠ ستاهم هغه لارمخبرې

١٧١ داچي خان خانتوره بوي

١٧٢ داچي هرچرته شمله دي

١٧٣ نيسمان په کمنه نيسي

١٧٤ وايي سپک دي ارکجه دي

١- بي دليتي = چي دله ندرلي، ٢- يوه خوري = چي يولزي وي، ٣- دکيا = چي لوگي کوي،

٤- مخبري = په برنخ، ٥- خانتوره = خان چي ترل پرانستل کوي چي دتوري خان وي،

٦- کمنه = کم ذات - کم اصل - کم سيال

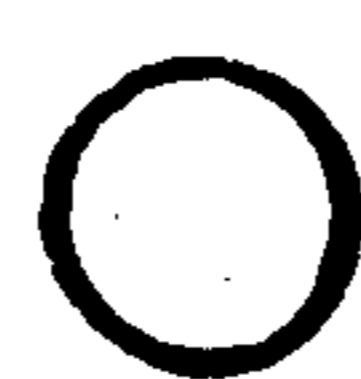
له ازل، وايې بريال يو
 نورپه برخه شاگند دي
 دوى له مخ دخدايه رڼ دى
 نورله پنبويې زيب نده دي!
 كومه توره يې د ازل ده
 چې شتمن داسې پوره دي؟
 د نېسنوكوم كناه دى
 چې نيمگري، نيم كوره دي؟
 او په هرو يو ټولنه
 پوږ، پرپوتى او روره دي!
 كه د اصل كړې پوښتنه
 آدمزى ټول يو حجره دي
 له يوې حجرې راغلى
 قام، قبيل، تپه تپه دي
 لوړ ژور دى له زېښناكه
 شته په نيشو^(۴) آلوده دي^(۵)
 د بې وس د بې وسى نه
 وسنى را زرغونه دي

۱- شاگنده = چې شايې لگېدلى وي، ۲- رڼ = جوړ، ۳- روره = تپه.
 ۴- شته او نيش = شتمن او نېستن، ۵- الوده = نېتى - اخته

له شته منو غلچکوبيا

مذهبونہ بدرگه دي

د فرعون دکور دنته
په پاشونو آخر موسیٰ شی
د باطلو بنا ماران تبول
تار پتار پ له امسا شي

عقل لیت دی دیوگی ده

پرې قدم قدم رونه پري

کلیمه هغه شهلیت دی

چی بول شرونه پري جو تپري

د آدم د شاه خامنو

توری هرکله شرونه دی

د وختونو په آسمان پي

په خلاستوری سپورن دی

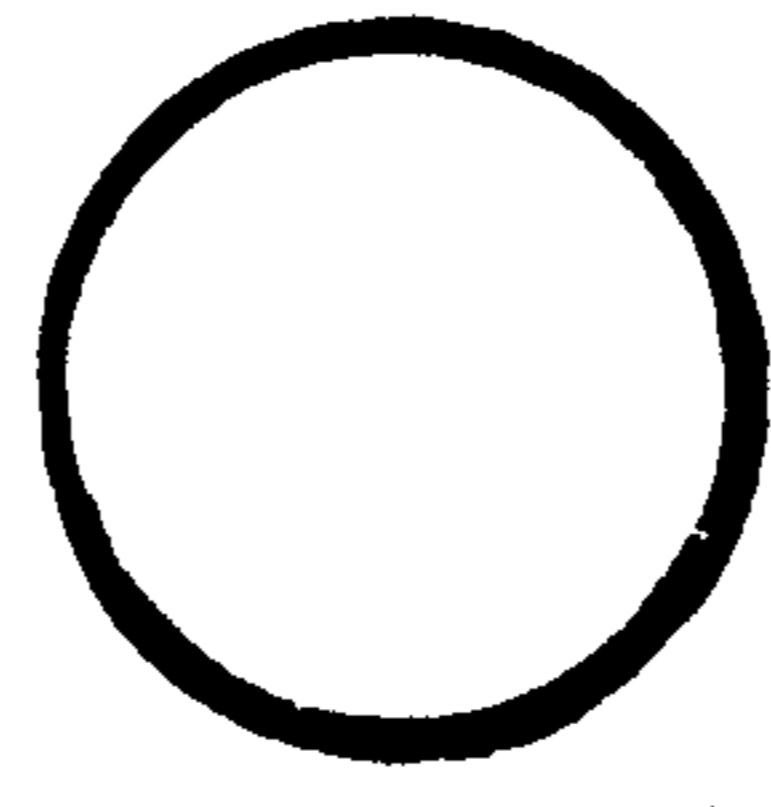
نه مپرونه به بیا بیا کري

د زړو پپرو کا سرونه

چی پري پس پي دنیا کري

شاه مپره کري هغه چاري

۱- شهلیت = شه + لیت = لوی لیت

چچي په خان پلن "سوري نه شي
 ټول جهان په خان واتنگ کړي
 له کوناره چچي دمه شي
 هغه توري نيزي رنگ کړي
 هور يالی نيزه باز کوره
 چچي په ماته نيزه جنگ کړي
 له يوې بلي پري ته
 د رگي زمري غوڅنگ کړي
 چچي د مرگ په طلب نه شي
 ژوندانه ورمني څنگ کړي
 ننک په حق باندې کوونکی
 لکه خان باندې چچي ننک کړي
 رنگ له حقه حني واخلي
 بيا وري ياخي جهان رنگ کړي

کليمان د ژوندون لاره
 حيرکان يې په لټون کې
 مړه دسترگوې په ډک کړي
 تر عمر و نو سر غونډک کړي

۱- پان سوري = په پساو پلن، ۲- رگي = پرهارثلی.

○
 دی پکار خه رنگ اریکی
 د آدم له بیل آدمه؟
 دغه لویه کشاله ده
 اود ژوند لویه کرپه

○
 آدم دغه قدونه دی
 انجریبجر^(۱) شروندیکی
 یوموندی زهیم^(۲) اوده دی
 د بدلون پدی خاندیره^(۳) کې

○
 که آدم بې پوښه زری
 خه پیرمنخی^(۴) مرغانه وی
 په ناتار د مرگ صبابه
 میراث مری هدایره وی

○
 د بدلون پدی ناتار کې هم یو زهیم^(۲) دی خوندي دی
 که صورت دی یوارپتیا ده نورا زهیم^(۲) دی موندي دی

۱- انجریبجر = الوول، ۲- موندي = راکس، ناوی، ۳- خاندیره = هیترا، فریم
 سکلیت، ۴- پیرمنخی = پیروخوونکی، بدلېدونکی.

○

پیرخواره یب له پینویوسی

چی مسوندی یی وی او مری

د کچبه «زهیم» آدم وی

خیلو نغو توتو^(۳) باد وری

○

د آدم له «زهیم» پرتو

نور هر خه چپ دی نور پری

له هر زب^(۴) پری د حجری نه

لکه حان هسی ساز پری

○

هم برحق هغه ژوندون دی

چی د «زهیم» په غبرگون دی

که وجرود دی که پتولنه

کار د «زهیم» یب پا خون دی

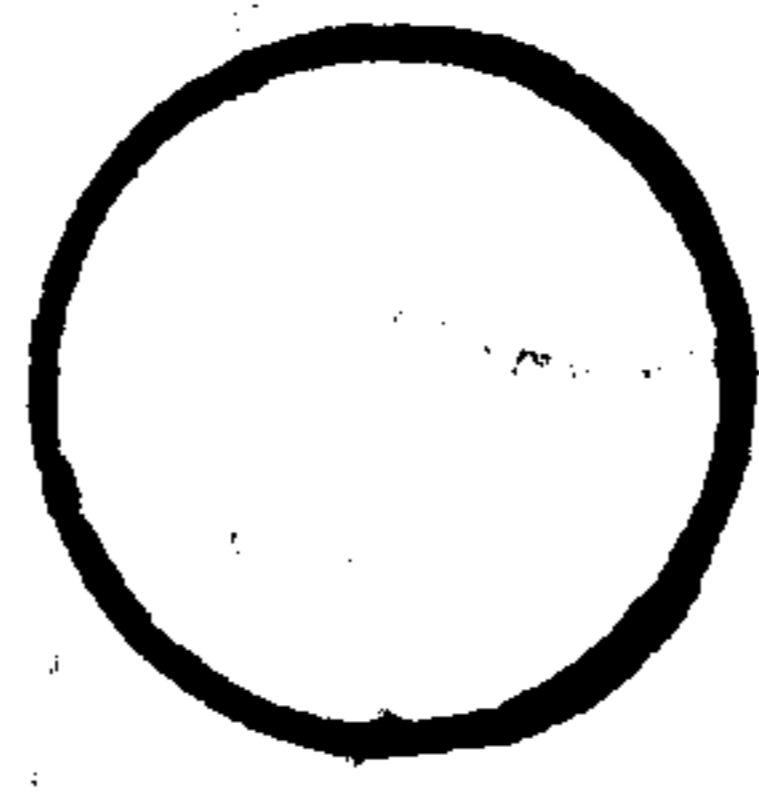
○

چی د «زهیم» په شرکانه دی روزنگری د بدلون دی

د جورو په کچ کب اوسی اود سترگوتش الون دی

۱- پیرخواره = پیرخورونکی، ۲- او مری = اوم، ۳- لغوتی = جذبات - غریزی .

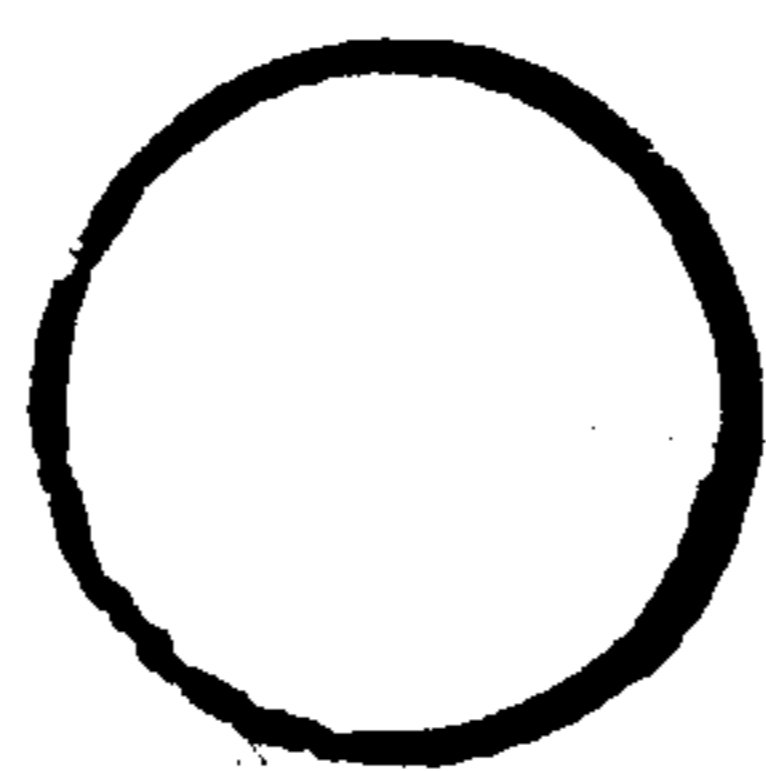
۴- زبهری = هغه خه چی زیب ول کوی، ۵- روزنگری = روزنه کوونکی - لویونکی .

ٻول فطرت يي خوري تاليزه^(۱)
آدم نهی جدا جدا وري
دخانی سود غم خوردونگی
له حق لاري پنبی پشا، وري
چي په نور و خپله ویش کري
خپلي برخي نه سیا وري
چي مثال نورو ته جگ کري
خپلي مخي ته رها وري
شرونه او مرگ يي دواړه بنکلي
د خورلو چپ دعا وري
چي له خپل ميره آگاه وري
د بشر درني په شا وري
اوسنتون^(۲) د شرونه جامه ده
چي شي لت، په هغو واوري

۱- تاليزه = په جمع - تاله .

۲- اوسنتون = انقلاب .

دژوندون په لويه لار كې

مشالونه بسول دي

د تيرو په تور تپونو

لسكرونه خپرون دي

كتابونه د پ رد جوبل

سوزول او ب دول دي

د آدم نه د پرياد كړي

د عمرو نو هېرول دي

كه مذهب يې هم سروينجي

چې باطل دى نيش كول دي

كه خوندي دي په كعبه كې

چې بتان دى لړول دي

په هر پيل د پرمختيا كې

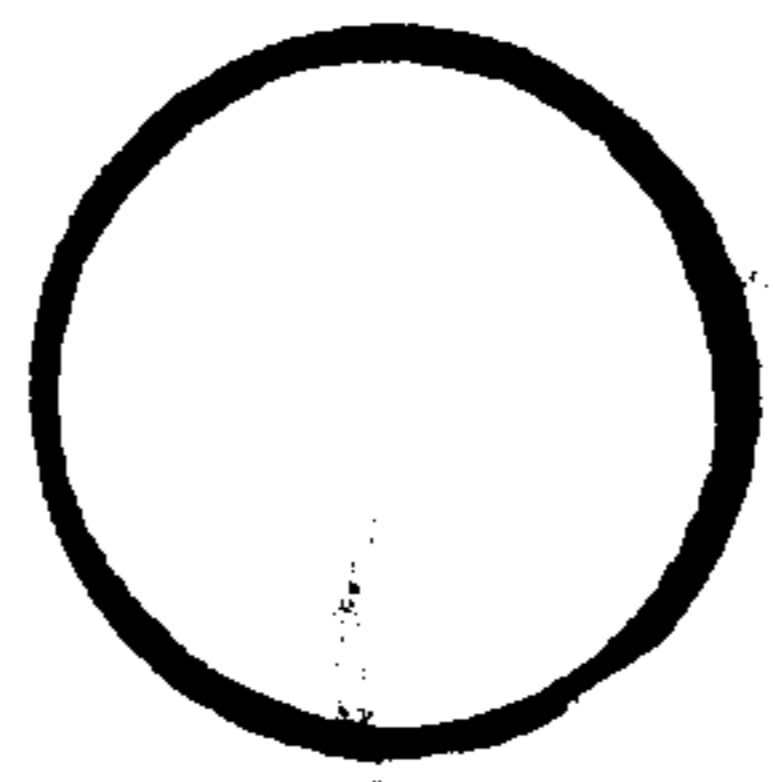
برابرا شوي غورخول دي

چې بنكېل شوي په غورخك شي

بنكېلكونه يې غورخول دي

۱- نيش كول = وركول - په نيش لگول .

۲- برابرا = په پلنو وژر .

د سندان تندي به چري گرو بنجي شي

د درند و پکونو جوړه که پري ناتاروي

د مېره نېستي يو خو وړخې نېستي وي

نه مېر نو شاعمری نېسمن او خوار وي

درند و عقيد و خلقو کي هميش له

خښتتان د غر پدلو به په دار وي

چې بازونږي په لاس کي چټي کېږي

خان به وپوښتي چې دا خرنگ بازدار وي

چې توره د حق ملا نو خپلوي شوک^(۳)

يو قدم پي په چاپه، بل په انگار وي

خپلي سترگي غرو لي وړه بويه

که رنایي لار ليدلوه پکار وي

د رباب خواږه دې نشته آدم خانه!

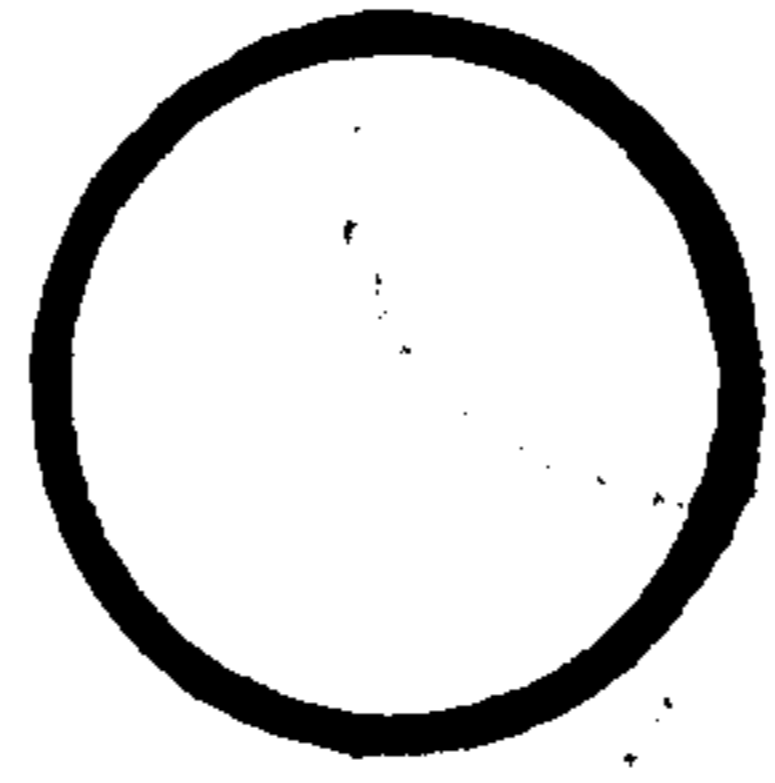
بنايي خلق چې له ميلسه دې ويزاروي^(۴)

۱- چټي = وړکوټي مرغی

۲- توره = قانون - لاره - منډه

۳- حق مل = د حق ملگری

۴- ميلس = مجلس

ننگيالی نه اخلي لاس له خپله ننگه

اباسين کله پښه نيسي له غور ځنگه

چې ترخود ظالمانو نوغی شته دی

حقلان راپستنه شي څنگ له جنګه

پوهگری د بې پوهو نه قلنگ خوري

او تهر لاندې دکليو ترقلنگه

چې يې مت د غليمانو وي کتلي

نه وير پيري يې تشه دنگه دنگه

د مردی توره ميدان کې لابنه کېري

خلاصه نه وي دکاتې توره له زنګه

پخپل زړې کې زرغون شه او مسور شه

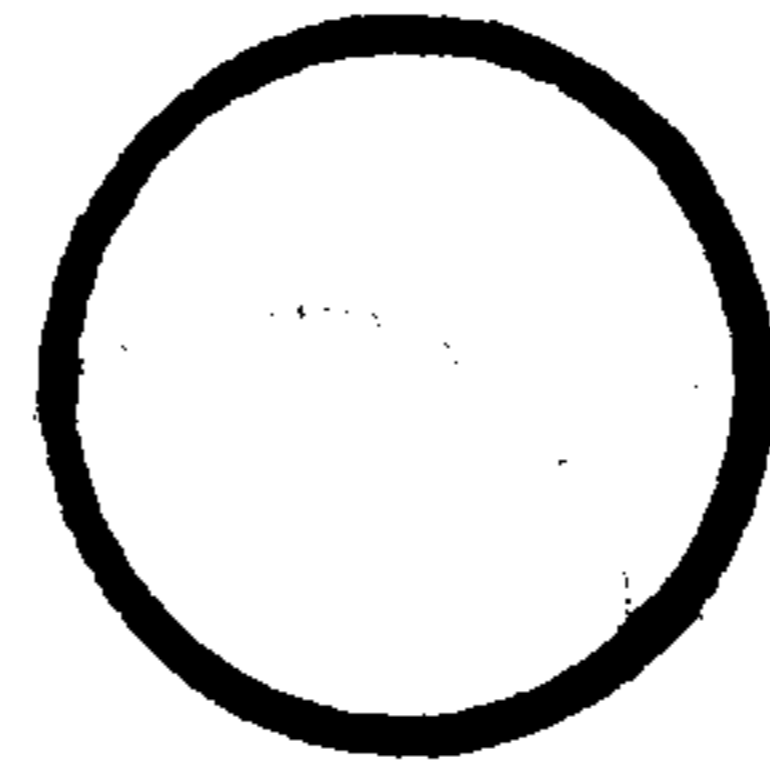
خودې نه ده لاکوتې خواورينه پنگه

چې يې جس دتن په مور کوي پرواوري

خود هغه ته وي کورنې دجهان تنګه

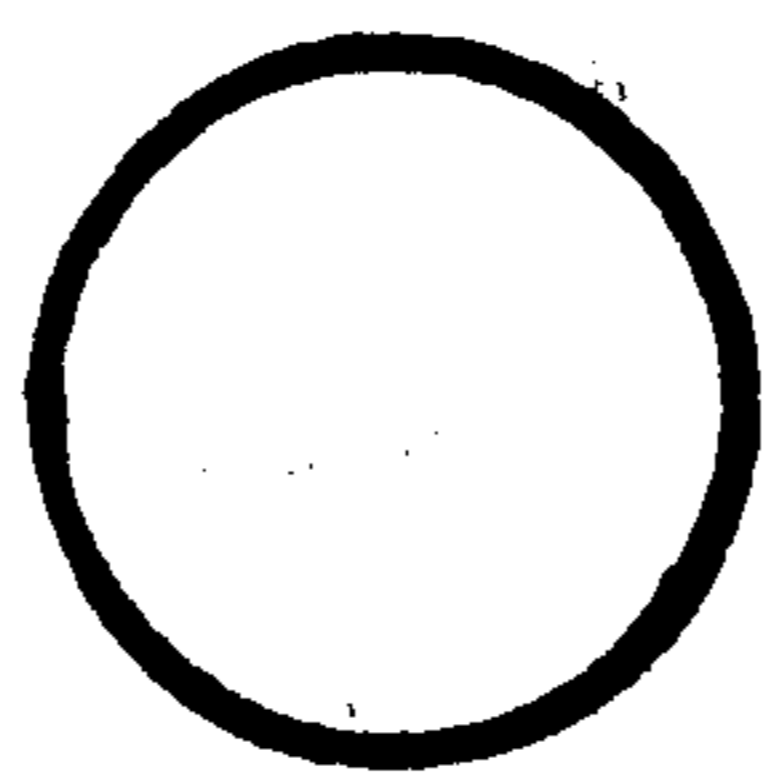
۱- کاتې = تيکی - چرپتون

۲- کويې = د داني کڅوړه

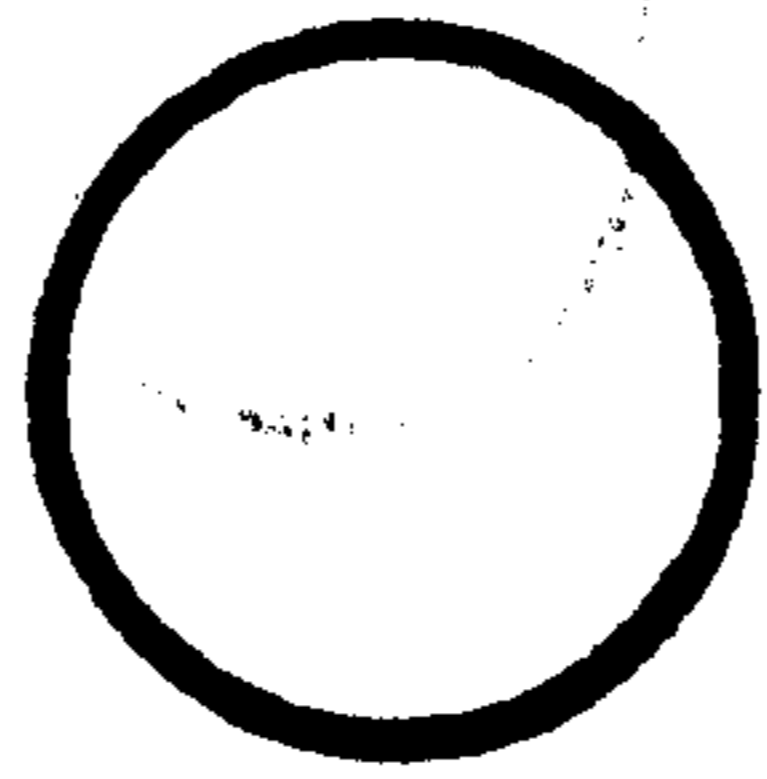
يوبري ديوجنگ غالي دي خوندي که
بيا په بل ميدان برېښنا اوتالندي که
چې دلوی خښتن د لاسو سره ښايي
شاخلميا! خان په داسې کارېندي که
په حجرو په جماتونو کې تورتم دی
د ديوې غوندي لنبه دې په تندي که
د مېړه د خوی آواز له خلقو بېل وي
خوک به بي خنګه په ټولنه کې کوندي که
چې دخپل عمل لاره ستري ستري کړل
خوک به خنګ هغه وکړي راژوندي که
له غوجلي د څارو به خنګه وځي
چې په مينه مينه خت ته غړوندي که
چې بي وين د زورې له چانه وي
هنې پاڅي بي وسان په ډاک کوندي که

۱- لاره = لور

خپلې غوټې ته د غاړې
له خپل تنه پلوانښه شه
د خپانده ابا سين خپل
لکه غاړې په ساته شه
د کړيز سختی په خان کړه
پسته باز په الواته شه
په خپل خان قیدونه کېږده
زرغونه شه او بيا شته شه
پولې راښک، پانگي کېږده
بيا په زغابنت لکه مېړه شه
د خښتن د لارې مل شه
له خښتن خښي لارغه شه
په ريلوچي ورک نه شي
په لوښه لکه واښه شه
د ختيځ له الا الله -
لا اله د پر پواته شه

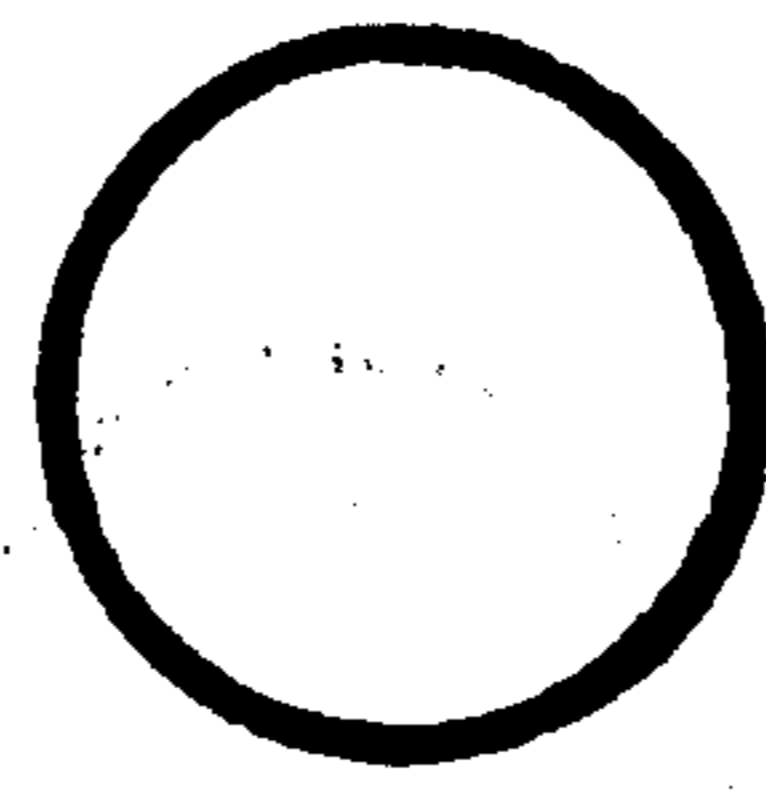
۱- پلوانښه = مروري - پلگواښه، ۲- پانگي = مير- ډک - مرام
۳- لارغه = لرغونې - وړاندې، ۴- لوښه = خصلت - خوی

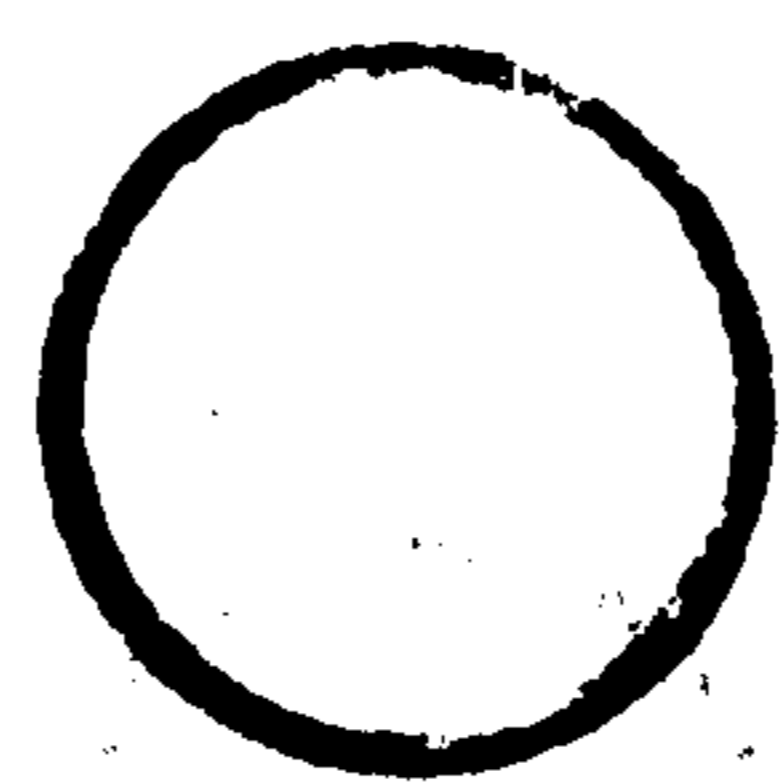
په ټولنو ليوکان گډ دي
هروگري لوي اوکر دی
لوانگر حکه په نيش دي
درناوی چچا په دوستر دی
ټول په تومنه آدم زاد دي
خوک تاله ، خوک تالانگر دی
چې درنه ډله يې مله ده
دهغوسوی په سر دی
داکندی دی د بي ننکو
خوک يې مور، خوک يې نهر دی
هر ټولنه پانگه واله
دخان بدوله اشتر دی
عقوبت به غرغنده شي
داچې نن دکیا سوسر دی

۱- اوکر = اولال ، ۲- ډله = گوند ، ۳- مله = ملگري ، ۴- دکیا = لوگی .

کوونکی ، ۵- سوسر = د ډروسپياکو او د چچا نري نري لوگی کوي .

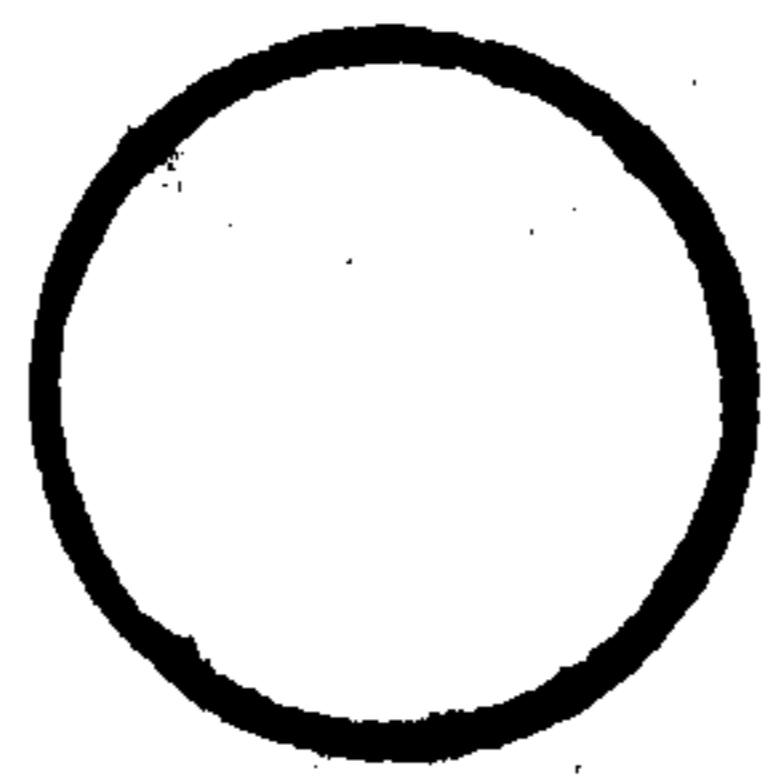
چي سرانه بنكي بلهې مهې
وابه نه خلی توري ختې
په کڅونويې سپرلي شي
چي شوک ونغري سکروتهې
خپله گټه دانن څه ده ؟
چي ستايي د نيکه گټې
د يوه ماته ، باقی سوی
د تورگټ سوی د پوت يې
نه نستر او نه چنار شوې
څه د تورو خاوروخت يې !
دا ميدان د تپرو تورو
ستا مصرې توري دې سمهې
چونک ايوه يې پاتې شوي
وي انکار د درنې ستې
حق ننکانوته وریتې بري
د بې ننگ هرکله بتهې
لات منات چې گزاری شوک
شي پخپله بيخي گټې

خرپي، حڪ شوي، خيالي نه شوي
د «لا» شي خني شي نه شوي
د جس ترغي نه نامينده
نل نچه شوي گني نه شوي
تسه شخوله - خالي تيكي
ببل توره، توبري نه شوي
له جبري تر سري راغلي
لاپه «زويم» سري نه شوي
له مذهب چچ ملستل دي
لدي مريني شروندی نه شوي
انچاره کي چي دي پرو دي
هنه ستر آدم زي نه شوي
مينگيري درته آسمان دي
حکه باز، باتورزي نه شوي
هر آدم چچ دي فرعون کر
پي بلواک، خانوکی نه شوي

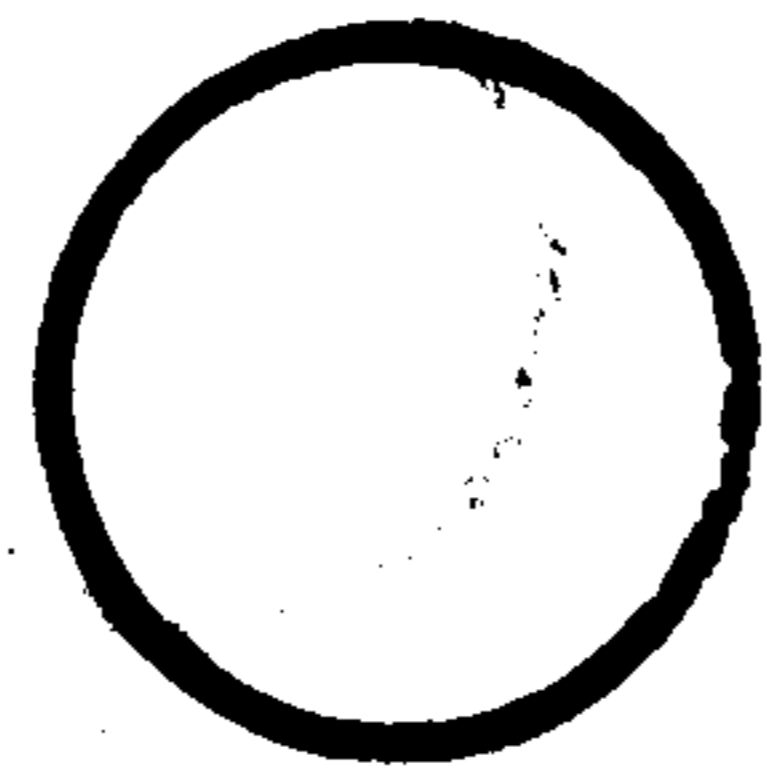
۱- انچاره، انخور، زي - نقش

۲- خانوکی - خانواکی

دوکړو سالار پردی
خړسواره چې شا هسواران کړي
دکوڅولارو کسودري
ځلن ستوری د آسمان کړي
گوکوڅشتان داوموختو
سندان سړی اتلان کړي
لور او کوز سره یو سیال کړي
اروپيچ وارو یوځان کړي
چې سړي پي نه سړي کړل
راغوزار هغه بتان کړي
دالونوپه خلقولو
دمشکنو بازار وران کړي
چې جس من پکې قدر پري
رادبر هغه دوران کړي
داد نوم مسلمانان تپول
پرینتیا مسلمانان کړي

۱- اروپيچ = خپلوکې په ضد ضدی - په غونډو پرتو

په ميروکې د پر کلونه راټوکېږي
 سره پوښو د لاله پکې جوړه ده
 ننګيالي دي چې دلوی خښتن په تاري
 پورته کړي دنړۍ ټوله بڼه ده
 ته تنزري پي، دنيا ده د بازونو
 دېرې حکه د ژوندون دي ادارې ده
 غزا وشوه که په نوم کلیمه کوي
 زرغونه دې له ژوند کومه کلیمه ده
 هونايي^(۳) په ټپور وند دي، بنکار تر نشي
 که نه پي نن هم پرته هغه دوکزه ده
 دگزي^(۴) غشي دې هروختي په سر دي
 په ديدوان باندي دې اړه پرې وړې ده
 صبارا بنکه د شولان کتوته مېني
 که دې نن کتلي قام لرو او کړه ده

۱- باره = مسؤليت - ذمه واري - پړه، ۲- ادارې = ويرانه - گتې - لوتې،

۳- هونايي = بنکاري، ۴- دگزي غشي = دورې پري کوزار،

۵- ديدوان = شيش - خیرکونه.

لکه خلق هسي ټولنه

لکه کورن هسي ټي غار

لکه اوبن هسي ټي سوري

لکه پينه هسي پزار

لکه باز هسي ټي ماري

هسي باز لکه ميشکار

لکه بزيره لاون هسي

لکه سر هسي دستار

لکه توره هومره گټه

رشته هومره خومره کار

داوچت الوتو پانکي

د شهپرو په مقدار

د ديروي رها تر کوره

نمړ په ټول جهان او شمار

د بي ننگه په رنگ د پروي

ننگيالي نه لري سار

چې دلاري او بنگونه وي

په هغو جوړه پي لار

لاڀي ڊپروڪري ڪاندي

يو منصور خپري پڙهاري

د بي مته وار خند پڙي

دمت دارو وي بي وار

د زمره اخستلي

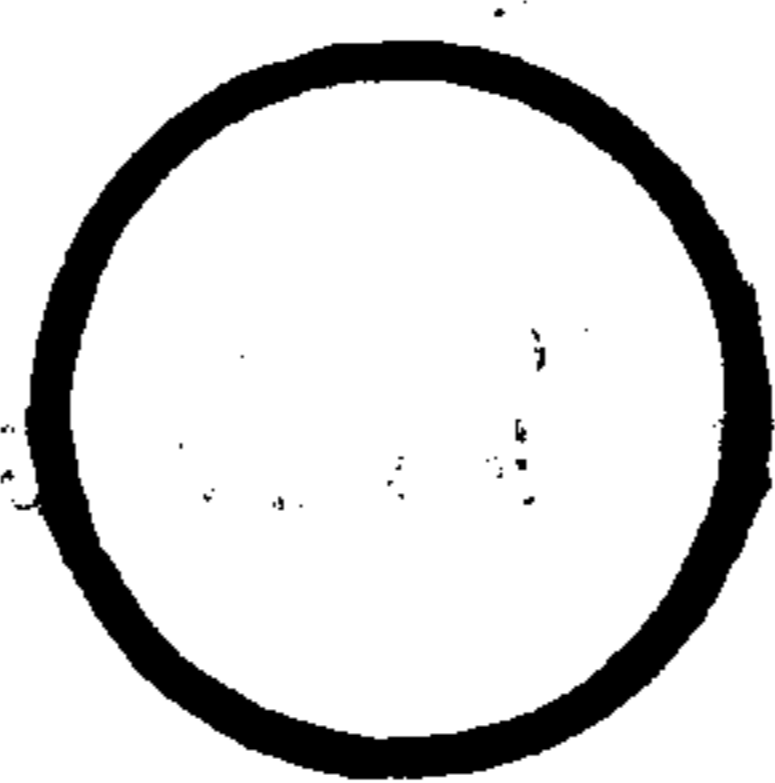
سورلندي شي ڪله بنڪار^(۱)

د آتيا نوسر باري وڪي

په ملخانو ڪرمار^(۲)

ڪليمان نه شو تپول عمر

له خدايي چارو و نه ڪار

مذهبونه دي پوچ شوي غر پينونه^(۳)

مذهبيان دخيلي ما تي بيرغونه

دهفود راتاندون^(۴) طمع عبث ده

چي مذهب بي رواسته ڪرپيدي هڊونه

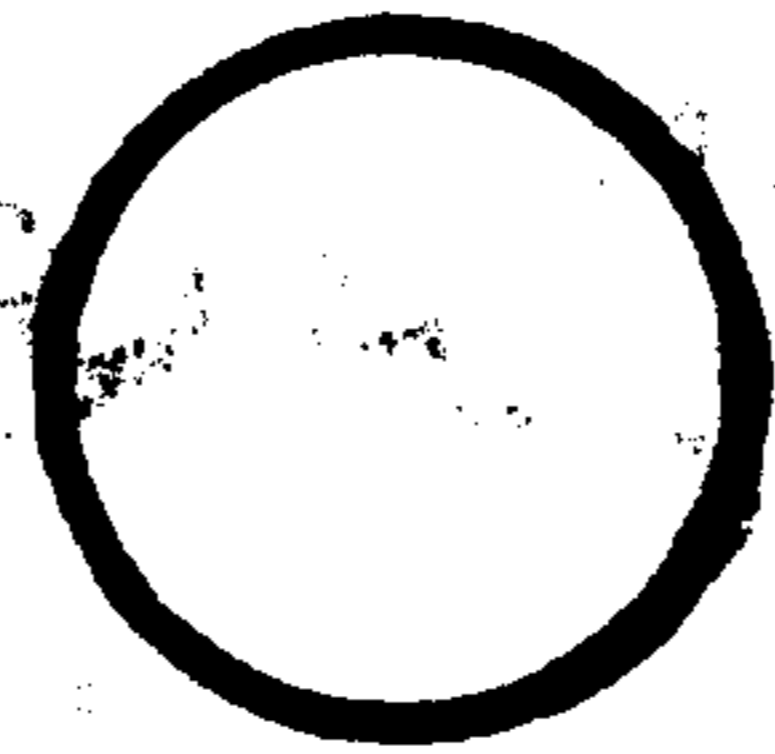
په هغه سالوچي خان لره دور پڙي

دي عبث دانخور و نوڪر اوونه

۱- سورلندي = گيدر، ۲- ڪرمار = يوغودي، ۳- غرين = يوتوپڪ

۴- راتاندون = بيارا غبر ڪپدل، ۵- رواسته = وراسته.

له مذهب پي چي تودي او پي کنکل شوي
 مسلمان بايلل ملکونه سنکرونه
 له مذهب حنی لوی شرک په جهان نشته
 لکولي پي په نیش دي امتونه
 د مذهب د غونډلانو تنستو کي
 کل ډيوکي دي د علم ډيوستونه
 له مذهب هک حلی ټول ريزکي شي
 ريزکونه کل کپري لوی کارونه
 ټکی ټکی د کتاب نن هم هغه دي
 خود مذهب ترې نه وینکلی دی سا هونه
 چي تر خودغه مذهب او داملا دی
 وي تالابه د تالاقا مونوخونه

پوخ سنکرو دی شاه مردی ده
 تور بازي دی تبغ بندي ده
 له باطل دحان ژغورني
 يوه لاره ملا بندي ده

۱- غونډل = غټ غټی
 ۲- کل ډيوکي = کل ډيوکي

له فطرتہ دې پرده ده

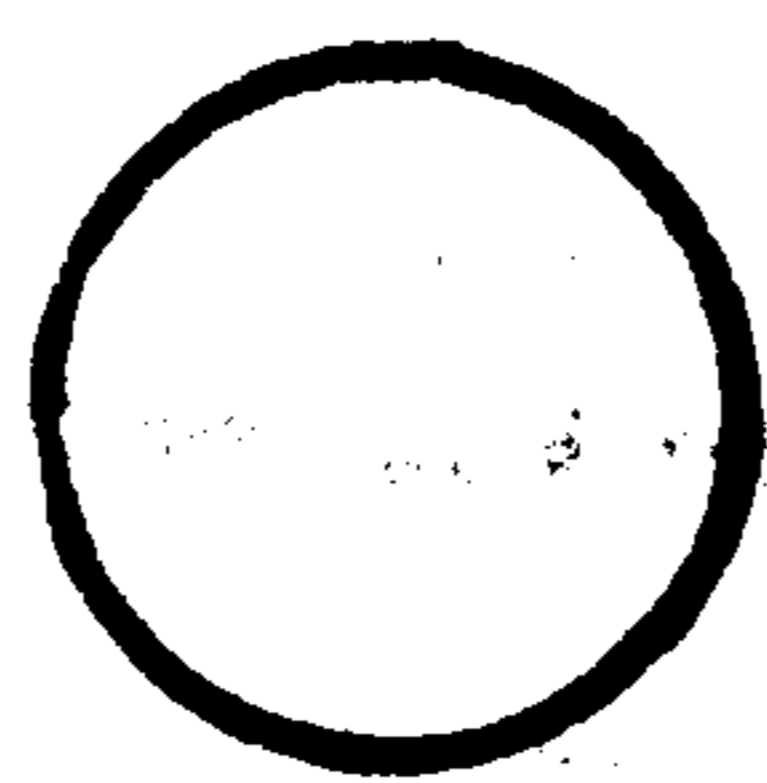
له فطرت دې سرزوري ده

کليمه دې سره يتوب دی

سره يتوب دې سره سکی ده

د بل غم هم د خان غم دی

دا پښتو، مسلمانې ده

په شروندی کليمه بيا خلق شروندی که

داله وارو وړستو شوي بيا لومړي که

دا چې خاوري پي له مخه نه چانه پري

د سپوږمۍ په دود غونډې پري پرتې دي که

درونه ورونه سره غونډې په چاره کړي

له ټولینو شروندی ونه وړ که گوند گوندي که

شاه مېرونه له زرگونو ستورو تېر شول

بدهې رابڼکه خپل ملاکړي گړندي که

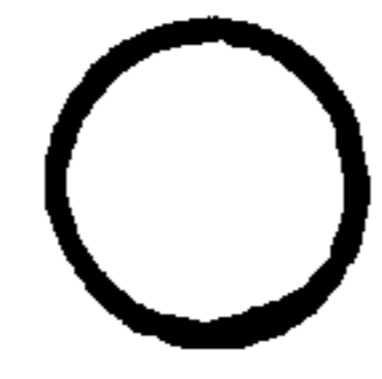
دهغې بي ننگه خلقو مرگ روادی

چې گزبان د بل په سوي گړپندي که

د پسرلي درنه وریچې شنه په خوی کې

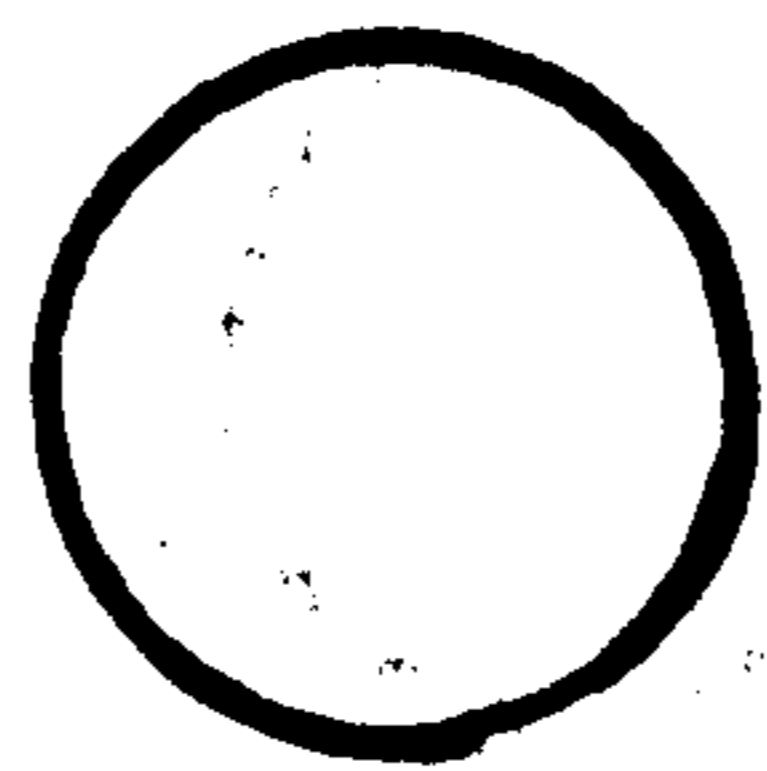
خان وریښت، کله برېښنا اوتالندي که

شاه حُلَمي چي د آدم په ننگ اوچت شي
«شاه پلکونه» بيا ز غمڼل په دال تندي که

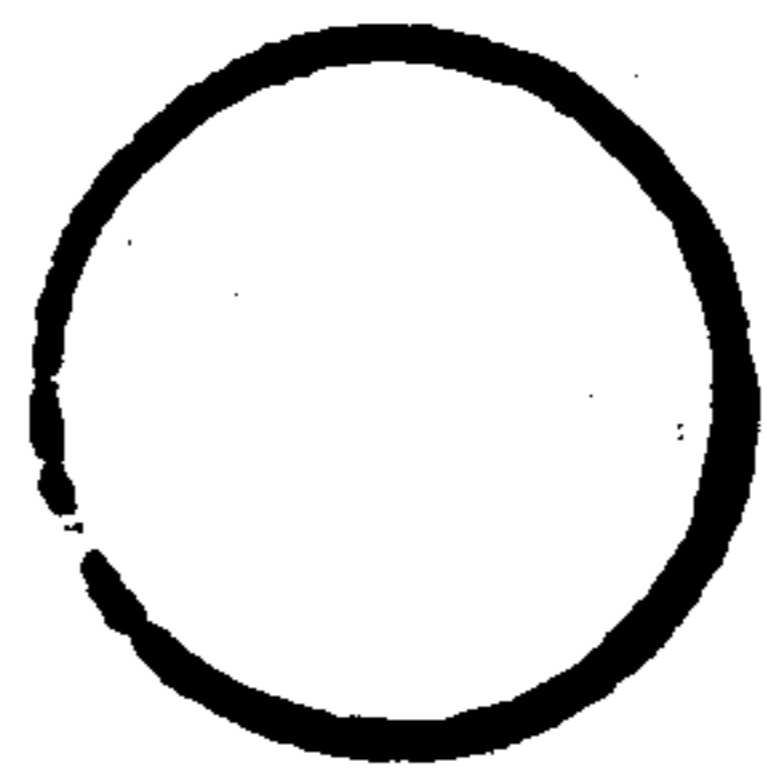

درهندو خلکو لاس تپول نرده
دسترگور وگاگيره تلل نرده
دايلتيا نوکلي وړانول نرده
دراسمنانو پيسول نرده
که اوندي جوندي د دوپرک وي
ديکرنگانو غوڅي کول زده
مذهب له خايه راغور زول کړي
کتاب پي خاي ته برخه شول زده
چورگورگان هم کړولي کړي
لکه باز کله اوچت وهل زده
چي فرعونان پي موزي کران کړي
نوکليمان پي تونز نول زده
د آذرانو بتکورکي بتول
د خيلانو کعبه کول نرده

۱- ايلتيا ن = پساتيان - وړاني پيدا کونکي، ۲- اوندي جوندي = منغروني
چي غوڅي رهنې نه وي، ۳- دوپرک = دورنگ - منافق، ۴- موزيگي = چي د
هيڅ بڼې نه وي تش کت پري دک وي، ۵- بتکورکي = بتخانه .

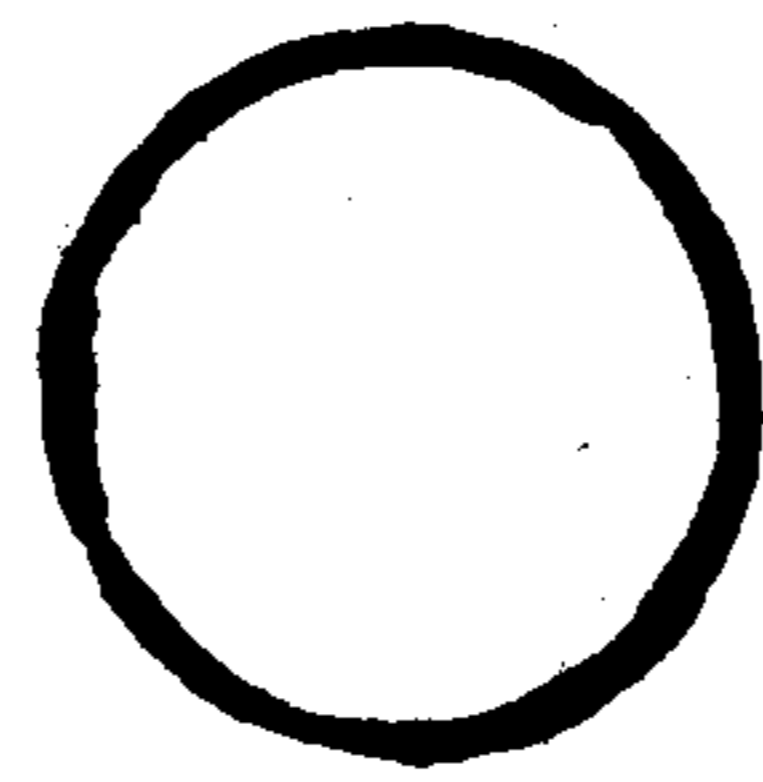

د با توريه خوشه پړو خپلولو
مښگيرک او غليوا زنه با توري پري
ديوبت په لرېدلو بت غليو!
سومنا تونه په کعبو کې نه بد لپري
له کيکړه د نښتر پيوند خوړو کې
نښتر هيڅکله نښتر نه پاتې کېري
چې په پړو کو دي وژلي مذهبنو
هغه مړه په مذهبنو نه ژوند پري
چې د زهر وړک لښتي پري را سوزوي
دغه سوي چنارونه نه تاند پري
د قرآن وړه رتلي عقيدې نن
د مذهب په کتابونو کې سا هپري
د تيروسه ملستي بڼا پېرک نن
د رڼا په تڼۍ مرگ ته بېرې پري

شاه حامي دی نوی حمله آسمان غوارې
د زور پشوي په حای نوی جهان غوارې
د خپل "زه یم" سره نکی پی سلامت یه
مرئیتوب نه - ملکیري د یزدان غوارې
ننکیالو کره غاره ماته اطاعت ته
په لټون که دهغه دي خو حان غوارې
په دنیا کې یو کار هم ناشونی نه دی
یو مخیزې حیکروره حوانات غوارې
کشالی غوښتني نورې د آدم دی
شرونده نه نوی تفسیر د قرآن غوارې
په لښکر د ایشیتینکو کتې نه شي
د شروند ستونجې مېرني قهرمان غوارې
په یوماره که کاو ز شي، سودیې نه شي
چې ژوندي وی یا نوی ماری زه میان غوارې

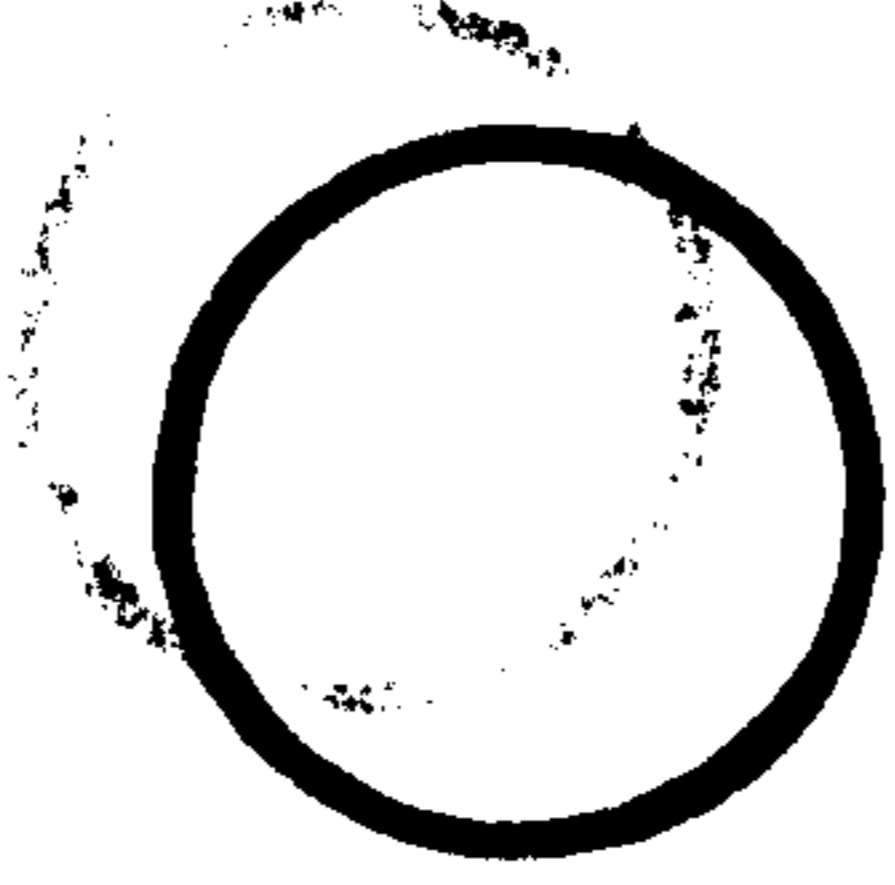
۱- یو مخیزې = چې مخه یې یوه وي - دیوې مفکورې .

عقل هغه وهندي باز دي په لاس
چې نه پر اوچت اوچت بنکارو کوي
بنکته له ځمکې نه تر نس ستور تليز^(۱)
کراولې کړي، يرغلونه کوي
لوکيز^(۲)، اوريزه^(۳) که يې لاره نيسي
له الوت کله پر هېرونه کوي
سرب، کراو دي ټول د عقل چې نن
بريښي د ژوندي تومن خونو کوي
د آدم کار دي کائنات پر نړول
برهغه قام، چې دا کارونه کوي
چې په فطرت يې ده لتي اړولې
دهسکو سترگو معاشونه کوي
عقل بهير کړ غور ځسنگي دشعور
ويرو سيرانې ټول مذهبونو کوي
پياده له عقل کوم وکړي چې دي
د بل مواته دي سوالونه کوي

۱- ستور تليز = آسمان لاره - کهکشان، ۲- لوکيزه = دکازوريج يا نيبولا،

۳- اوريزه = هغه نيبولا چې ستوري پکې په زرغونېد ووي.

حق نه په څنگي، فطرت په ترڅي

تشي ځاندرې پوي، زور يې اوبه وي

عقل يې شل وي، هڅې يې کته

په غټو کوري، ولې سرانده

نه پرې ودانه، که دوی ژوندي وي

اونه پرې وړانه که چرې نه وي

د ځوانمردانو د قط نه وځي

نه يې خوا بڼه وي، نه يې تراخه وي

په تن په زهيم» د وارو نيستن شي

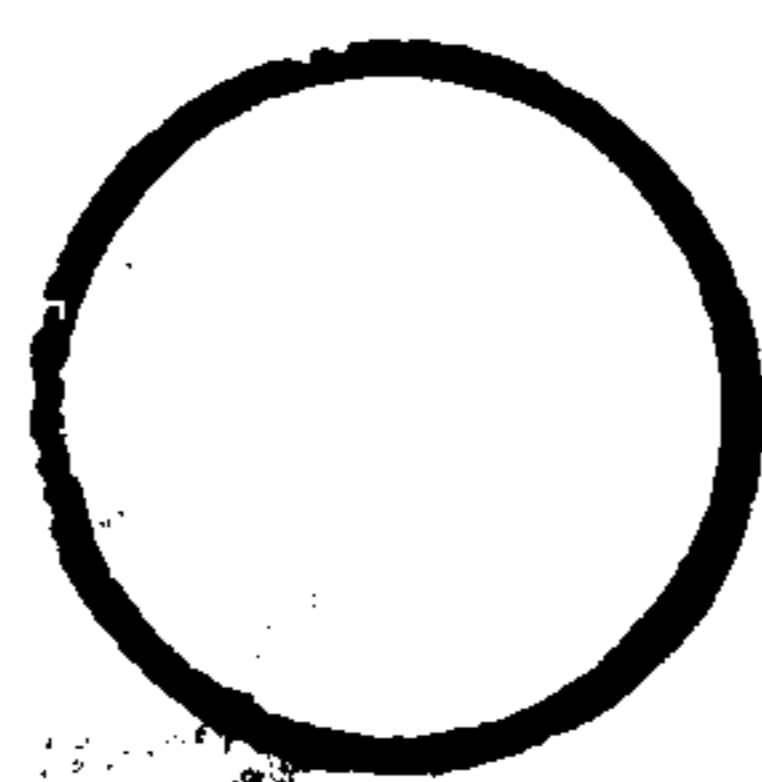
ځوراک پخساک پخواړه او خښه وي

په زاړه شخوند کړي، نوی ترې نه شي

نوی بریدونه خودمېره وي

چې يې راغونډ کړې واره کړي

د يو گنجکي د ارزښت نه وي

دلگوکین و دلپهون نه

اورین ستوری راغونخپری

ستورتلیری سروهی لا

کائنات لا پراخپری

که یوستوری ورژپری

نوی سل روتوکپری

دشروندون زرغونپدوله

نوی حمکی سادینپری

چرتة شروند دی په بخسینچه

چرتة کچ ، چرتة حوانپری

دزهاستورومیروکی

دشروندون غربی غربی پری

یوه ستادا حمکه نه ده

چی ساه دارپکی هستپری

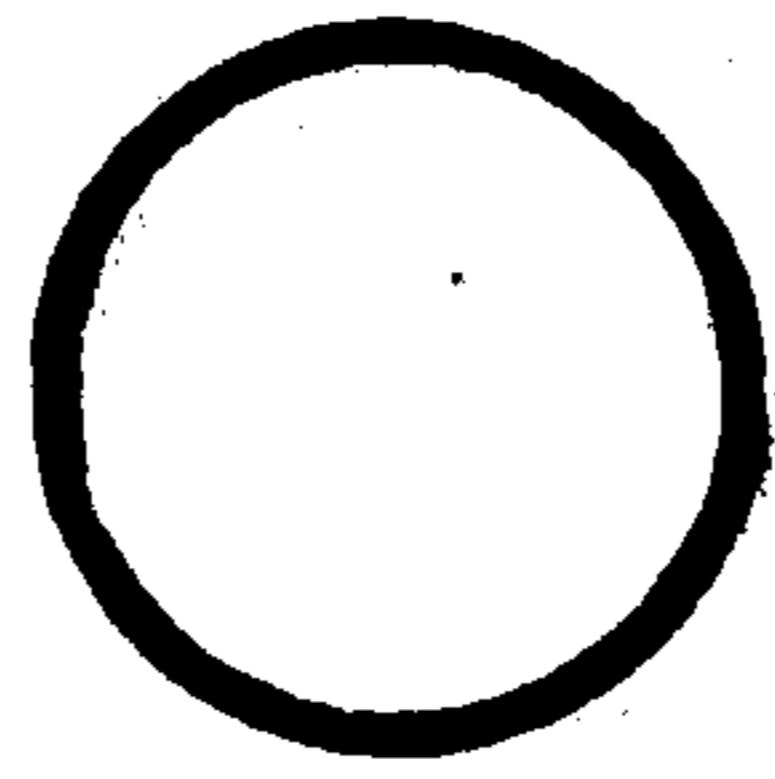
شخړپ حمکی بنکته بورتة

ستورتلیری وکی خرخپری

هغه حمکه ستادوتردی

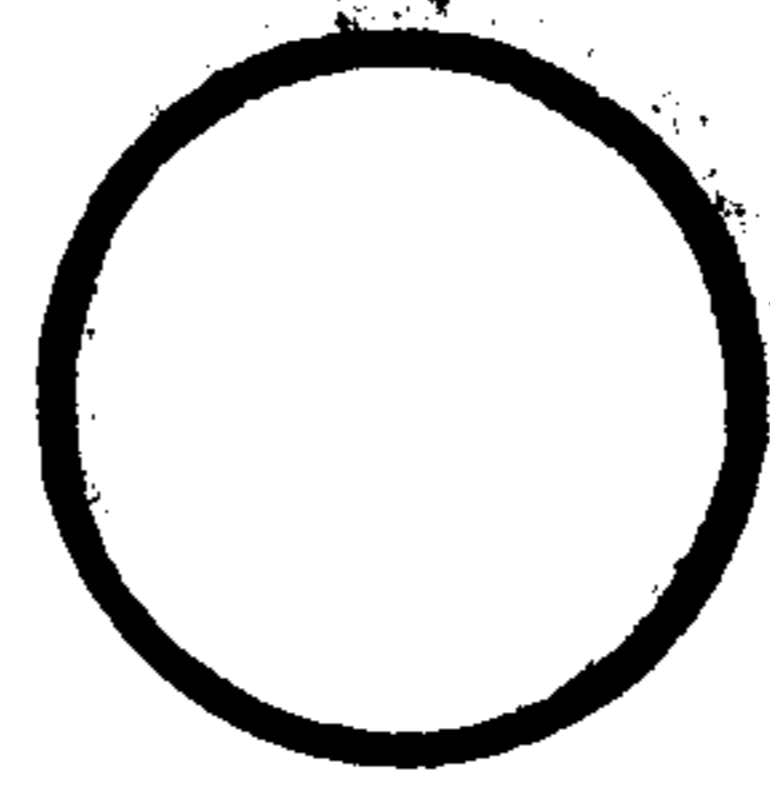
چی دی لاس ورورسپری

عقوبت به له دی ځمکې
درته کېدې په سر کېږي
د مېړونو ستور بېرې دي
له سپوږمې ستور و تاوېږي
د یونوي کور لټون کې
د آسمان لارې چاڼېږي
عقوبت دا ځمکني به
ستورک زو ته ورسېږي
د شرونو خومره رازونه
به په ډاگه وغوسېږي

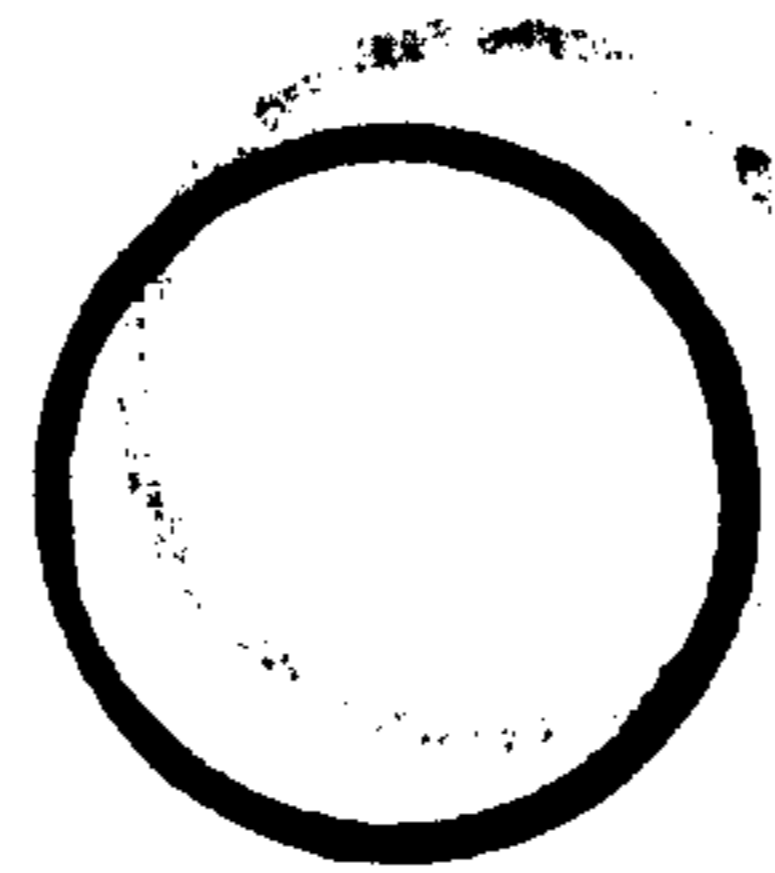

قیامتی پاینده هغه اوبنتون شي
 لاالاسره چي کله پي برغون شي
 دعبرت مری پي کرحي په ملکونو
 کوم فرعون چي له کلیم په تور برینو شي
 داولس ویني نه پینونکي هله ورک شي
 دربریا اولس چي کله په پا خون شي
 داویار پي خلی هسې ولاسره نه دي
 دمردی کارونه میر په شوا خون شي
 چي په سین داوراو وینو شي وریو
 قافلہ یوقدم مخکي دشروندون شي
 که هر خومره سنگرونه له خلن تاو کړي
 عقوبت دحمکي تبي هرقارون شي
 چنیشني^(۳) عقیدی چي غاره باسي
 دهنو خلقوتولنه مریستون^(۴) شي

- ۱- قیامتی پاینده = تل پائیدونکی، ۲- دربریا = خور- نلی- خپلی،
 ۳- چنیشني = چي چناسکي پکي شوی وي، ۴- مریستون = هدیره.

د دوران په نرالزلو غرونه وارغري
په شگلني ديروكي خه له ويا سره پري
تلناوونه ي رواسته، موبني خورلي
چان كېردي كې به ترخوپوري اوس پري
د پرلنستر په چورلندو حكلي له تللي
كچه ديلې! په خپل خپرخه غلط پري
د سورسين چپي دمه وينكه له يادو
اي فرعونه! چي كلیم پسي پاڅ پري
د ملخ خانگ سردي ملاشوله دوه غبرگي
ته لاجي داتي بارته لاندې كېري
لااله بتكور كوته بنكر پوكل دي
كه مؤمن يي ترورسي بت به جنگ پري

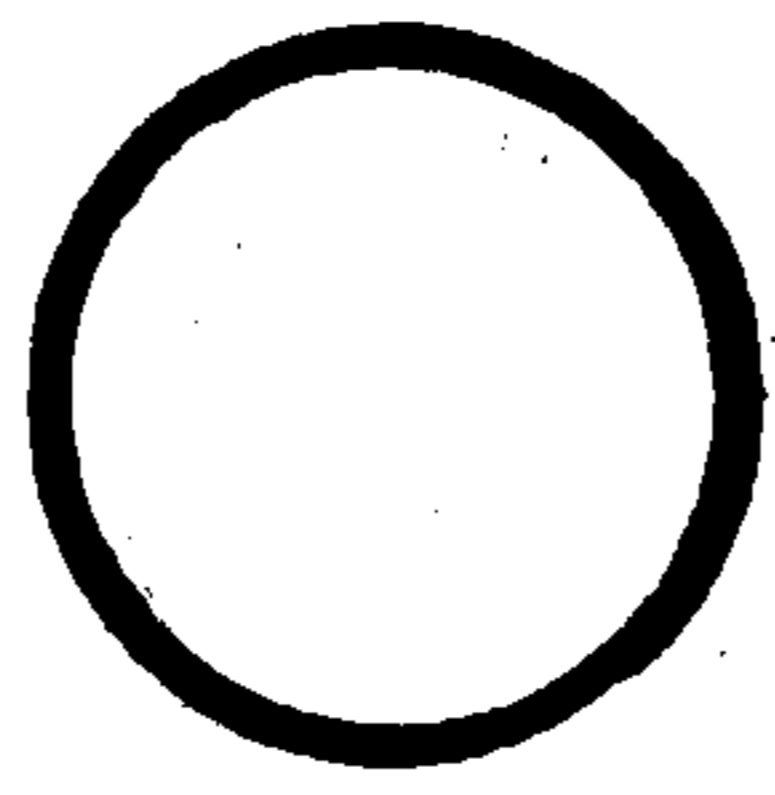

کليمه بي چي په زړه باندې سنگر شي
هنه قام هغه وگړي اوسپن غرش شي
کليمه دسړي برش دشين زمري کړي
لږو بروته دکو ونخپور لښکر شي
کليمه لکه بوته چي دا کسير وي
ميس حوانان چي ترې نه وحي نوسره زرش شي
ننگيالي په جهان پتي راتلي نه شي
دوی دهرې سرخپړي وتلي سرشي
دهرکورانغري تود، تياره شي وراکه
مېرني خلبي په هر لوري چي وراشي
له تونگه د عيساي چي نمرې و خوري
که دختو کوکوستان وي په وزر شي
د مذهب د مدرسې نه هيله نشته
چي يو چيني هم دبدر لېچور شي

۱- لره کوز

۲- سرخپړي = د جنک غالي سرپړ

۳- تونگ = شکور

دغليم دبيريڊ او چيغني حاجت نشته

لاس ترگريو وچي پخيله سنکروال شي

دکوري قام بدخور منغي په خاناناري

په تبغه که باتوان وي تش پيخال شي

تانگ دکتي، ديرغل يپ دلاس وحي

چي د چار اتلونگي توري ته اتال شي

حلمي وارو په خيل اصل دي لالونه

درونه لو چي شوک نه وي کوتي لال شي

جماتونه، مدرسي او چيني د پرشول

خوله چاهغه بانگونه د بلال شي

چي دخاوروله کالبوته

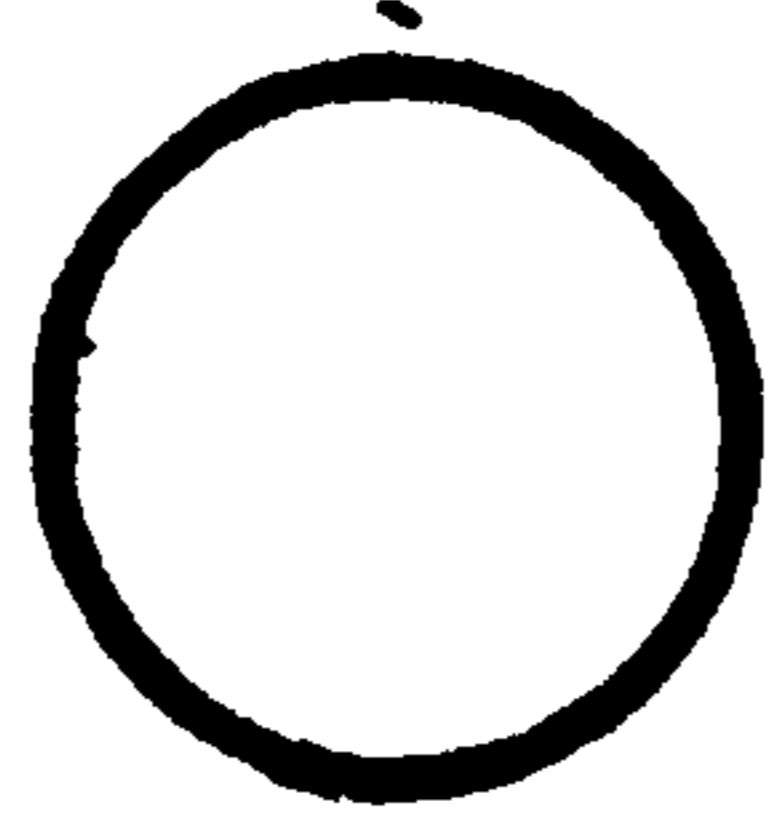
اوده «زه يم» برسپون شي

په اجل ياندي جمل راشي

بنیادم ولارشي تلن شي

۱- چغه = ايه، ۲- بدخور منغي = بي اتفاقي - اروپيچ، ۳- پيخال = د

باتورغل - غريبازه، ۴- اتال = په طمع - په اسره - معطل - ايسار.

دژوندون دغورځنگونولوی میدان دی
چاته پوله نه سپوږمې اونه آسمان دی
دفطرت غېږه پیرانستی ده هرچیاته
بودد هرچاهم په قدر دخپل توان دی
دا په تاده جوړوې کاتې که توره
خپور چاپېره دجنګرېز واره سامان دی
نیمګړتیا کره می تېرې اړ په مت دي
مت کول د بنیاد مو پور په خان دی
چې پزده د سور کووینو کښې دي
دهوهنی څخه کمی پدې جهان دی
د باتور لمخې دنیا ده بهله بهله
یو د خوږې، بل د لوړې وږې خان^(۱) دی
چې سرمزی د نونبت^(۲) یې په لاس درکې
دلوی برید په ننداره دی اوس نړوان دی

۱- وږی خان - وږی انوونکی، ۲- نونبت - پیلات - ابتکار

چچا دٺويم ٻٽول رنگونہ

يکمانہ شي يکونگ شي

لکه غوندي چچا چري شي

اباسين شي پٽ غور خنگ شي

سسل مخونہ يچا چچا يومخ شي

نرہيم ٺله خان دوران شي

ڪائنات ڪري دپينو لاندي

سلاڪاره ديزدان شي

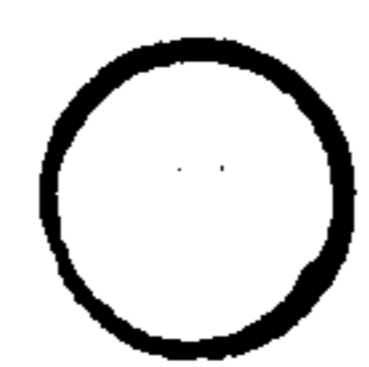

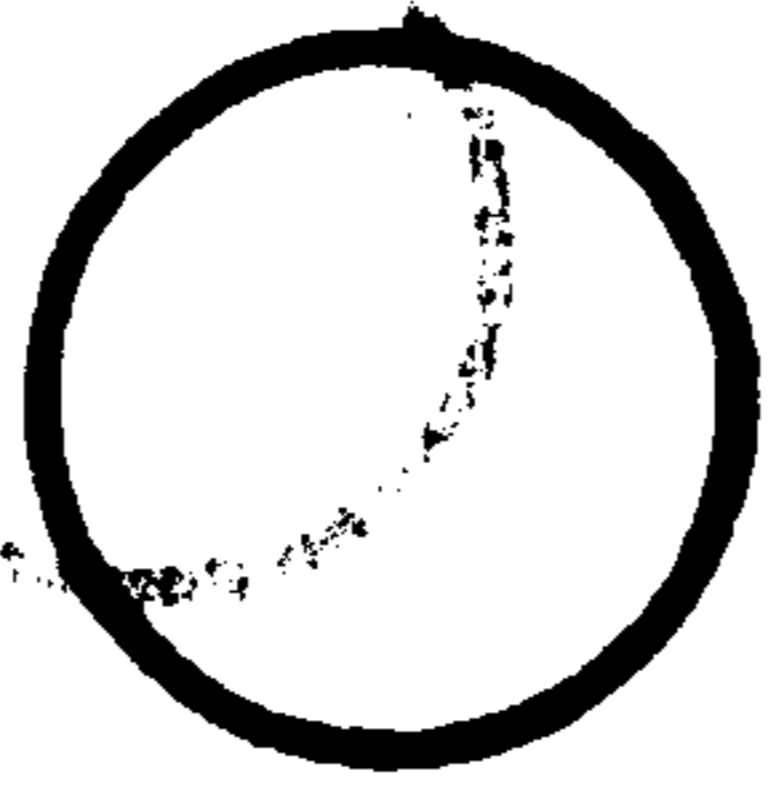
چچا پي نرہيم ٻه تنه کي

لکه ٻٽ سلاڪون سرپ وي

آدم زي شي سل لاري زي

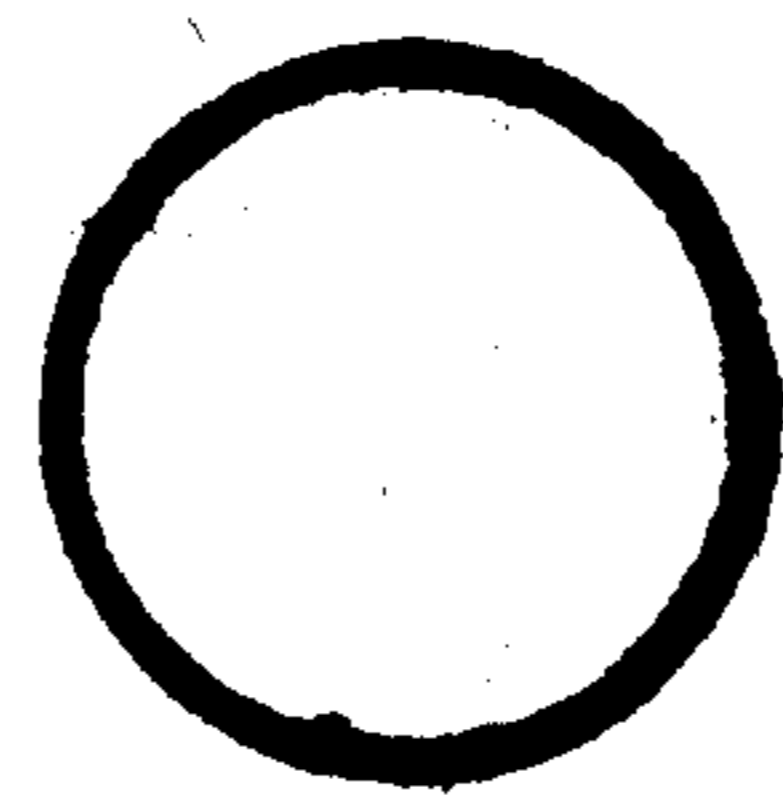
له يودره سل درپ وي

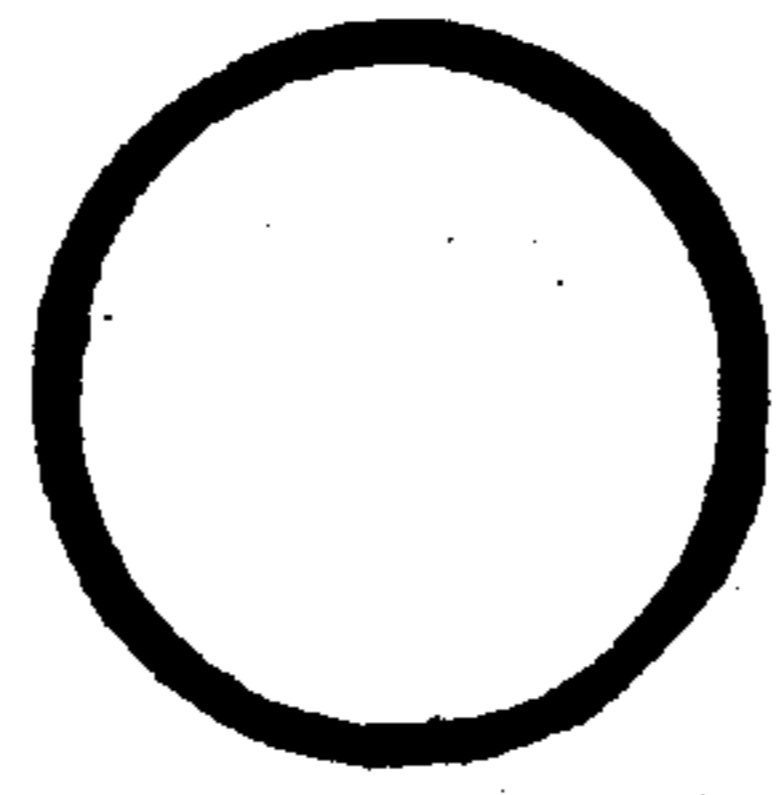

د توريال زړې راخېژي په سوسر کې
دهردي هتچې و باسي لاري غر کې
توربر سينونه پي خپله غمازگرشي
مېړه کله پتېدي شي په لښکر کې
"ستورونيا" کرښې د خېکې کرله ماته
نځوي بيرغ د ستورون خپل دوتر کې
مرجونيا د نهنگانوله کاله نه
ملغلري را پند کړيدي خادو کې
زهرې خويه په يوماري ورپرېوخي
بله ماره يې نيولى وي نظر کې
مردکي، دارو، بتک او اور بشينه
دغه توکي دمېرونووي سنگر کې
هره ونه خپله خپله ميوه نيسي
چا موندلى دى کروسکې پکېر کې

۱- ستورونيا = (په دوزن د مرجونيا) د ستورونو وښکاري

زردار هغه کور کينان دي
چچا شروندي بنياد مان خوري
سره بخور په پته يي نه خوري
سبه برسپري په ميدان خوري
د بي پرسه ڪلو خلك
خه ملا ، خه دوتر يان خوري
يو وري يي په شا پرو وي
بل شني لسنتي بارگيران خوري
د باطلو سراجواره ده -
په برمت يي بي کسان خوري
سروايات را پاڇپدي
په حملو حملو قرآن خوري
د آدم په بدى ورڃي
کليمان وارو خيل خان خوري

چپا پە مندر دھود پالوئجي
لار پي خود کرپي کرپي وي
چپا پە خرخ باندی سوري شي
دھغوتور و لاشي وي
چپا له اورخني ونه خشي
نو هغه پترپا اومسي وي
له چپو چپا انکوچه شي
پولادي هغه سيني وي
چپا جنگر پز پي ژوندانه وي
دبروم دپي پي شلپي وي
چپا دمت مجال پي نه وي
دھغونا ندری کيلي وي
د باتوروهني کوره
خه که يوموتی بني وي
چپا وهي دتنکسي توري
په هغوکه تنکسي وي
چپا ثرياني پي تاونه شي
نو هغه ليندی پرکي وي

چې وهي د تنګسې توري

په هغو کله تنګسې وي

سپوښي، استوري، استور تېليني

د مېړونو برآستي وي

د سره ښکونو غورځنگونه

د تاريخ زدن زريني وي

د اخلاص د شاه سوارانو

منزل لوي، لږې توبني وي

چې منگل يې د زموږ وي

د هغومارې سټگې وې

په لاسونو باندې غرونه

د مالو چيو پاغوندي وي

پروناوري سټنگر بايلي

ويښې سترگې پليتي وي

دوزنک تښتي کن پريانه

چې د بدر ترپيسې وي

د مېړونو لوی لاسونه

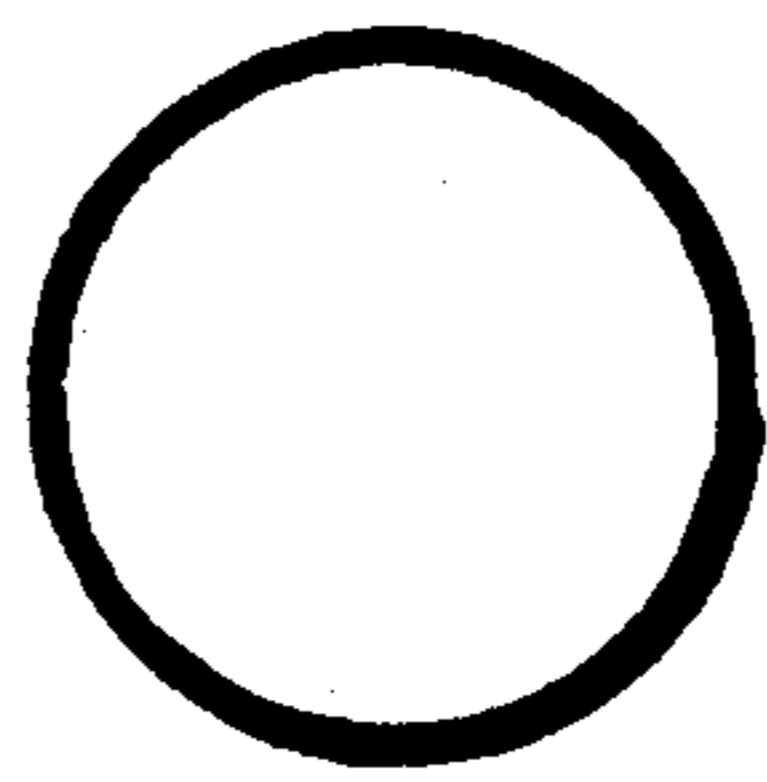
خپله توري او بلسي وي

د کيدرو په نصيب کې

د زموږ پاتې دوزنکې وي

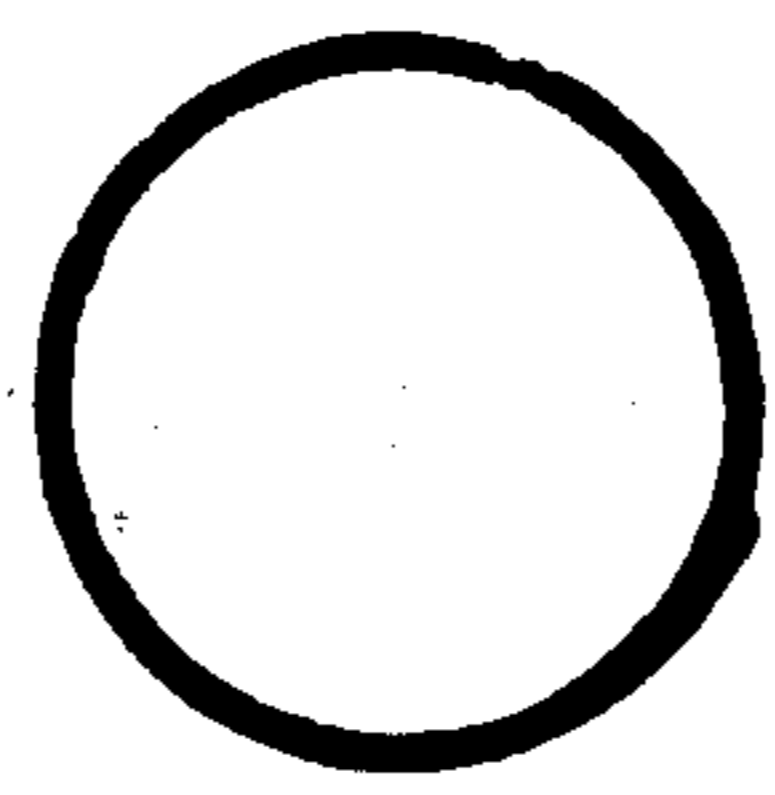
چچايې پښې وي غزولې
د هغو داکې سپرې پوي
چچ له شونده ماتې و خوري
زورې تولا په موسلې وي
د مرثوا کو مسلوکې
هم د مرو مرپې کيسې وي
کونې هم خان سره کونکې
چچايې خپلې پښې کرې وي
ديوسروغ دسيالی نه وي
درندو که پرکني وي

قام دې دې تورو تور بښ کړي
دغه کمال د اولسواک^۱ دی
هر د لیت خپلې د لسي ته بڼه وايي
دغه دستور د دله بازی دی
پلویان راوړه، ناحق به حق کړي
"قامي جرگه" کې سوال دلیري دی
چې "جرگه غړي" ته ل شته منان وي
واړه هېواد دی ونډی ونډی دی
کاواکه درومي واکمنې د لسي
خوک پي دمخې دکاواکسي دی
د "سلا غونډه" سپېڅلی لار ده
ولې هله چې د حق په تارده

-
- ۱- اولسواکی = دیوکراسی .
 - ۲- قامي جرگه = پارلیمان .
 - ۳- جرگه غړي = ممبران .
 - ۴- سلا غونډه = دشوري غونډه .

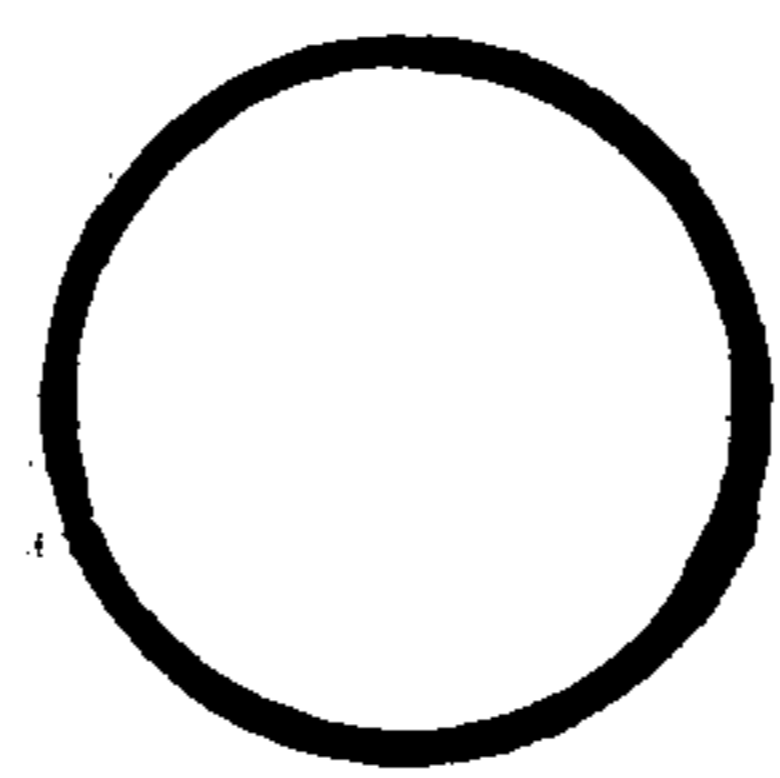

ولي هغه چي د حق په سر پي ننګ دی
 واره شروند پي دکتاب په رنگ کي رنگ دی
 چيلي نه اوښکي په سمخو، په لغمونو
 بېل توره د باطل سره په جنګ دی
 د جهان په "دنگ قامتو" سر اوښکلي
 سالاري يي په نړۍ پوري قلنګ دی
 هم د علم په دنيا يي بيغ جګ دی
 هم چاپېره يي د بڼه سر پيټوب دنگ دی
 هم پي کته، هم پي منځ ملازي ورکړه
 خپل پردي يي په نما تخنه باندې رنگ دی
 د زيارت خوړدو ته ناسته يي کتابه!
 ستا کور لاري ولايت د پلي رنگ دی

منکران په دليلونو منکران دی
 او ملا د بي دليل مذهب امام دی
 روښان خيال نه کافر دی، نه منونکي
 د تسپوسه گزوان يي له ناکام دی

هغه خرنک به د بل کاسه کړي دکه
 چې پي خم پخپله وچ او نسکور جام دی
 پوهگري ترې توهپوي، خي په دده
 چې ملا ورنکاره کړي کوم اسلام دی
 ليشکي له ليشکي مفکوري زېري
 خان وگور په جهان دې خور سام دی
 مذهبونه په کړي د نيسمنانو
 دشته منو خوندي گتو سام دی

خدای شروندی مال پي ميرات دی
 خېب کچه ناروا دي
 دي دېولوچې د خدای دي
 نه نرما دي او نه ستا دي
 دادلاد دوران سردی
 دوتريان چې په کړبا دي
 د هغولېچې تاوېري
 له پېرونه چې په غلادي
 له نرما، له زمایي نه
 پساتونه په دنيا دي

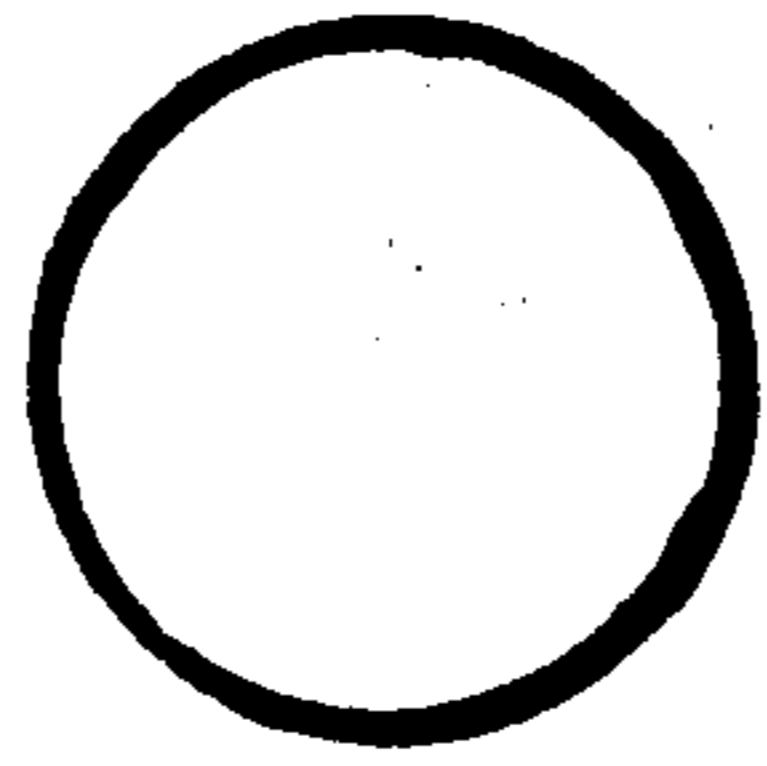
۱- خوندي = په امن - Safe ، ۲- سام = بند بنا

چې لسینن ترې لاس نیو کړي

شاه مېړونه د اِلا دی

امانت دا ولیا دی

چې له تاخني سواد دی

چې د حق او د باطل د غره راشي

د بې لارې پلار نیکه په لاره مه شي

چې تور^۱ یې د بتانو لړ ولوي

خدای دې وگوماری ته هغه مېړ شي

چې یې غل غدو له ویرې بلوسنه کړي

په مور چلو د قام وینس هغه لیمه شي

چې مرثرواکی ولسونه پرې رغېږي

که یې سل خله تويي، هغه تاریخه شي

خه زرغی زرغی کوي چا قهرمان ته

که ملا و ترې، هغه توریال به ته شي

غرونه غرونه واورې هله به شي ویلي

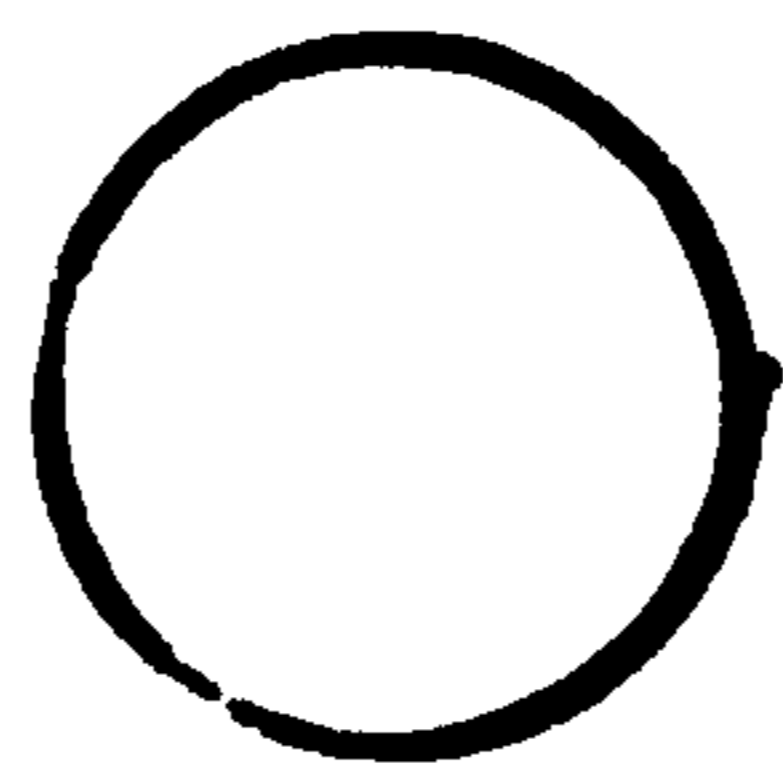
چې د نمریشان پرې سور په ایشېد شي

چې یو پلارگنی ومانځي اولس ټول

ته به هم دا ولسیاسو په ول^۲ شي

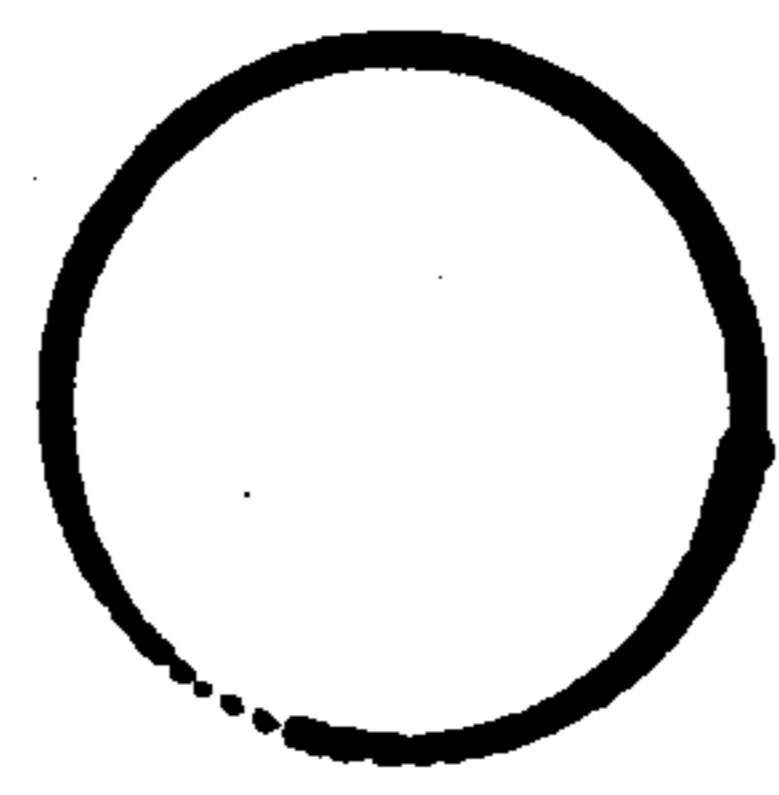
۱- تور = دستور - قانون ۲- په وله = په ډوډی - پېښه وړخ

چي راشپيل دي په راشه د آسمان پنج کره
بيا به هله د سرې په نوم باله شي

چي د کړاو تندي خوږې خوږې شول
د قام جوړشي بيا پلوشيني شوې
د سر بندي کرامت وکوره
د ازغون غېږې گلور يني شوې
د پلار خپري دي کائنات دی وارې
کاش چي دي توري بيا پلريني شوې
بامورزي خپله به راوړي ووي
که د پروکي دي ما بښيني شوې
غراو واغه يې شيخ ملي ونيول
چي د زمري سترکي تندريني شوې
د توراني لپوني کريکي سره
خانکي غرانگي سندريني شوې
چي بيا په رحل دي کتاب وخته
ذري بي ارزه دي نمريني شوې

۱- مابني = يوغر

ڪليمي لرو شرونديا زرو نه پڪاردي
 اور له لوتڻي په پنڊه ڪله پيدا ڪسپري
 په خوبزلن ڪي له بڻڪو توغرو پدو نڪو
 تر آسمان شربه ڪوونڪي اور تاند بسزي
 چي ٻانو دتني وچ اڃيلى تراوستي شي
 په ڪرو ويزو شپيونه راتو ڪسپري
 د مذهب په گن خور لولختو لهر و
 د سره سوري د قامونونه جور پيري
 هڪ ڪلبي بويه بيرغ د محمد له
 دا په خوار و لشتكونه پورته ڪسپري

مرد يوي مذهبونه
 لار چانه شي ره سولي
 د بوذرغ انقلا بونه
 آذر نه شي راوستلي

د شروندون اوبزدي ڪسپي له
 له موجود خني پشسا به
 ڪائنا تابه چانول وي
 تر لوگينري پورچا تلل وي

○ چي په هغو شرعوننگ کړي

چي پرېا کسړي وي وختونو

گويان لره توزينز کړي

د کورونو، کفنونو

○

د باطل سره په جنگ کي

نه نيم سول شته، نه سرشته

د خليل مټ دي تود اوسه

د آذر چي بت کړه شته

○

د هندو عقيدو بنا رکي

انقلاب رابرسېرن شي

د زړو خدايا نومخ چي

ولسات ته کرغېرن شي

○

بتان شي د حکم تبی

بتکورونه رانسکور شي

چي د زړونو په ورشو کي

حق زرغونه شي، سمسور شي

○

○

خيلان چي له تولى سني
د خدايانو وهر کول کړي
نولو مري د دې خدايانو
خدايي وړيوچ کول کړي

○

کليمان د فرعونانو
پاچايي هله غوزار کړي
چې بي لاري ولسات ټول
د دليل په زور په لار کړي

○

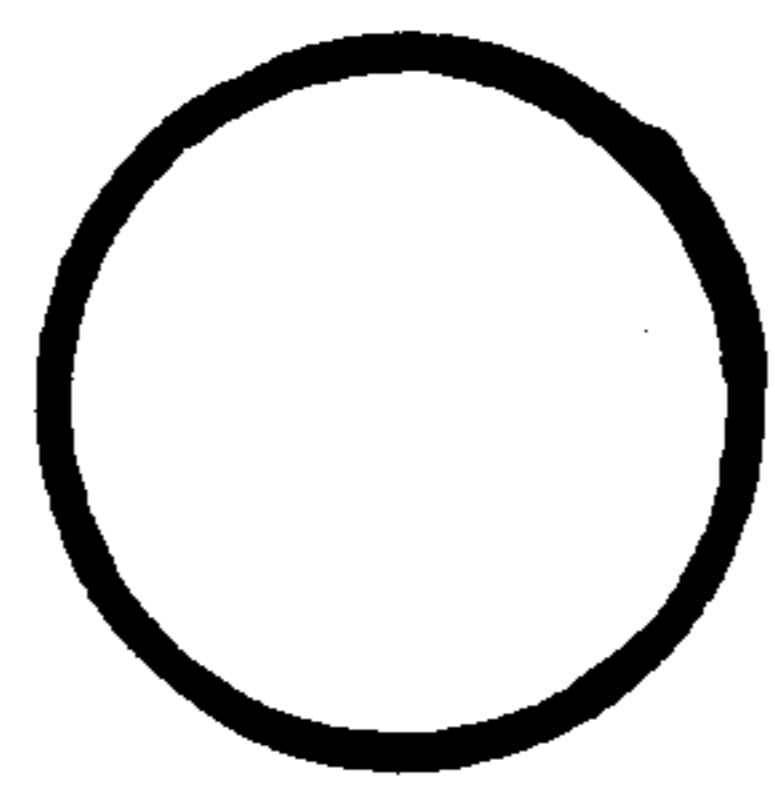
د کليم د درني پرگني
خلفي ويا واره زبر کي
هم بي کته ، هم بخښنه
هم بي متا ويا هم بي ستر کي

○

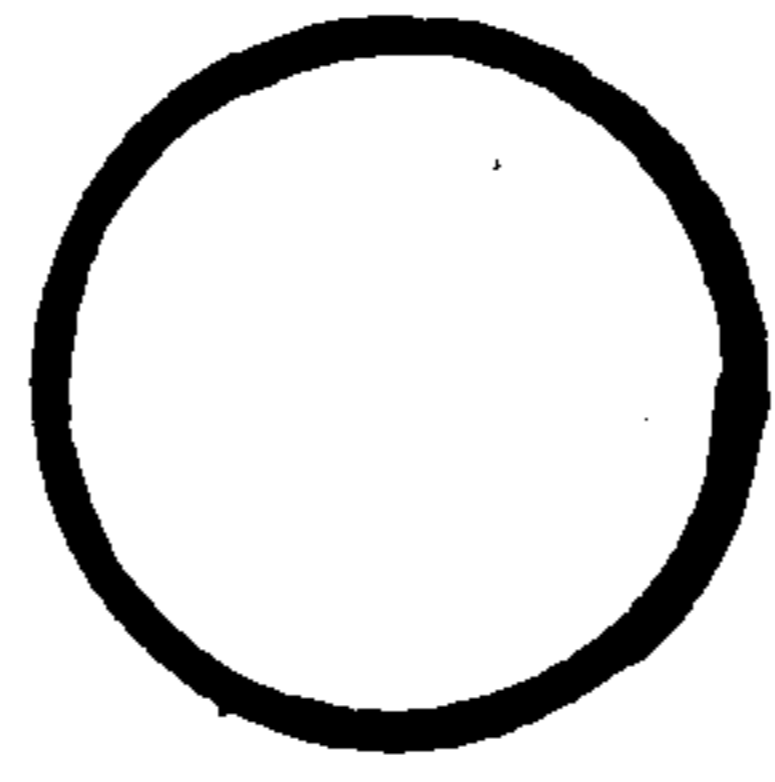
چې دوخت اړي کړي کي
چاي تينگ لکه د غرو
د خپل پوخ "زه يم" په مړينه
دهه پرگنوسر و

○

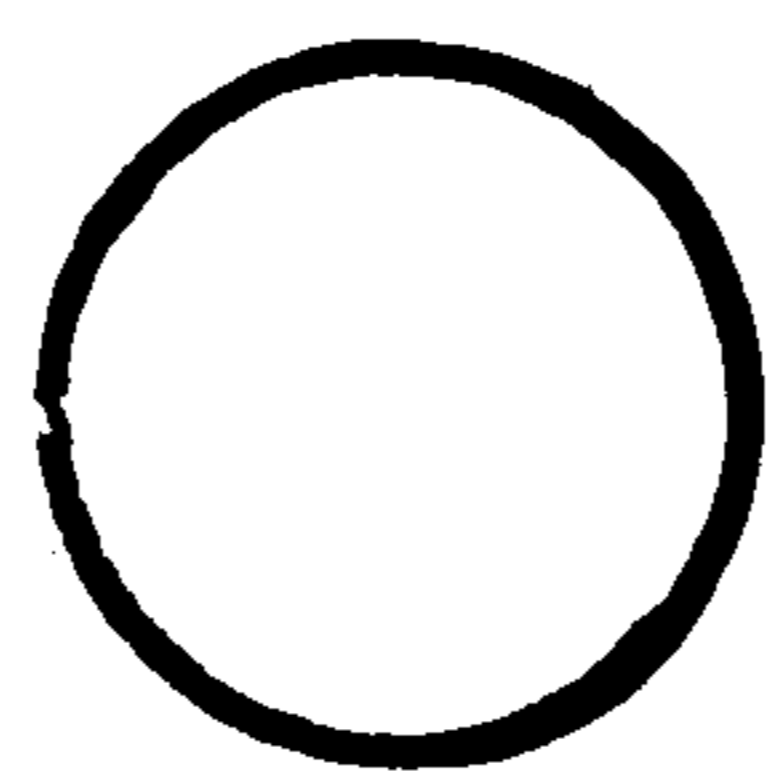
۱- پرکي = پرگني .

اوسې تش د عقل اند پښنوسره
خې په تياره لار او راوړاوسره
عقل که سقراط دی، بريالی نه شو
گريوی په لاس د پر شوکشاوسره
ستونځو د ژوندون له بزمه پړیستل
دل بي چې سپونډی ستوری کرل پښوړا
لا تراوسه لري له خپل دکه بي
لاري کله مارکس، کله روسوسره
کله په یوې کله په بله خې
درومي دي نیلي د بربړو کوسره
وينې اوسنکې و چې شي لنبي کښني
عقل چې بلد شي الله هوسره
ارشه دکعبې درشله ونيسه
مل شه ای خيروکه کلیم زوسره

آدمري له مرئيتوب حني آزاد کا
 د'ماکان لبشر' سبق ورياد کا
 چي دبل دخولو ويزم تي رانختري
 دهغو ما نهو کپر کچو خور بنياد کا
 د آذر دبت خاني لپولو ورستو
 شري وړه! ورځه کور د خدای آباد کا
 چي صبا په غرقېدوشي کليمه واپي
 د دوران فرعونه! تن دې خدای راياد کا
 په لوخړو کلي پتا، په وينو پو دى
 دکوچني فکر سالار دې څه فساد کا
 د مري په حای خستن چي زور نيسي
 د عمر انصاف به غل عقوبت ساد کا

له کړپوانه د فطرت پي چي لاس وبنکه
 هغه قام به زړه غاړه کيند کچلول کا
 لا الاچي پي توره شي د تهلونې
 هغي ډب به يرغلونه د منگول کا

«(ماکان لبشران يوتيه الله الكتاب... ثم يقولو للناس كونوا عبادا لى...)

حق باطل تور ٻا تور ٻر پيس دي تل راغلي

حق به نه وي چي باطل سر نه يم سول کا

د پر قامونونہ دي غوندي او بو وري

په سين غاره له بار کير خوشي پر زول کا

هر سپدلي په خيل «زه يم» شاه مپرونه

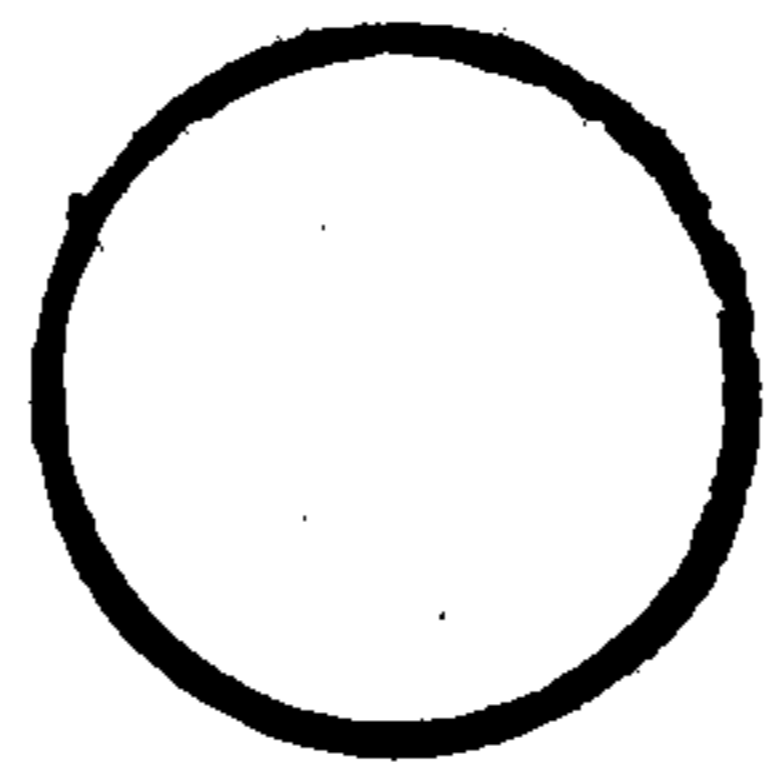
با چاهي زرغون د خاوروله کنډول کا

دا کافي يوازي تپرو خلقونه کري

خلق اوس هم پڙوندو لونه بنجول کا

د دي کلي خلق ټول سر پيخواړه دي

په پودو فصلونو بلوسي خيل ته شپول کا

چي خانکري سود پسي پي شي وکري

په ټولنه کي سوراوړ په غرغنده وشي

د شته منوشته مني چي خمار وکري

انقلاب دنيسمنا په راتلوشي

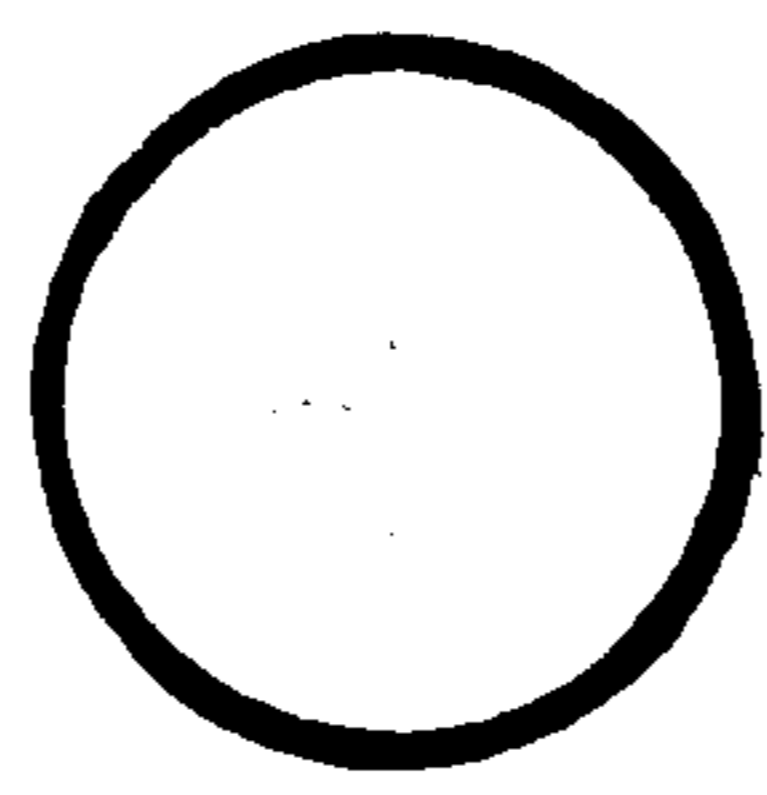
چي بي وس دي دوسدارود سيالي شي

د زرداره تيپي دا کله پيرنوشي

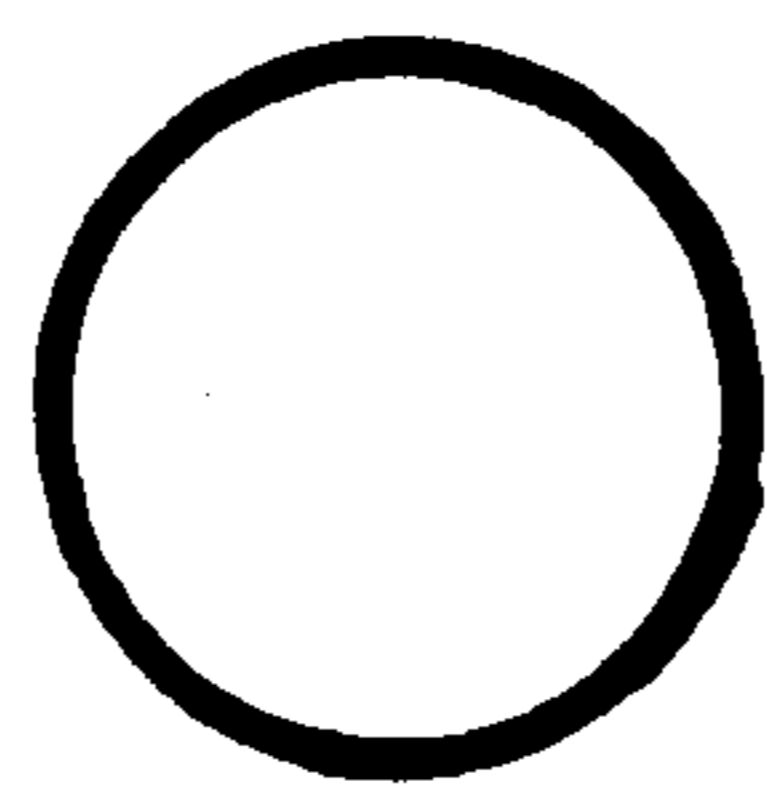
دوتريان دلونگر غمونه نه خوري

له لپوه کله زړه سوي دشپنکوشي

زرداري د پردو وينولوي اغيردي
اغيرلي عقوبت په چاودېدو شيني
الا هي داو بننتون د قل العفو؟
دوترونه چي ورو ورو په مېدوشي
هغه كار چي كليمانو ته اتال دي
هغه كله له ماركس اوله روسوشي

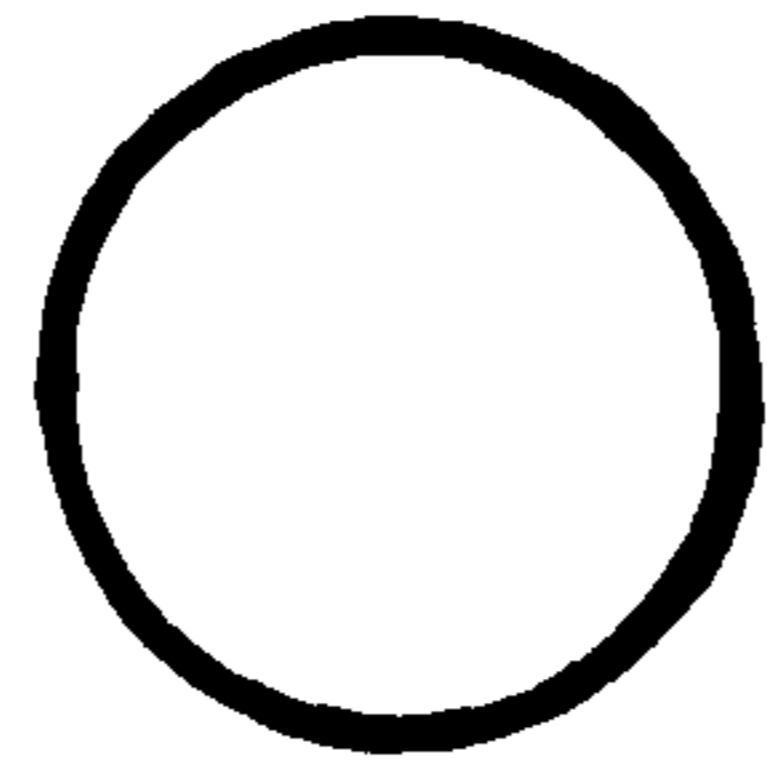

له دستور د با تورانو چي بي دک دي
خود په جاله کي پيدا يي مېنگيرک دي
چي بي شروند د خدائي لاري په لروي
هغی سيال دی، هم خبره هم خپل وک دي
دمپرونو لار د آسماني لاره
منغروته لاري تل د دوپرک دي
له ساده ايپانه خاري فلسفي شه
خستنان چي دلروي د بتک دي
شپنکي گوره غرضونو شرمخان کرل
په برمت اړم په غوښود کنگرک دي
دننگيال واره کارونه هلي خلي
دنېمنو، بي اسره وپه کومک دي

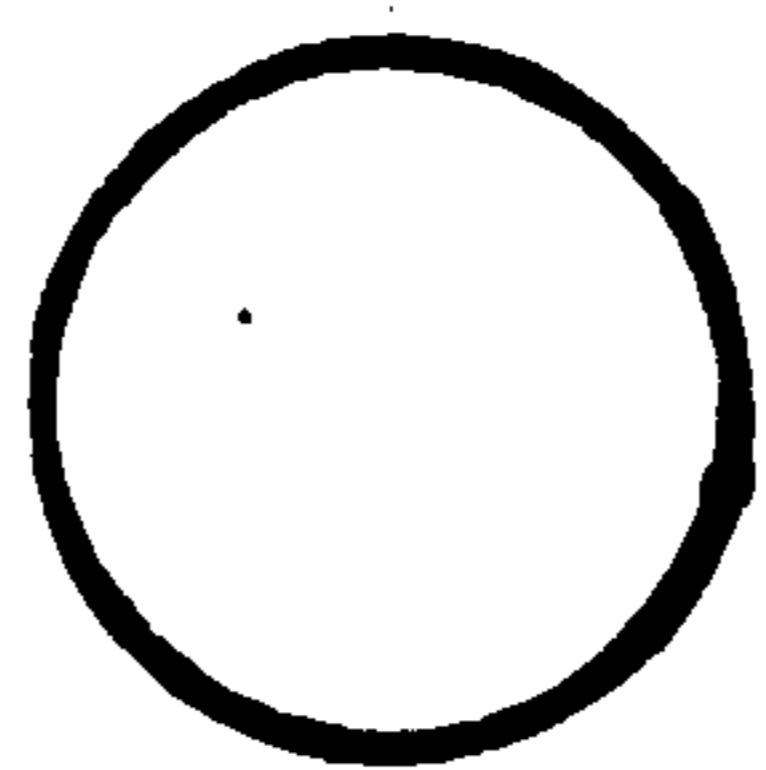

تورخنکلی پری بری راولی نه شی
چی دبدر، دحنین توری ترملا دی
الاجی غوندې دانه راورې یوځای له
شاه حلی له شاه حموکه شاهه شا دی
ننگیالی دسرزهوکی دتورسرو
ننگیالی جگې شملې داویا دی
فرعونان پی چی په مکرکوت بتکارکری
زرکول پی بیا کارونه د موسی دی
یو کتاب وچی امت پری ټول راتول وو
یو کتاب دی، اولر^۲وه دوه اویا دی
هر دلیت^۳ دخپلی دلې دونه^۴ی وایی
اوامی خلق حریان، چرتی رستیا دی!

-
- ۱- تورخنکلی = چی تور خنکل لری دباطل خواکونه .
 - ۲- لر وه = گوندونه - دلې .
 - ۳- دلیت = د دلې غری .
 - ۴- دوزی = ثنا - صفت .

د نرابزې تنگسې کرښې کې
 شونډانه کله ځان پېري
 شونډ غز پېري، او چت پېري
 نرابزه خوږي او سمسو پېري
 د زازې وجود د خیر دی
 چې پري «زه يم» شپراز پېري
 د وجود دنیا تاغیر خوږي
 «زه يم» کله تاغیر پېري
 د خښتن په لیکه «زه يم»
 خپل قامت وټه رس پېري
 د زابزي ځاندره شي هرنگه
 «زه يم» هرکله پان پېري

ډله د خدای ماتي خوږې نه شي
 څوک چې ترې پرانستلی نه شي
 توره به ستاد موزیکي توره وي
 دمېره توره پخېدلی نه شي

نرابزه = (لکه او نرابزه) ماده - چې زین ول کوي - Matter

دگیدر برنجی دی هر چا و خوری

دز سوي برنجی شوکُ خورهای نه شي

که بت خانہ د پلار نيکه ده نوهم

خلیلان غلي کپناستلی نه شي

چې بیغ د اهور پي پي

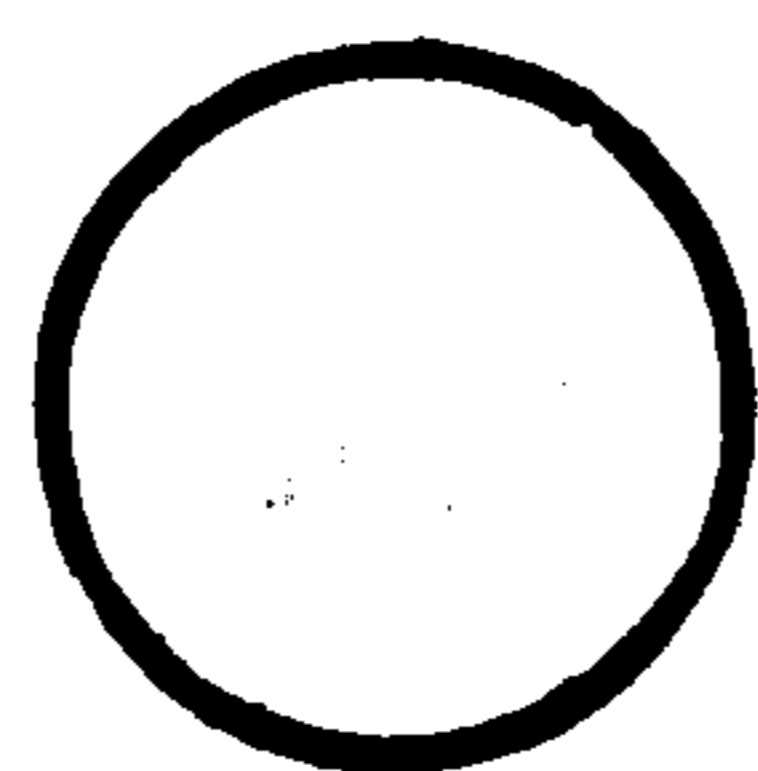
شوکُ په سنگري ودرختلی نه شي

زمانه هر خور که غکې و لاره

له کلیمانو مخکې تللی نه شي

دغیر قامونو دکت پي پي ته ناسته

تا عزت داره شوکُ گنلی نه شي

دخیگو نو خاوندان چې اړ و پیچ شي

ر سوي به شوکُ جاله وایه چو درته

خانی سو د چې مدعا شي دو گرو

بیا شوکُ اړوي بلرونه پودي ورته

په نر نارکې تسپې و پي پي خلقو

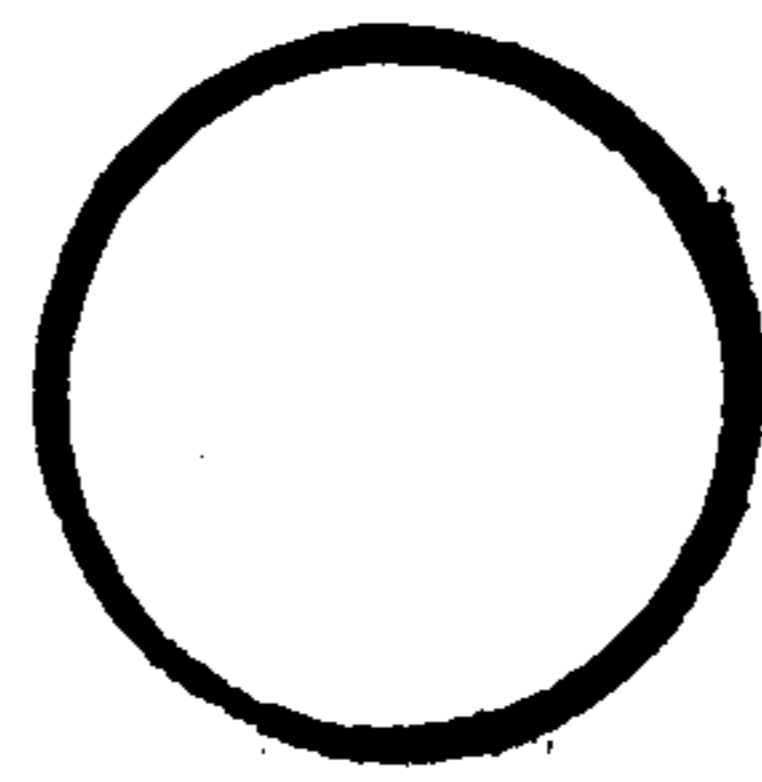
یو مخیزې مسلمان چې لار شي چورت!

د خلیل نوم د ثواب د پاره اخلي

شروندانه دي هتول نارې وهی آذر ته

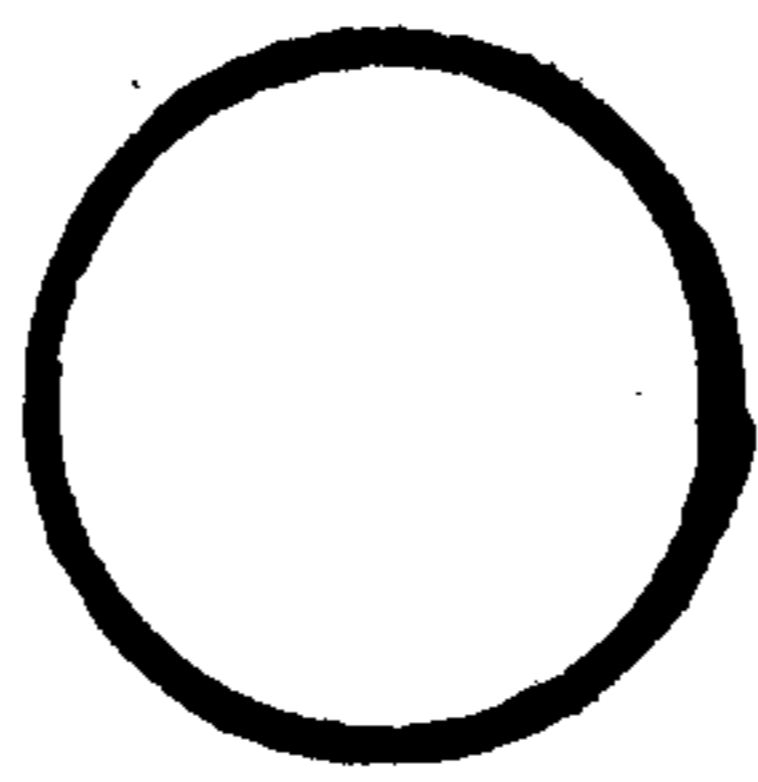
دخیگ و شنان

خدای دې توان د مهنه یات د شاخو کړي
چې په نړه ور کېوتی د یالوی غسرته
د کلیم د پری خلاق هم هغه دی
نیمگرتیاوې چې د خدای رسوې سرته

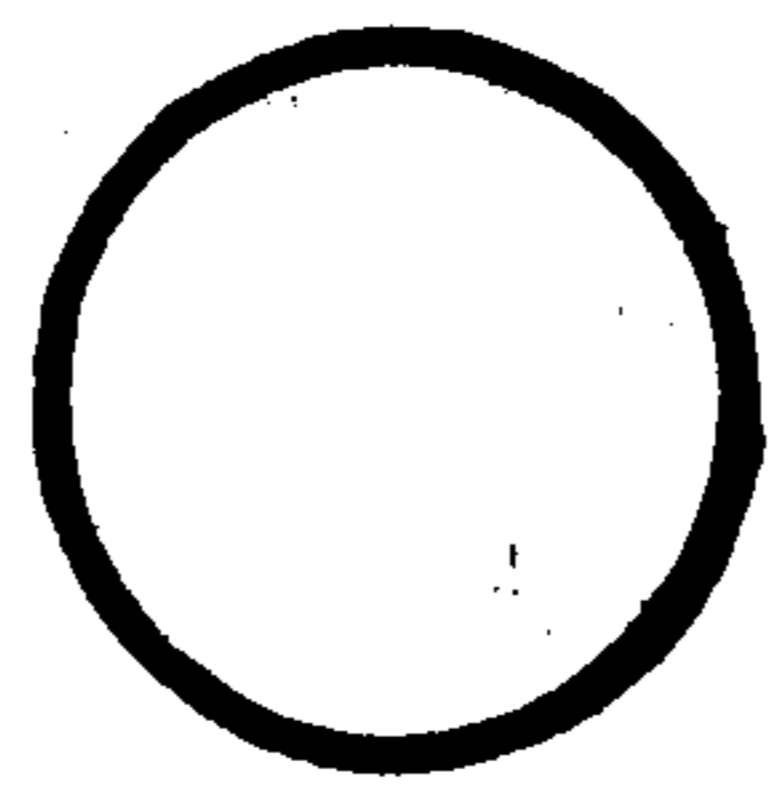
بیا پینار د محمد^(ص) په وینو جب دی
د طائف خلقو دی تیری بیا ورولی
دا جنده ی د کلیمې چې چرتی سړی
دا د بدر له میدان راغلی ستسو ی
د کعبې په توره کتبه لوظ کوونکو
د سرو نو په بازو غاری خلاصو ی
صدقه د وینو سرو د پتیا لوده
چې نن قام د خپلواکی خبری کو ی
د مسور فصل رسته پیمان کبری
د تش توری پیمانې کله چاکو ی
سندرې خیری غوڅ کا خپلی غبرگی
که او به د الکه و ورځی ختو ی
ساقی خم ته د شا کاسه سره ناست دی
خو که سترگی لپونو بیا وغرو ی

۱- ختو ی، چې د ختو له وډکې وي.

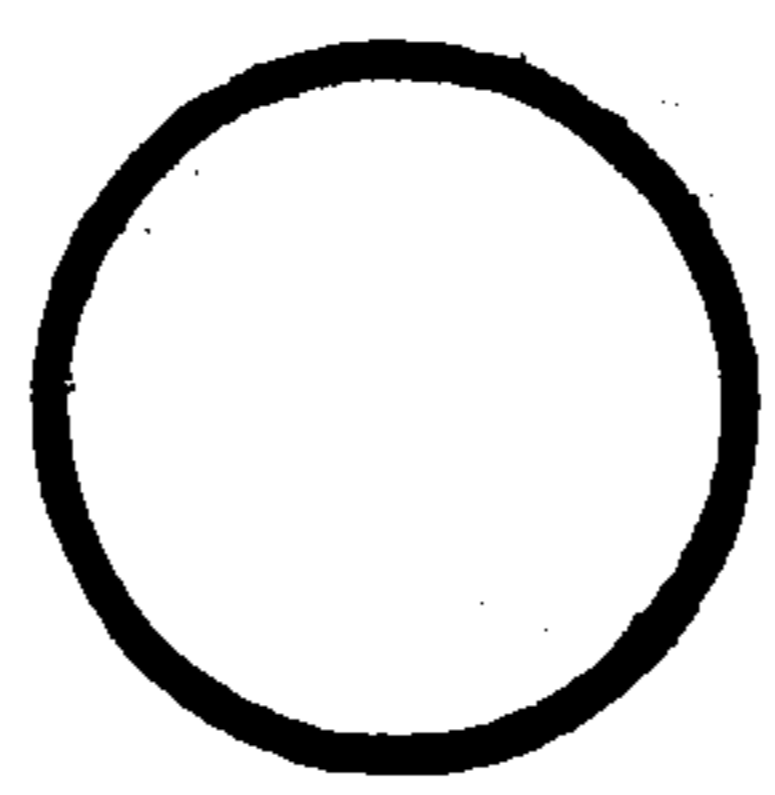

پڅه مه شه د توريال دمردی توره
دمنکرو لا ولاړدی سنگرونه
د شروندی مفکورې خپله دومره خټاکوي
بې لښکرو کړي رالاندې هېوادونه
انقلاب دکليمې راغلي نه دی
حې راجي بوربورکې انقلابونه
يو بيرغ د محمد^ص به تل رپاندي وي
نور دخيلی دی باد وړي بيرغونه
هم پورنگ دکليمانو پوخ تلن دی
راژېري نوراومه او پوره رنگونه
سرچينه يې چي شي وچه، دنده او شي
په غرمبا روان اكاو^۱ اكاو سيندونه
د تاريخ په اوږدې پلني هديره کي
بې له شناختې دي پراته دېر اولسونه

-
- ۱- مفکوره = نظريه - فلسفه، ۲- خټاک = زور - قدرت،
 - ۳- دخيلی = ټول - سراسر، ۴- اكاو = بودم - دک،
 - ۵- شناختی = خازې

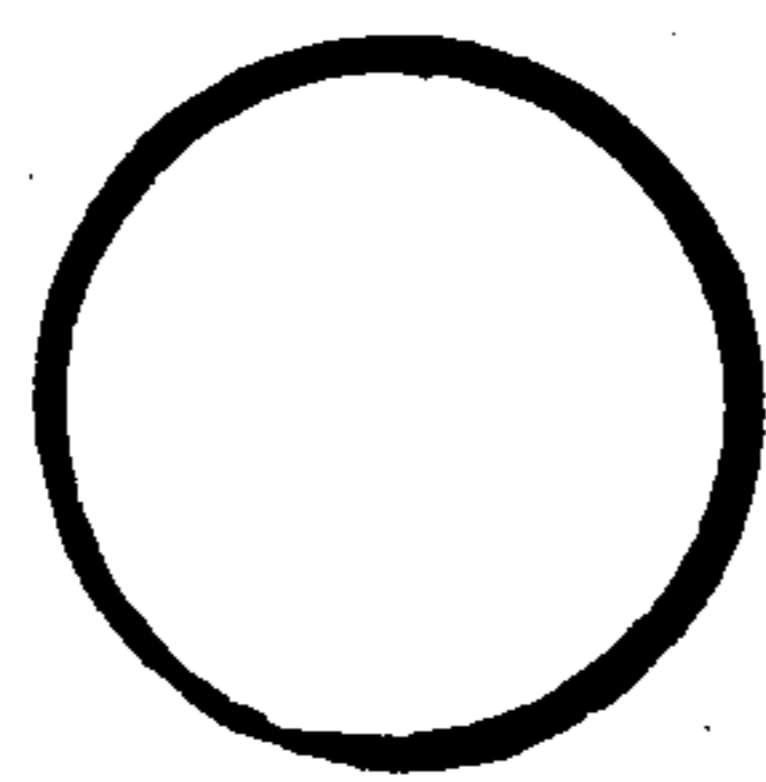
دهغو قامونو بڼه د بڼې شي
 چې ليندي يې دخلوشه وټي پرکې شي
 چې يې گډې مفکورې او هلې نه وي
 دهغو دخپلو کلي کوزې جنله چې شي
 د اسمني د مشرانو چې يې نه وي
 بڼې درنې پکې پلرني يې بڼې بڼې شي
 لاشه توري بنيادم تشې کاتي شي
 چې په برخه يې يې ژونده عقيدې شي
 د شادو غونډې پيښې کړي د قامونو
 چې يې جس د نوښتونو بڼې بڼې شي
 چم په چم دي له خاورينې ډيوې کرخه
 له ډيوې نه عقوبت بلې ډيوې شي

کچ شوملي سره پيل بيل کړي
 زه مانده د شروند شاريل کړي
 دمېره لاره يسه وه وي
 چې خه کاندي هغه تل کړي

۱- بڼه، رنگ، ۲- بڼې بڼې، ريښې ريښې، ۳- شوملي، تروې، شلومي.

چچي په لار د شهزاده شي
 هغه دوه ژبې ساتل کړي
 په فرعون کاندې نسکوره
 چچي دستور د کلیم خپل کړي
 دوه يونيم په نيزه وړي
 که آسونه د پرتې حل کړي
 د بڼې وړخې په تکل کې
 خلق توري هم کال کړي
 د کالاکوترو ته کوره
 چچي په نرسي غيل کړي

د باتورانو نوغی دی خورک
 د رته دي پاتي تش پيخالونه
 دلېه موداره خندوي لاس کې
 تش تپوسان پرې کوي سودونه
 د چتو بنکاري دوکزي نه کړي
 هونايي کرخي نيسي با زونه

۱- شهزاده = د کياولي د کتاب نوم، ۲- نوغی = اصل - نوغی خورول - بېخ
 وړکول، ۳- دلېه، غوښه - طعمه، ۴- سود = مينه

چې پرې اړې وي د باقورانو

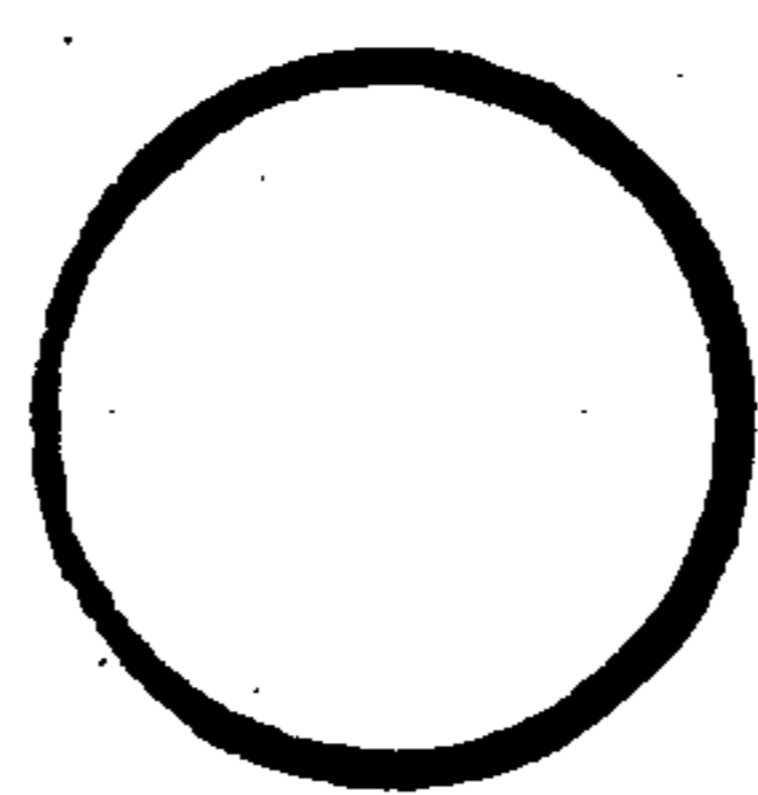
نه بنکاري هغه دنگ نښتروڼه

له خدای اگاه شول او نه له خانه

طالبان وايي کوم کتابونه؟

غرابين زنگ شه، اوتوري پخې

پاتې ملا دی، يايې بانگونه

وگري کور په غورنو وپرنو

نمري له يوبل راشو کول کري

کارونه وارو دلاس بري دي

خوک شي سکوندي او خوک سکوندي کري

دشته منانو دینکان راپنه دي

د نېسمانو وندي ويشل کري

يو پښور هم خپل نوغې نه خوري

آدم لکيادی آدم خورهل کري

خوک په خمچو پسي رانده شول

خوک په اوبز مکوکي شوندي وهل کري

۱- خمچي = دنرو جوارو دودې - خوار خواره، ۲- اوبز مک = غوره زېره خوراکه - شاهي

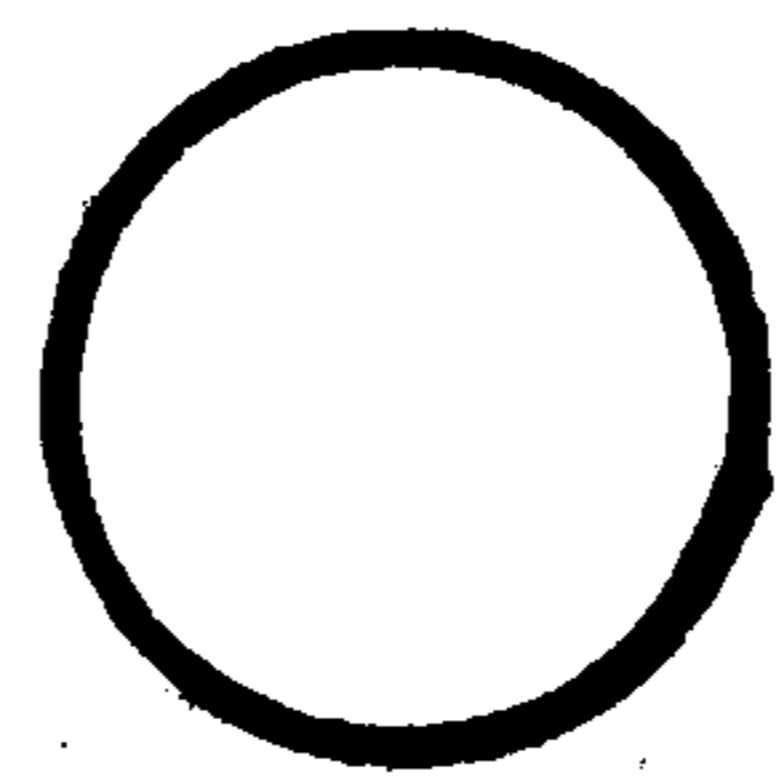
خواره، ۳- شوندي وهل = لکه خاروي چې په کيا په تشه خوله ووهي، ولې خوري يې نه.

د قبرخای د لولنګر نشته

حُکمک واک حُکمکې را انفارل کړي

د ورهتو غونډو دوزې خپشې

خالق آخر به منخ ته کېدل کړي

د حُکمکې منخ چې په بله وارې

دا انقلاب دی، هم دا پکار دی

چې سپوراو پلي سره یو سیال کړي

هغه رینبټیني کاروان سالادی

وارته دې خوله زرغی زرغی کړي

نن را اوچت شه هم نن دې وارې

مېړه د عقل، غونډی د بنکار خوري

د عقله پلي پخپله بنسکار دی

هرسې حُانته ترخزه توبزې

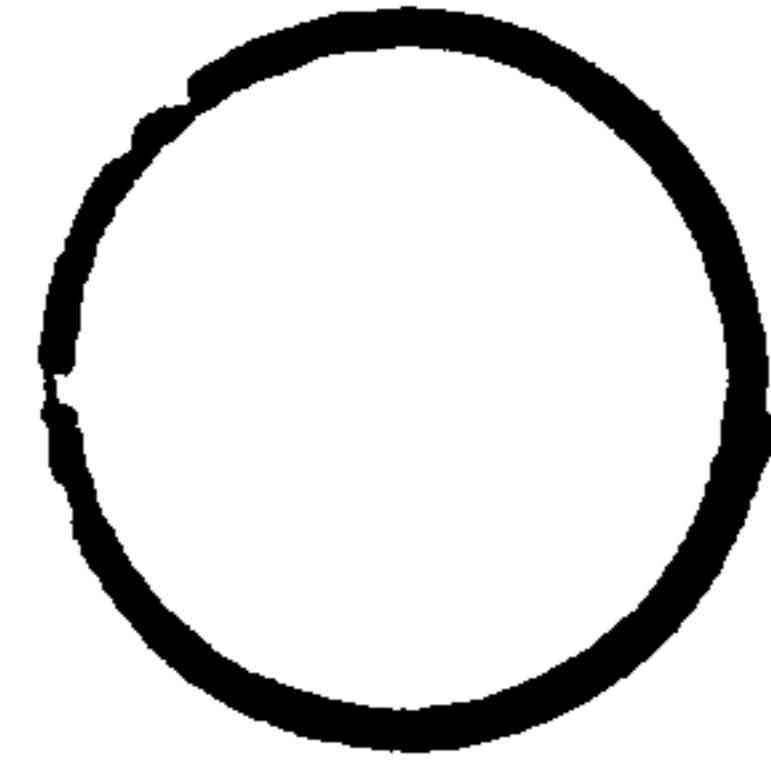
یوشو ماره دی، نور ولس خولوی

کلیمه وایي په شرنګ یې نه دی

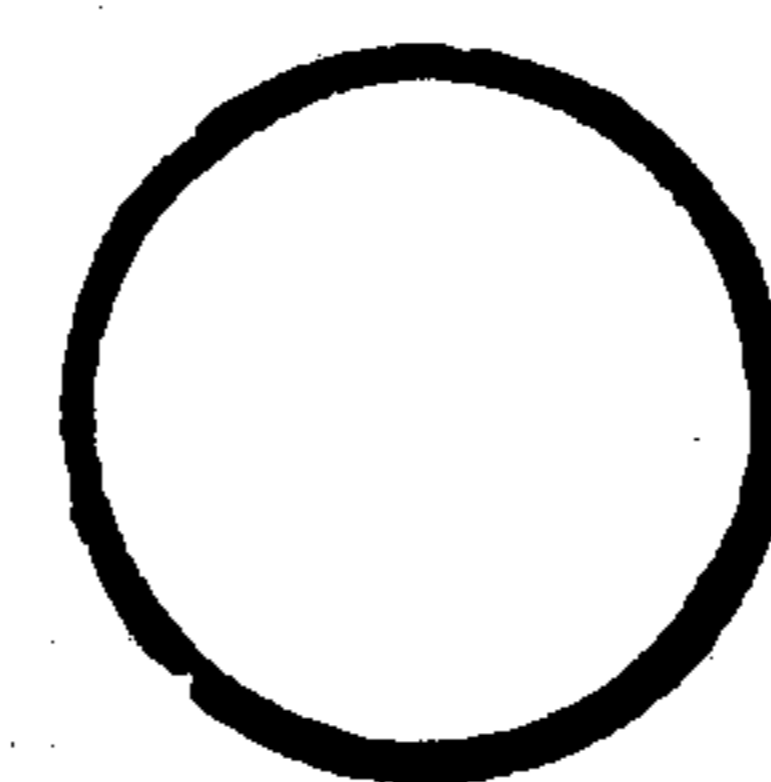
یوسراو بل سر عالم یې لاروی

دنده په تن کې زړې زرغون کا

بهر بیا کوره خه رنگ بهسار دی

ٿرونڊانه ڪله پلٽون ڪله گهونڊي
 ڪله مل شه دٿولي ڪله بئيل
 ڪه ڊي زور دنهاني بدلولو نه وي
 ددوران کوخري خوره لوشه بدل
 درناوي اوسپکاري په جسواردي
 ستا په لاس ده که گني اوسي که نل
 نشه توره گوري لار دگتني نه ده
 تورياليه! چي خونہ شولي حق مل
 ساد، هغه چي په خولوي دندي خوري
 تيار خوردي دهمه ولسي سا غل
 ديکونکو گول پاک وي تل له ويري
 درغلان اودورنگان وي په زلسزل
 ته ويه وي چي کوچي ماهيون بارکي
 اوس وهي به بي دايل بند شمال اور بل

حقتولني حني پرته هر نظام کي
 بنيادم له خپله حايه راغورن پوري

دڪوري دسري ٻٽوڪري دپاره

آدم زويي بل آدم وٽه ٿيٽي پري

يوشته من دي چي ٽولنه کي ٽولوک دي

نپسنان خو پرجع شوي تل اوس پري

دنا چارو کٽه باندي کٽوي باندي

دچار منو کٽوي بي کٽي پخ پري

دبي وسو دخولو پي تر موخا شڪو

دوسدارو ماڻهي رنگ، خمبي ڊڪ پري

درناوي چي پي مورڙي يا پي دوتروي

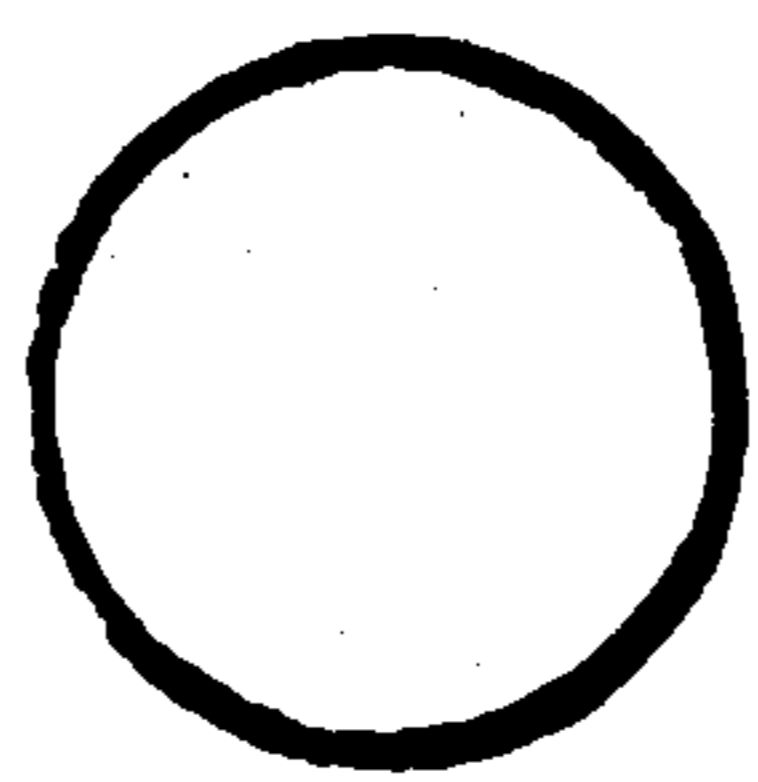
لوانگر به پي گنجيڪه خود ارز پري

بي اسري آسمان ته غوندي غوندي اري

په ظالم چي به لاکله نسکور پري

په زوخره به بي غرونه شي ٽول ويلى

په لرمون دڄمکي داسي اور ختک پري

بي ٽولني ٿرون دون شه دي؟ شنه پسرلي دي

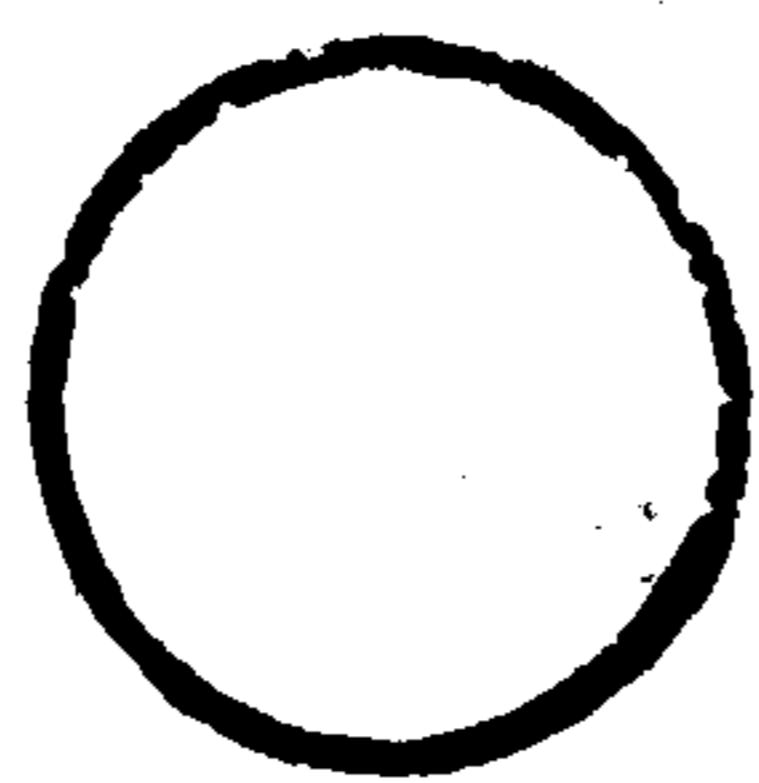
بي ٽولني بنيادم شه دي؟ نه شي دي

ٽولنيزه ٿوند سمسور دسري جس کا

دٽولني مدعا وارو سسري دي

۱- موري = پانگه،

په ټولنه ريزيكي لسوي قهرمان شي
 بې ټولني قهرمان هم ليشتي دي
 چې ټولنه دي ادا م په كلیمه وي
 هله وايه چې خپلواک د آدم زي دي
 د ټولني سره مل ، د خان خانان شه
 چې ستا «زه يم» د شروندون خانگري شي دي
 چې ټولنه يې باره دارټيا ناخلي
 هر بنجمنی خپل چاروکی هندوکی دي
 کلیمه وارې نري يوه کورمه کري
 د يوې کورمې خوتل يوانگري دي

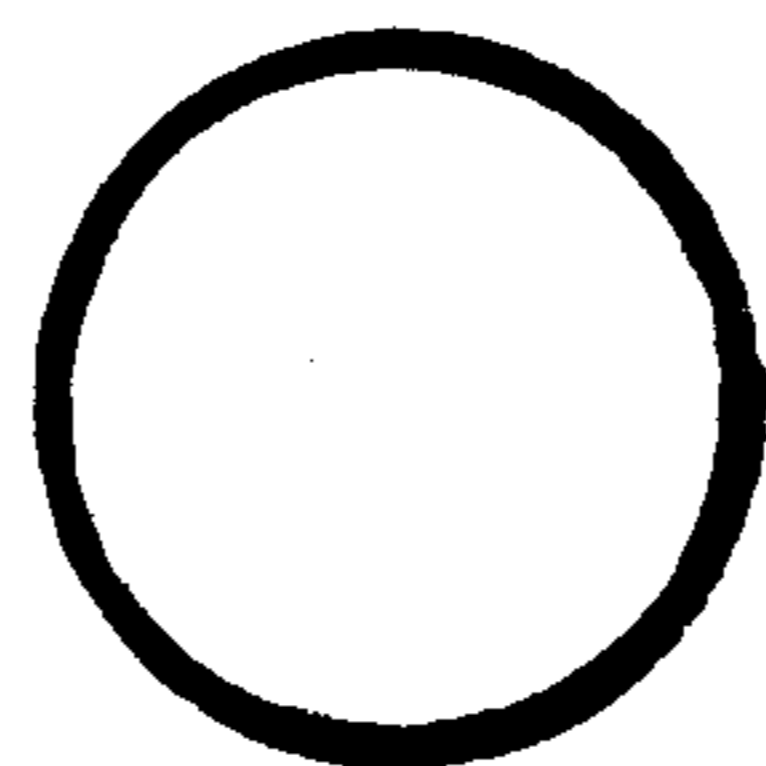
د ازغوله ويخه سترگې را ټوک پري
 د پسرلو لاره د غنوپه چا په وي
 د نمرود د خرخشو به خروير پري
 سرې لنبي د خپلا نو خورا که وي
 سامري د زرو نو پت غلونه را نيسي
 د منو پيت پرک هم په تيچه وي
 شرق نا تاريې دوختونونيمه خوا کري
 انقلاب چې يې په نيمه کلیمه وي

۱- باره = پيپتي ، ۲۰- اړتيا = ضرورت - نيگرتيا - کرمه .

ارگجه چي نظامونه دنري دي
ولسونه خون خود يپ ارگجه وي

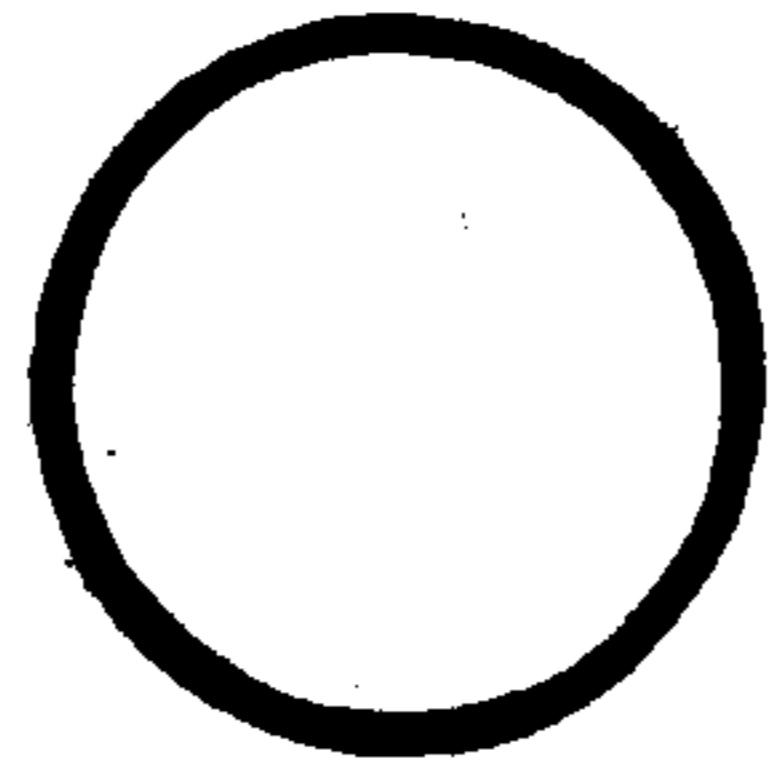
دشندي تخمه كرونكي عقوبت وي برخه شسنده
خپزي خه كړي اچي نه موي خوك يي ويزي له درست ونده

چي دمال او شرونه دانه دواړه نركات شي
سرلويي به دي هله په ولسات شي
چي نېستي د نېسمنانو نه غوڅېږي
اور دي پوري په داهسي خير خيرات شي
ولسونه په مېرو نو شروندي اوسسي
چي مېرونه په نيش كې، خود ميرات شي
شريت چي په اندول دخپل وخت نه وي
عقيدي واړه دكتي لات منات شي
د شرونون پانې په خپلي سكي كېږي
هغه ورك دي اچي پوري يي په ميرات شي^(۳)
چي يي منده نه له دين نه له سادينه
د شرونون خوا بزه په داسي ولس قات شي

۱- اندول = توله، ۲- سكه = سرمايه - راس المال، ۳- ميرات = Grace - لزه وريځينه.

دهغي اوني ملا ماتہ عقوبت شي
چي پي بار له خيله توانه خني نريات شي

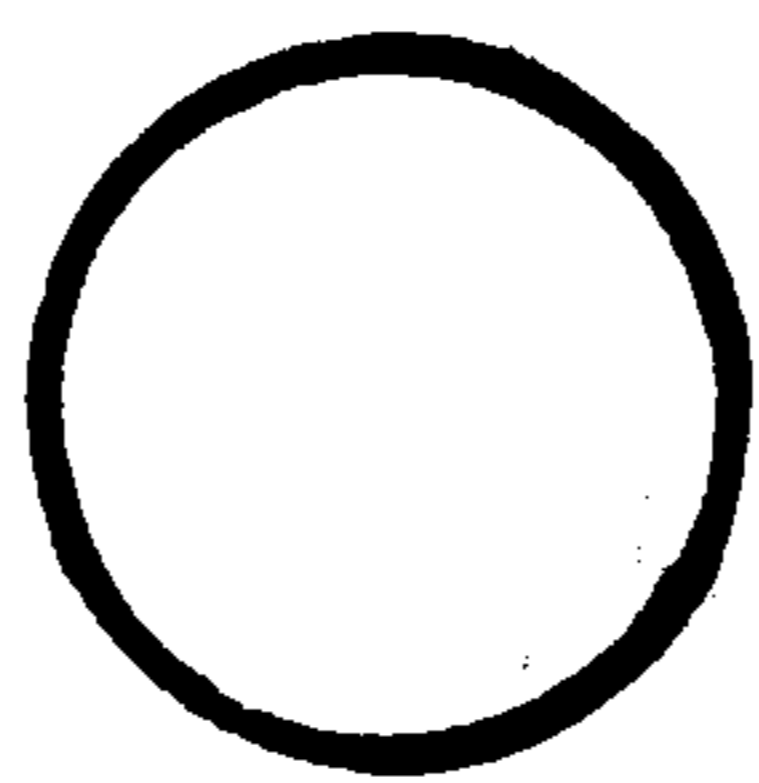

هر غورخنگ ته دورنگان ورنوخي
خان دي پوهه په دي تكي هر سالار كړي
تابيا كرانه دبهر دغليم نه ده
كورغلي په اتبار اتبار كوناو كړي
د دورنگو وي نظر په خپلو كتو
كله غاره كې تسپي كله نرناو كړي
چي دننگ خبره راشي كورغاري شي
تش ميدان كې به د دوزو تود بازار كړي
تاته لا پي ديارى وهي سوگند خوري
شاپه شادي له دښمن سره روزگار كړي
دوه مخيزه شروند په نه شروند و ليكه^۳ دي
يو مخيزه شاه خلمي يو مخيزه كار كړي

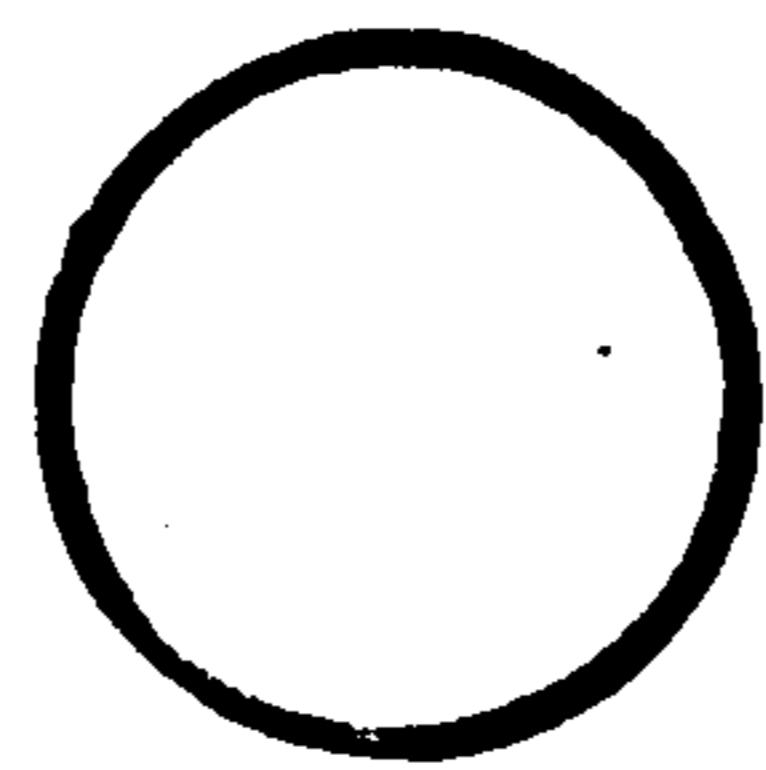
۱- غورخنگ، تحريك - خوځند

۲- دورنگ، دوپرک، دوه شريبي - منافق

۳- ليکه، حساب

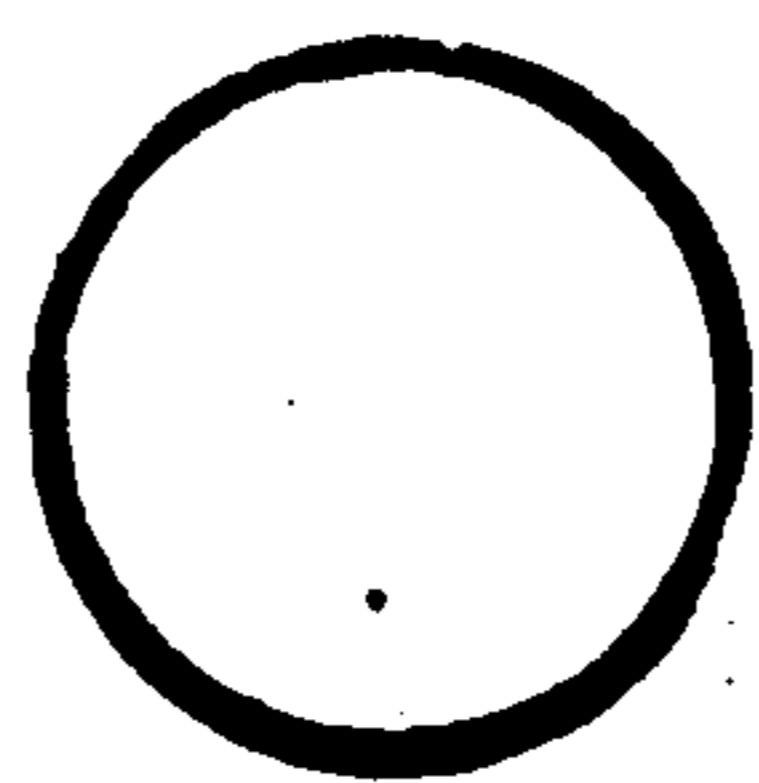
هر خپل جس دی سره ټوب خاوري ايري کړي
 د دوزنگ عمر په خان باندي ستم دی
 خښتن ټول د قدر وړ دي پيدا کړي
 يو سرې د بل سرې نه په خه کم دی
 تر ټيټه د فرعونانو دود دستور وي
 که ولس يې تل زغمي، نو ولس کرم دی
 ستور ټلن و ته چې لاس شي هر سولي
 وې سوډي په کلونو د شرېشم دی
 با توران چې د کونتر و حای له راشي
 ای وپوړولو! نه هر و چاودی دغه غم دی
 دې ټولنو او دودونو لښتکی کړ
 گڼی لوی له کائناتو بنيادم دی
 په لويديځ کې لږ له عقله زباني ده
 په ختيځ کې د هر لوري نه تورتم دی

نړيتار چې د فرعون وي نرامن نه دي
 نرامن هغه چې فرعون يې وړ کول کړي

۱- تر ټيټه د و هل تر ل، ۲- نړيتار د بل دودې ته ناست.

چي بي جسه وي جابرو ته تيتي پري
 چي جسمنه وي جابر را بغول كړي
 چي د بل په سترگو ويني تولى وانه دي
 روغ هغه چي بي پخپله خيرو ل كړي
 نه سرې شوې چي سرې بي خدايان كړل
 چي سرې وي نوبتان نسكورول كړي
 چي بلزونه كړي تنزي، بازوان نه دي
 بازوان هغه چي تنزري بازول كړي
 ننگيالى د شروند نيمكړي هم پوره كړي
 او ولس په خداى رنگ كې رنگول كړي
 په ذرو كې بي چي ستوري زرخون نكړل
 هغى خوشى لور په لوته تېرول كړي

ډكې ډكې جولى خلق مخي له درمن
 برکت دي شه ننگياله په رشي
 بنا پېوك په تورو شخوسر نسا سي
 سور پيا شه ختيخ رانولي پلوشي
 د بازونو با تورا نو پدي قات كې
 تپوسانو جني غوره دي باشي

د دروغو، د نا حقو منزل لند دى

ترخو پښې را تينگوي بېرې مېشې^(۱)

لا ليدلى يې بور سترگې کلیم نه دى

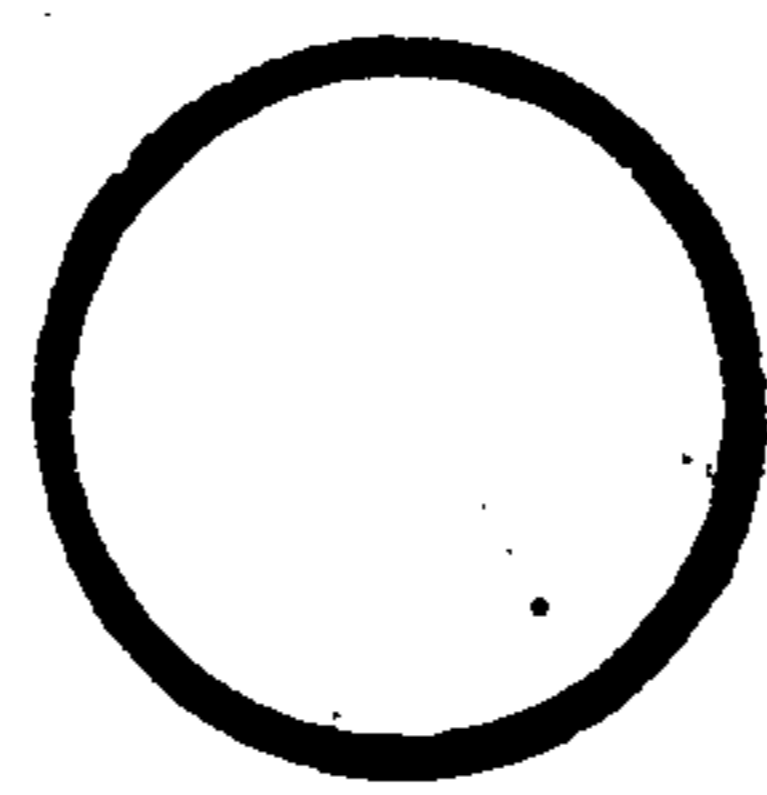
حکده گرځي فرعونان لا په نشې

د حق د وگه له خپل خای هر قولى نشي

د باطل داشتونه خرخشې^(۲)

ارو پېچ چې له نقشې دکا نئات وي

په بل مخ شوى دنړى هغه نقشې

چې دنم سترگه و بېرېښي

غرونه واورې کاندې وييلې

حق بريال پرون هم نن دى

که پښته خوگ په سيلې^(۳)

داو بود مخ کيل نه دى

کليمه دکا نهې کيلې^(۴)

دنېتر د سيالى نه شوې

که په خېر شوې د پېرې د ييلې^(۵)

۱- مېشته = پرو پاکنده = د نورو ۲- خرخشې = جنگونه، ۳- سيلې = ملا تر

۴- کيلې = کرنې، ۵- ديله = يو وابه

بدخوک بدو ته نه وایي

خلقی شوی داسې ایلی

چې رنخورد باوږی وکړي

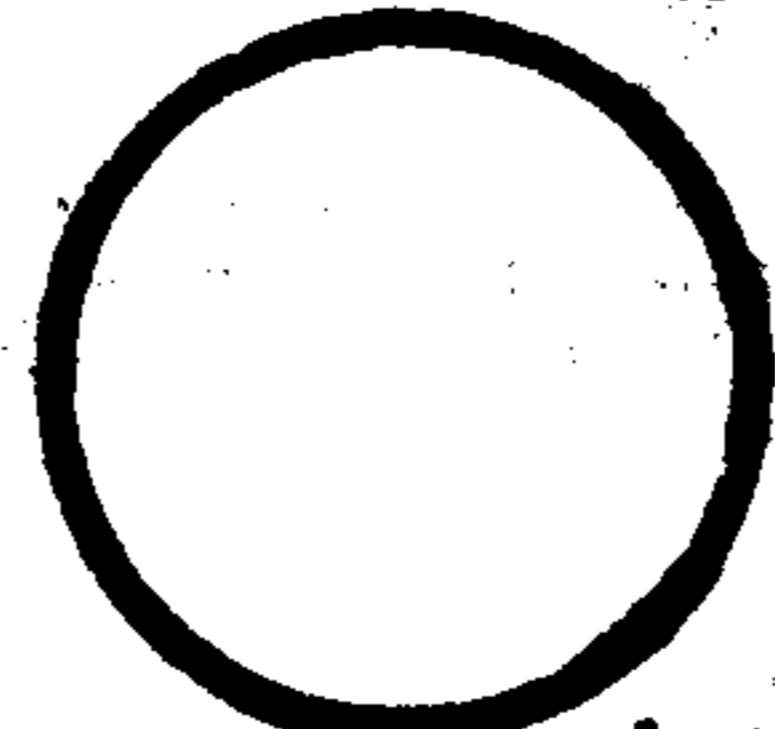
پوچې شي د دارو هیلي

له پولاد اصیلي نریږي

خری نه نریږي اصیلي

چې نسترله برمه درومي

نه ټینګېږي په یونیلې

لکه کس کړي په خان غاري

هسې قام په خان گاني کړي

د هرچا تبر له تن دی

خپلي سپیني خپله پرې کړي

هرخوک قبر خان له کني

هرخوک خپلي جنازې کړي

غلیان له کوره نریږي

پلمه بازخه له پلمې کړي

هرخوک خانته تې سړې کړي

بیایې خان باندي سړې کړي

۱- باویري = دناروغی بیاتاندېدل، ۲- کانی = شندي، غاري، ۳- تې = دکتی تبخی

خپل عمل بری بښن دی

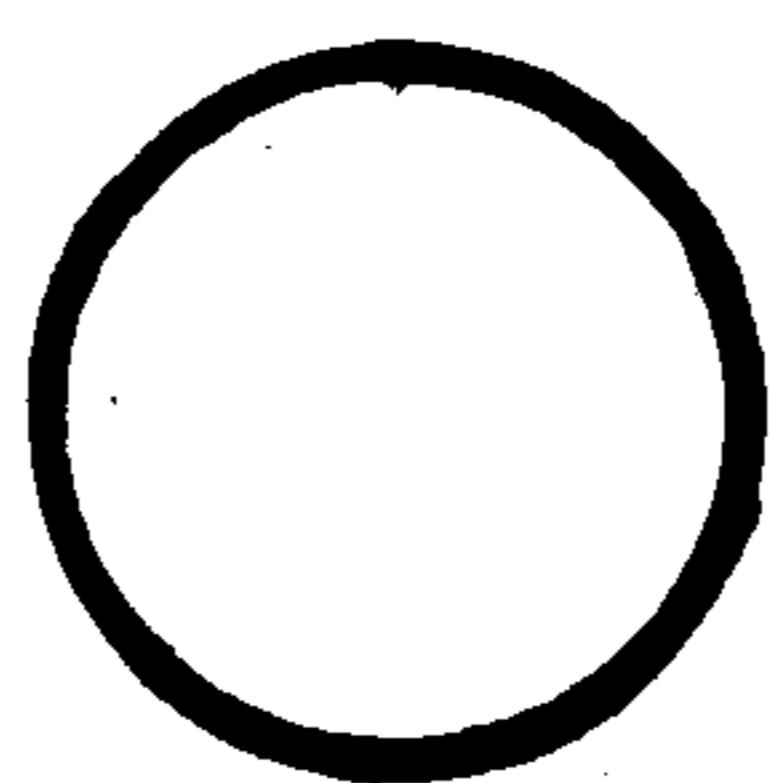
خپل عمل په غاړه پسرې کړي

خښتن ظلم تیري نه کړي

هر شوک خپله دیوې مړې کړي

د فرعون دکور له درنده

کلیمان جگې نېزې کړي

په مسور و با تور نه رنگوي نوکي

د تنزروتو دې وینې پی مسوروي

دنکیال کړي خپري ، مسور پري

میری واره اوسپنخري که سوسروي

د دوران تابیا دهغه چا دوس ده

بند نیتنو د ثرونه دون چپي نظر وي

د تاریخ ټول ندری پر کونه سني

چې مدام دنکیالوموتی لښکروي

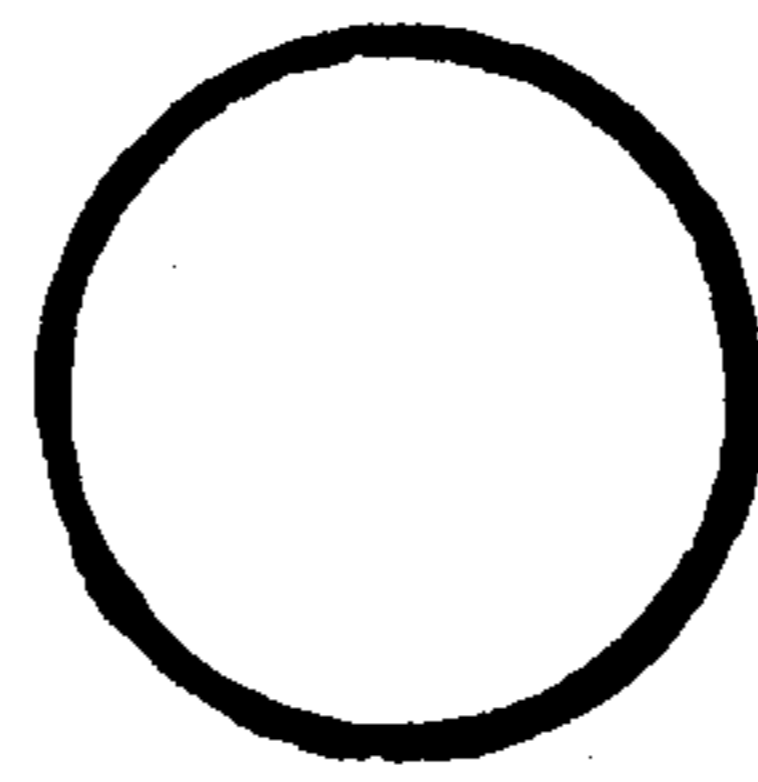
منکران په خود حق د لاری تښتي

دهریولار به آخر پدې خیبر وي

۱- درنده = غولی - جوس

۲- مسور = دفوکونورنگ - نیل پالش ، ۳- سرس = دوکیا کېدونگی اور

○
کلیمه لوی چیناگر دی تل تزلله په غور خنگ
سوسرونه پرې اسپرلین دی سیه سیه پرې کلرننگ

دکشر مشرفرق خو خود وی

خستن لومړی دی ورپسې ته یې

دیونه کچ یې په نورو بـ

هغه قجیره، خواکمن مېر یې

چې دی خو یونه دهغه خپل کرل

هله په وله یې، هله به شته یې

حکه دې غوره پخپل سرا خلی

دهغه متا یې، دهغه کره یې

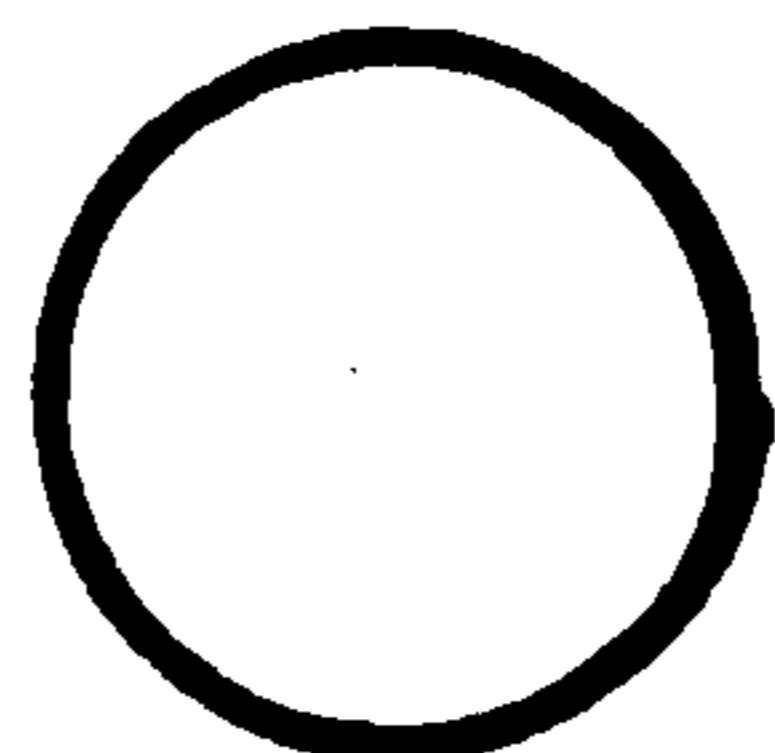
دهغه مل یې، په نریم بیل یې

له سین زوغونه بر بوکینی نه یې

په سپکو کانو چې خان دې تولی

داله خپل حایه لا خبر نه یې

۱- غوره تور تهمت (... فلم تفتلوهم ولکن الله قتلهم ...)

په درست عمر کې بونډی نه ده کړې

دادی بازدی وهنده او دامیشکار یې

یو قدم له خپله حایه مخکې نه شوې

دکانی غوڅکلی یې ټول عمر په لاری یې

نه دی برید، نه دې ولجه، نه دی مینوڅخه

هسې لوت یې او د ځمکې په مخ باری یې

څه که خان په سر و مهرانو باندې نیسې

په نظر د صرافانو گټ بنگار یې

حج، موخونه، تلوت کړې روژې نیسې

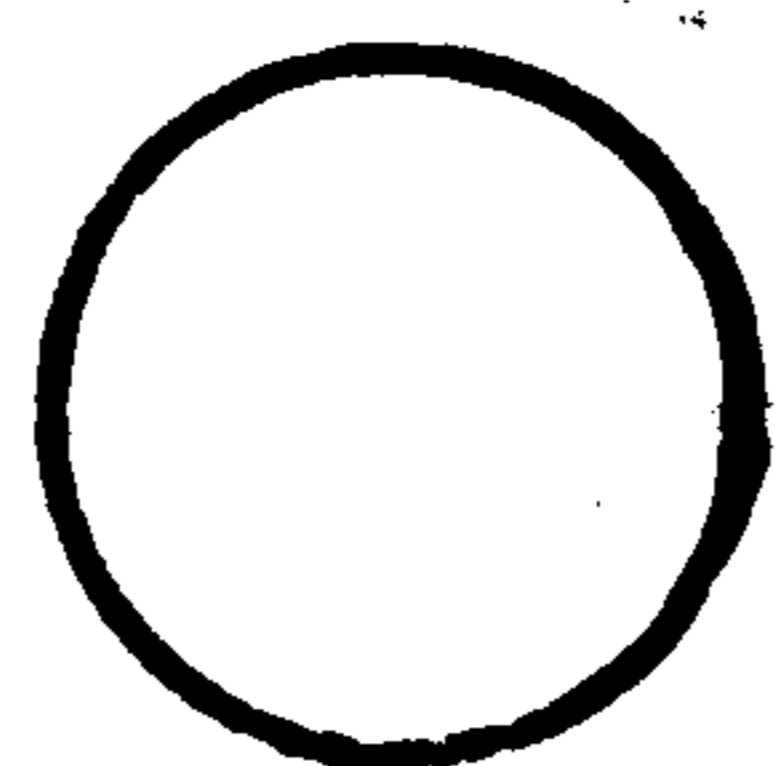
ولې اوس هم زرناری یې، بت گزاری یې

لږه پینه ونیسېد فکر له خان وکړه

چې دا ولې له همه قامونو خوار یې

چې همدغه مذهبونه دې امساوي

لکه هوندله کړنګونو به غوزاری یې

د غلیمانو په مسودونن

چې زارونډو، هغه تسپې دي

۱- بونډه = لومړی بنگار کول، ۲- لوت = بې هډو کوڅاندو.

ڪتاب ڪبرلي، باطله ڪري

دڪتاب مينج نڻ هغه ڪيسي دي

انخور هر هغه خدائي انخوري

ولي پري شوي پوچ ڪنهدي دي

چي خديلا نورارنگولي

دامتيا نو هغه ڪبي دي

داچي بي نروب دڪليمونخيري

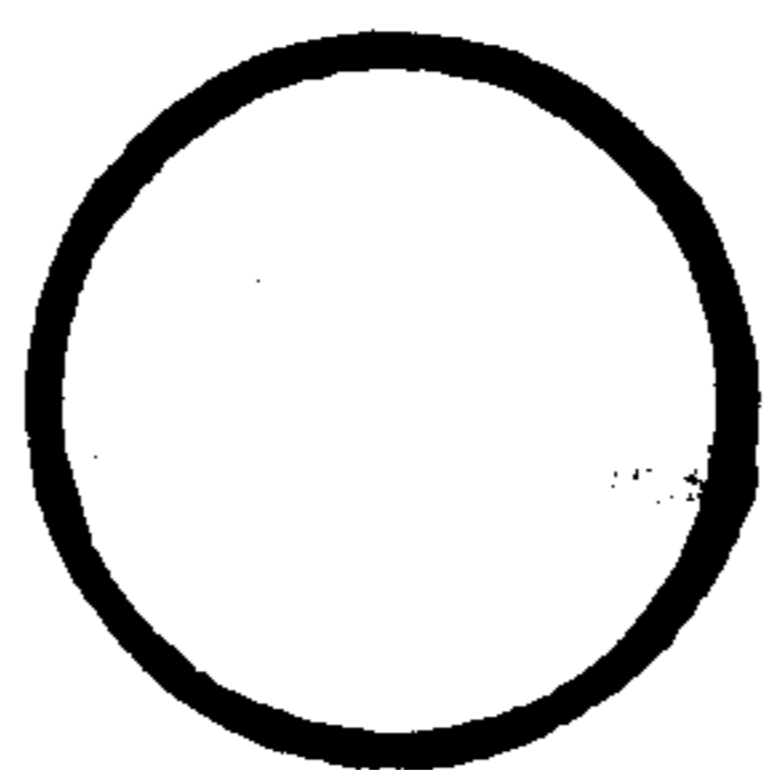
چي ويخ بي ڪوري بي ڪليبي دي

دمذهب شروتي ليندي پي لاسدي

حڪه بي وپشتي تل موندبي دي

چي حق ننكي وه حلمي و غشي

چي بي ننكي شوه حلمي دربي دي

دباتورو دور ترل د پر

لبره ناسته بي په حاله

دشرونه بردي، راخي پتي^{۱۲}

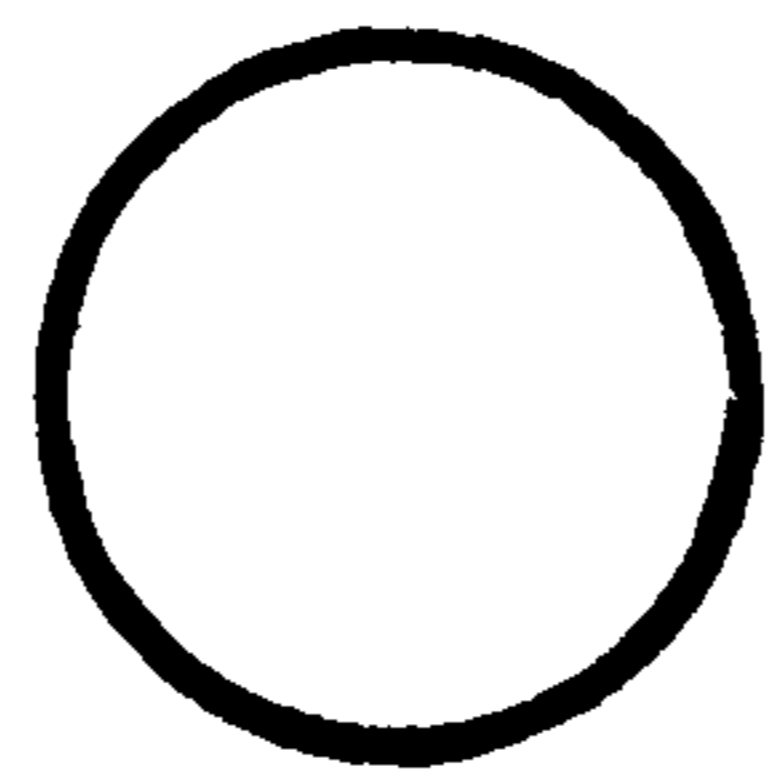
دنصيب ليک ته اتاله

چي نپستي په هستي ماريا^{۱۳}

خه به خلاص شي له زواله

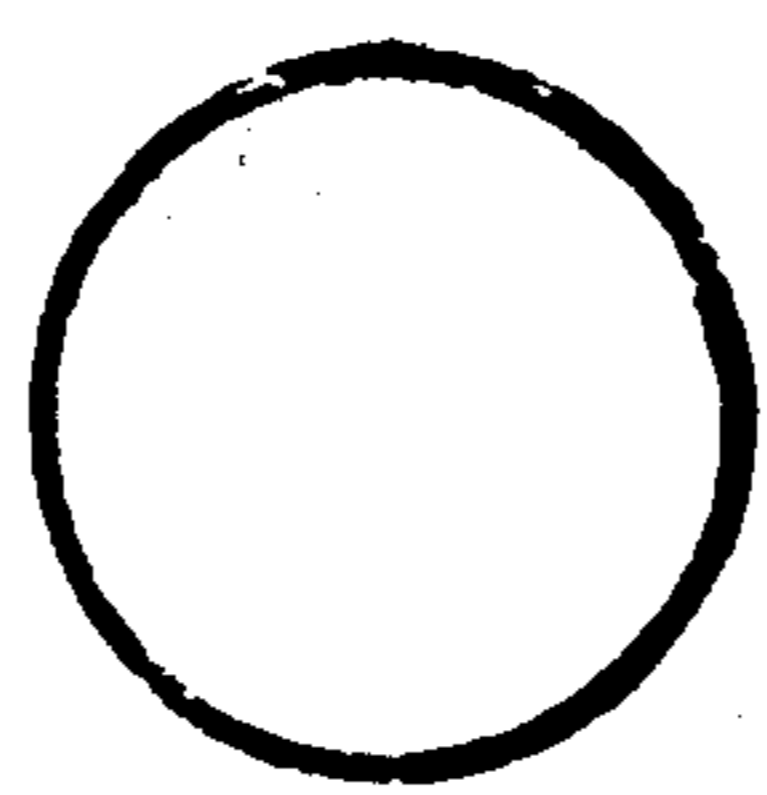
۱- بردي = سيالي، ۲- پتي = وروستي، ۳- مارل = حسابول.

چې پي چکره کلیمه ده
ولې نه دي ټول راتاله؟
بازداري دې خپله ستا پي
په دېوال له تش پېخاله!!
په نړۍ باران پسخه شي
اوم غرن لوبښی کلاله!
دبل کتې ته په طمع!
هیڅوک نه کتې پ تاله

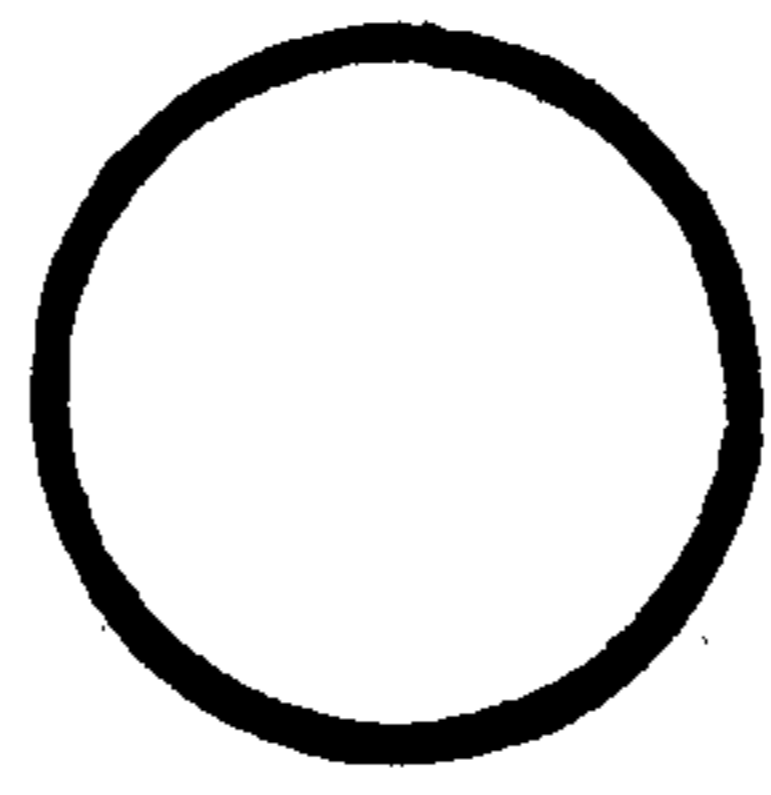
خوابه برسېره کا، تراخه به ورک شي
چاپېر ټولنه که هرڅو ترخه ده
تيرې به وي ترهغې خلی خلی
چې دې ديو باندې ديوه خومره ده
حجره، جومات کې پي رينبتيا وويل
له يو مخيز نه ولسيا خپه ده
د رابياگي بورجل ته خان رسوه
که لار د سروغونو چاپه چاپه ده
د صبالاره څوک د ب کولی نه شي
منه داوخت تکه توره شپه ده

په سپوږمۍ کوزښته مېرني وويل
داد برنگ لاري لومړي کرپه ده

بڼه عمل "زه يم" نرغون کړي
بد عمل "زه يم" نرنگ شي
چې په "زه يم" شهسري شي
دوه جها نه يې قلنگ شي
شي تالترغه په "زه يم"
چې دوه مخي شي دورنگ شي
بيا د "زه يم" شروندا نه دی
چې کالبوت دخاورو ورنگ شي
چې سمسور يې "زه يم" نه کړ
دوجود سره چنگ ونک شي
مرگ يې هېڅ کولی نه شي
چې دخداي په رنگ کې رنگ شي
په خپل "زه يم" باندې ننگ دی
په خښتن که دچا ننگ شي

۱۱، شهسري = ستوسري - لوی سري .

ڪڀنيد ه پري ستاعمل دي

ڪه دي "زيم" سرانخور دي

شوسر هسڪه دلپ هوري

چي په "نره ييم" ڪي سمسور دي

چي حوانڪه يي شي تور ڪي

تش لمني، هم مختور دي

اي دخبتي غم خور ڪو!

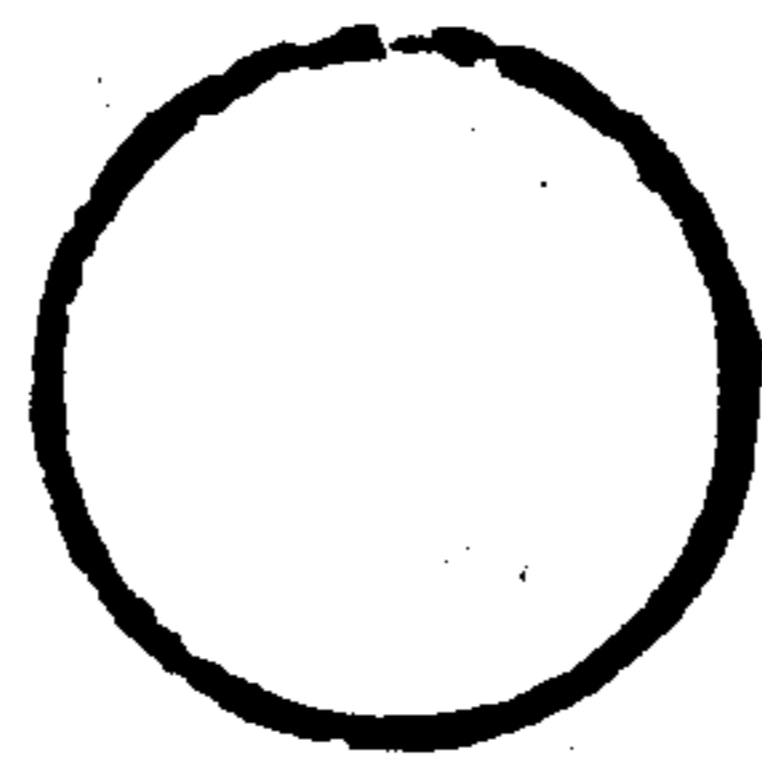
خبته هم، خوشروند شه نوري

دي آدم، آدم په نره ييم

بي له نره ييم داخور دي

چي دتش نس اودنوس شي

سري ذات پوري پيغور دي

دمپرونوتپروتور وچورنگ يورل

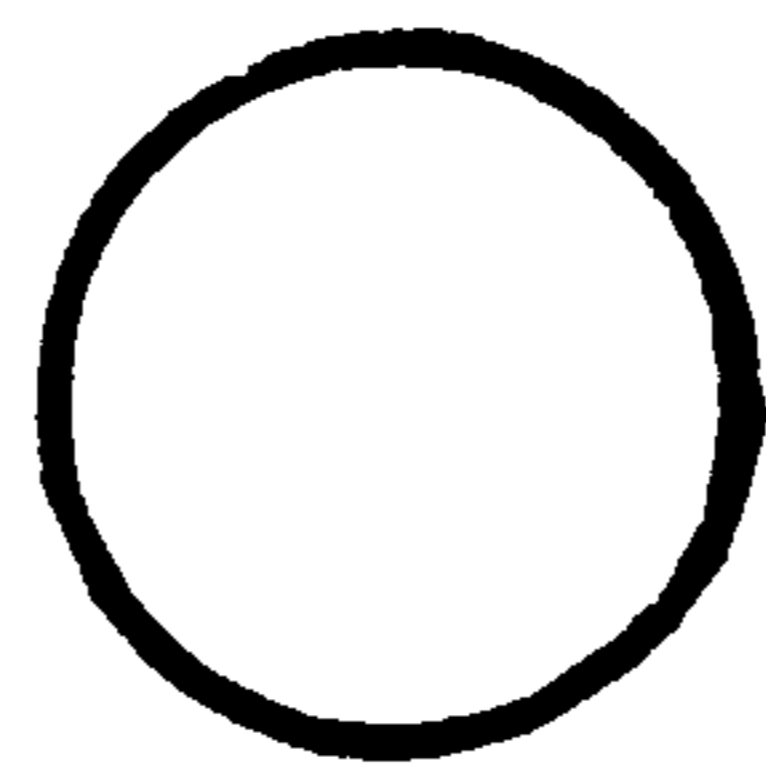
داتي په امبالي چي غور مبيدل

دهغوچاروبنه بنه السوزي

سرچيه چي جره باز ته نپغبدل

۱- حوانڪه = دزري يا تخم هغه شوني تيا چي زرغونه تري ڪپري.

دهغو په طبيلو خرونه رغښتی
 چې له حق حنی ناحق ته اورېدل
 چې خورلی سوگندونه یې د وفا وو
 داری یې ینې په اوبه و وگرځېدل
 د هندو کلی کې کرانی خرمېری وې
 اول لونه په سوپیا کوخو خېدل
 دکلم په برخه دارنگی مژترواک و
 چې له واکه یې واکې ته پسخېدل

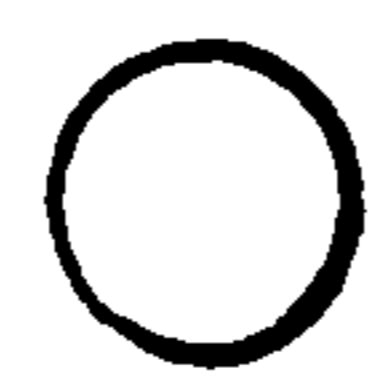

د مېرو نو پولادي متې سنگر وي
 تور برېښونه یې شملي د قام د سروی
 په پوره نود جومات خوبونه نه کړي
 يرغلونه د باطل چې یې په سروی
 د مېرو نو نغری کوندری شریک وي
 شېخ ملی دوتري واره یو دوتروي
 مخور د زهاني هغه تومن دی
 چې پرانستی یې په درستی نړی وروي
 د زهزم چینه به یې هم چری تاندن کړي
 چې پخپله هوستی جلی دنسټروي

په نېزوکې پي دورا نگو ستوري ولاړ شي
 ننګيالی د نمر خاته ختلی نمر وي
 که د پينگان لري هر خوشترې وزرې
 لويې ماري د باتورو په خيگر وي
 چې کاسيروي په پروني کې بريند وي
 حيا خپله حيانا کوله خا دروي
 پردې بد شي دکتوي خپلې ننګولي
 بدې کروني خپلو بدوله اشروي
 د مېرونود خنکوت هم دغه دود دی
 ياد هير ټول مارو يا ټول نهروي

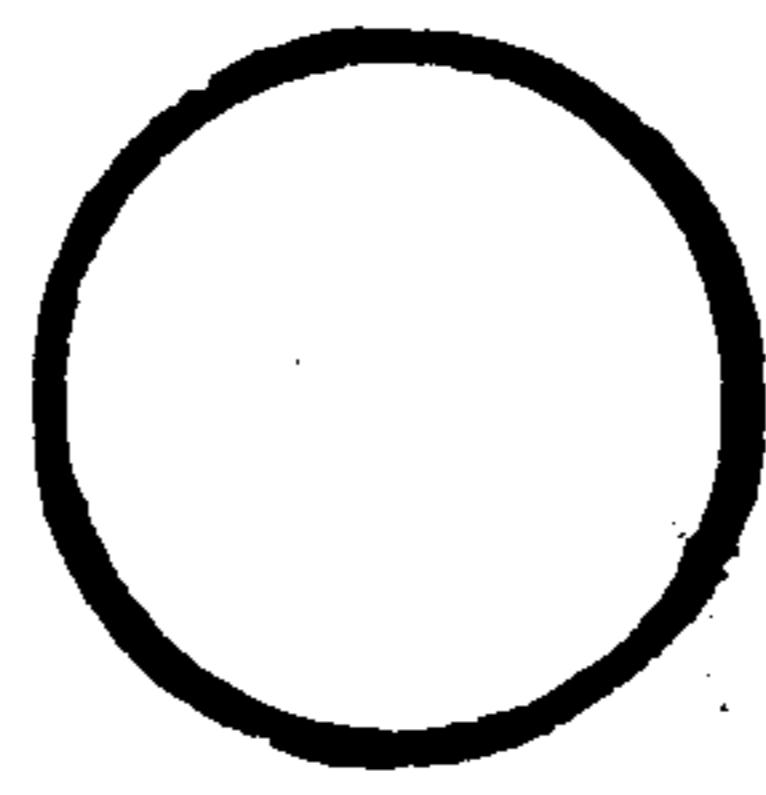

چې يوه پي مفکوره وي
 اوله دې نه په ادب وي
 په سره کې کنجی لاس وي
 په توده کې يک جلب وي

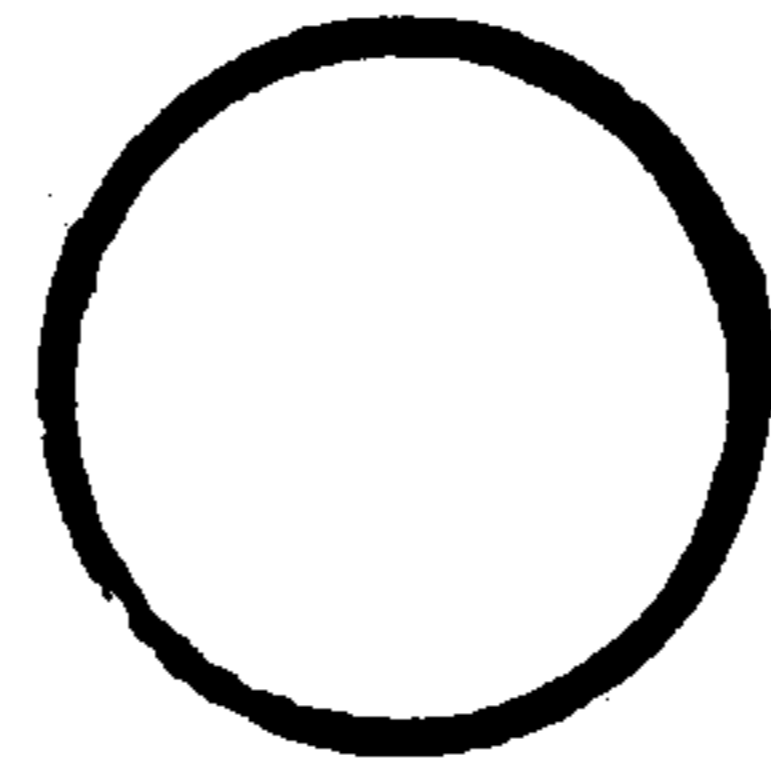
نه توره دکائنات ده نه دشرونه دستورا اولاره
 چې يوخودې په وله وي اود نورو برخه خواره

۱- ننګولی = پنخکری - لمده بل، ۲- کنجی لاس = خپلو کې کلک لاسونو ورکړی.
 ۳- يک جلب = چې آسونه پي خنک تر خنک روان وي، ۴- په وله = مارو - هوسا.

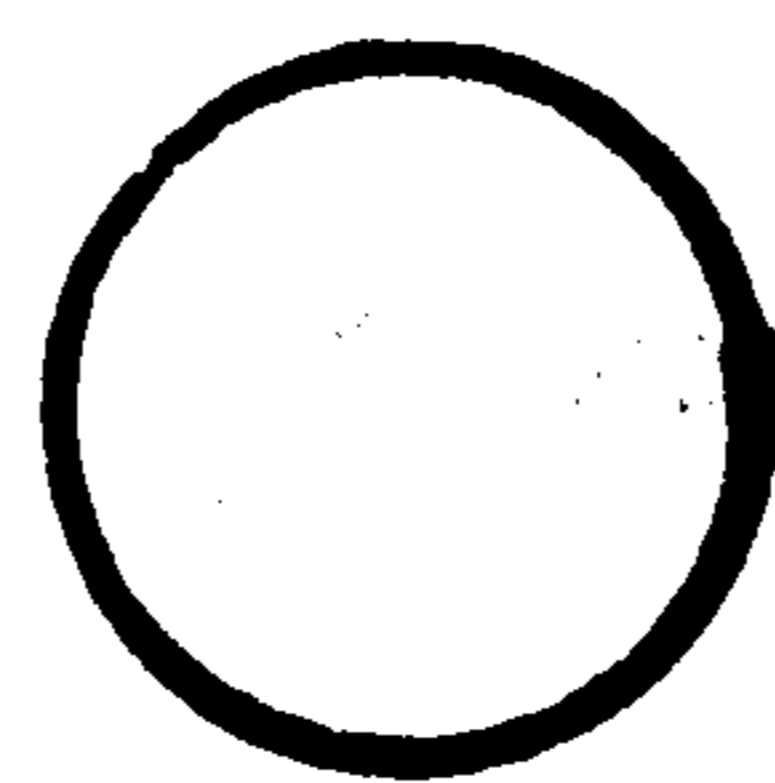

دمپرونو لار لومړی توری وهل دي
 چې نړۍ په ولاکه واخلي نو ویش کړ شي
 دمپرونه نیکه دوتر چې شته کول غواړي
 هغی متهې بدې را کازي او شر شي
 د قام مشر هم د قام په جامه بوټی
 چې ولس یې د شرې وي، شریوړ شي
 زه مانه که بېر شوی ابا سین شي
 شاه خلعي ورته پښې بنجې کړي توغړ شي
 چې په تنگ د لاله وي غزا هغه
 نور خو هسې خلق خوشی ککړ شي
 د سینا په دونه پند، ټول سر پیری
 دیوې دونهې ترخه یو تېر شي
 برغوپوک و هه، دنگ ورکا نغاري له
 دا خواره واره بنجخی که لښکړ شي

۱- لار = قانون، ۲- بویه = پکار دی، ۳- برغو = ښکر - تودم،
 ۴- بنجخی = درې خچې (په اصل کې دوې بویې سرغوته وائی).

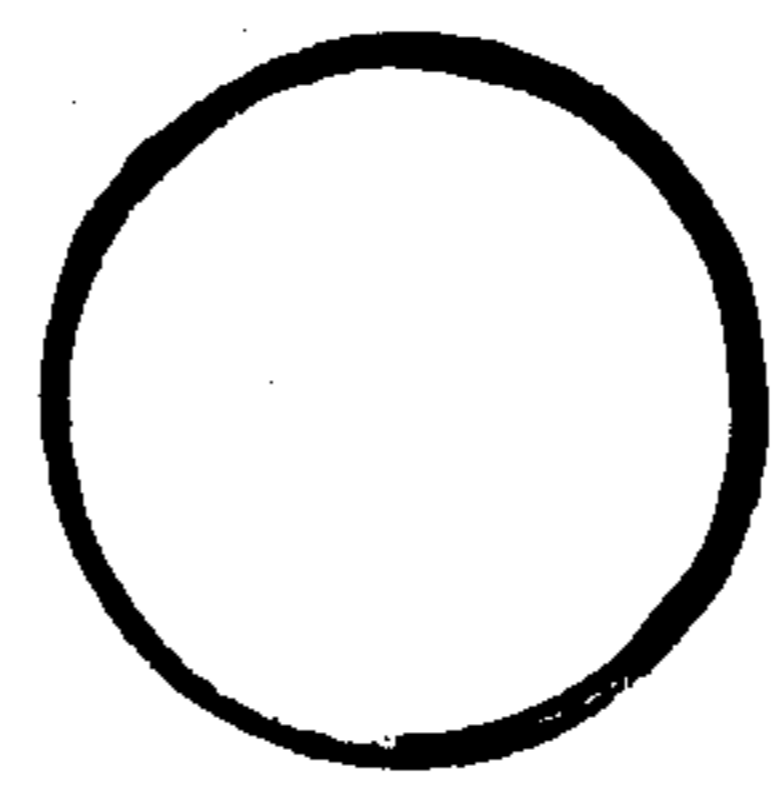

په تور برين چي په ميدان کي جنگيالي وي
 سرخيري کي پي وتلي ننکيالي وي
 په خپل کور کي د پر خلق نامستوي
 حقلان په ولسات کي نوميالي وي
 چي کلیم ورته بيرغ د يرغل ورکړي
 که په هر غاړه مخ کړي، بريالي وي
 کليمه پخوليه، په لاس کي بمبل توره
 د سپرونو خوهم دغه دوه کالي وي
 که لوی شي دی هغه مند د ابدالي دی
 په داڅه که دچا توره ابدالي وي
 په سومات دغواين پخوله بانگ وايي
 چي په خټه کي پي گډه بلالي وي

بازداري پورې پېغور شولې بازداره
 باتورزي دې قوشخانه کي تپوسان شول
 په ټولنه کي رنځا پوښي رانغله
 که وگړي ټول د سيلمي نه حاجيان شول

فرعون اوهاماني په زلزل گوره
 پدې شخړو کې يوڅوکه کليمان شول
 چې ديوې پي ستا پلرینې واخستلې
 دمېرې له ځايه پورته شواتيان شول
 د همت سپاره دې وېوگنېدل هسې
 خړ سپاره درته له پامه وزبکان شول
 نرهریالی له خپلې ماري پېشانه شو
 په داڅه شي په ډنگ ډنگ که ناکسان شول

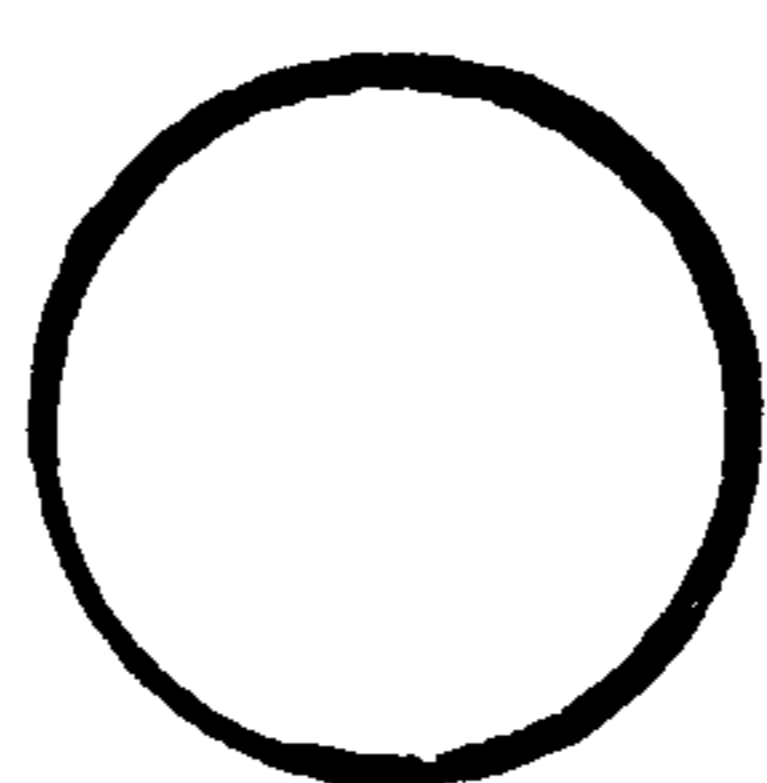
ای تورانکی اور دزه ونولسه
 ستایوه کوکه ور کېدلی نه شي
 تېره شلونه دا زغو که وي تل
 دسترکولاره څوک نیولی نه شي
 دگیدرانو په اور روکې چرې
 د زمري غورېب خطا کېدلی نه شي
 چې شي لاس بری د فطرت په لارو
 په هغو چرک را پرېوتلی نه شي
 د نن په گټه چې سې سود کېدی
 د صبايي میدان کېلی نه شي

چي له دې حُکمې پورته شوي نږدی

خبر د بل شوي سرور له نه شي

په شاه مېړه يې انگازه شوېده

که يې بنجغی نن ليدلی نه شي

چي دلچونر ور پيدا کړی تور دار شي

چي چنگېز يې وترې نو هغه لار شي

چي وسلو متوسره کليمه نه وي

که دغر پشان تومن وي تار پتار شي

له دستور دکا ئنا ته خنک وختی

د کند و انبار شته من قامونه خوار شي

بېوسي په دنيا لويه کوتا هي ده

چي د بنکار کولونه وي، خپله بنکار شي

آدمزاد لويې مېړانې شي کولی

چي دخېستې د غمونونه وز کار شي

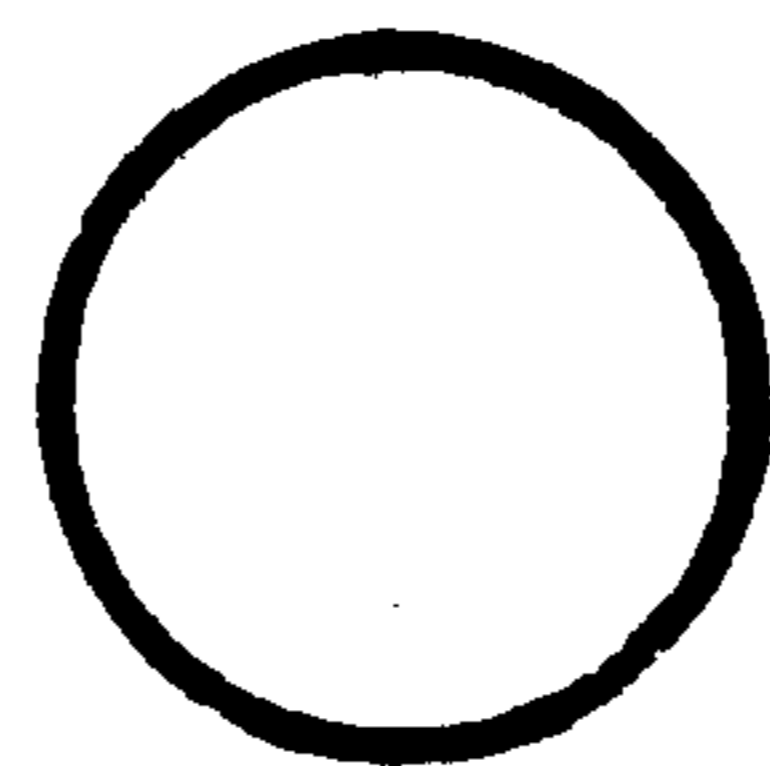
خواري بويه خو په حقي لاري بويه

خوردک کله په خولو وينو چنار شي

ته پخپل بخړکي ولي ناويسي ايې

هم بخړکي چي خوندي کړي سور انکار شي

شنه راستی دسروی هچری خیم نه خوری
که پری تپرد خزانو نو تر پیمان ششی

د باطل دویرتکی خو کلیمه ده

له نیمگرو مفکورو هیخ نه ویر پیری

د پر قامونه به د خیمکی له مخ ورک وو

خودتکه سره تبغ نه ویزی کپیری

نر پیری تپول سمسور بدل خروخت ترمیج کپیری

تلوار گزندو! دیک پوار باندی تود پیری

پلویانو دروسو اولین! واری

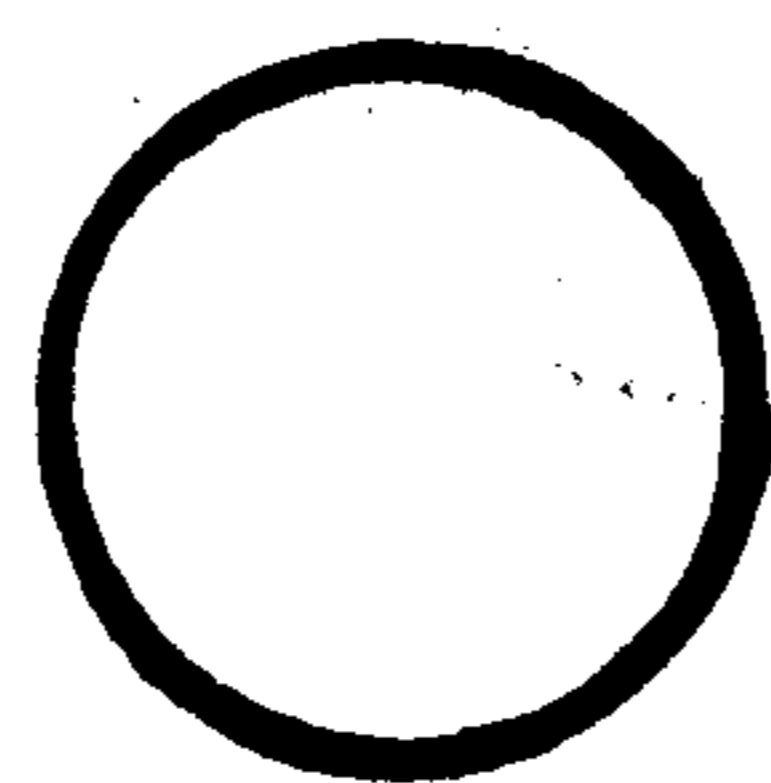
دانری ستاسوپه وړاندی به نور پیری

بنستونه د شروندون په یوه حال وی

ادا پنی مکرله وخت سره نور پیری

تپول بدلون یانه بدلون شروندانه ندی

خوار هغه دی چې یولورته خنکوز پیری

په شونکار د اباسین چپی شوی پورته

ولې چپ پی د مانگی سندرو نه کپره

۱- زبیری = زهرا.

تا رها کونه دخزان نهر گونه تېر شول

خود سر و پا شنه جامه پي زړه نه کړه

چې رېښتيا ويل دکومو خولو تودوه

برپه دار پي له رېښتيا و بله نه کړه

راغلل دېر انقلابونه دلې هوري

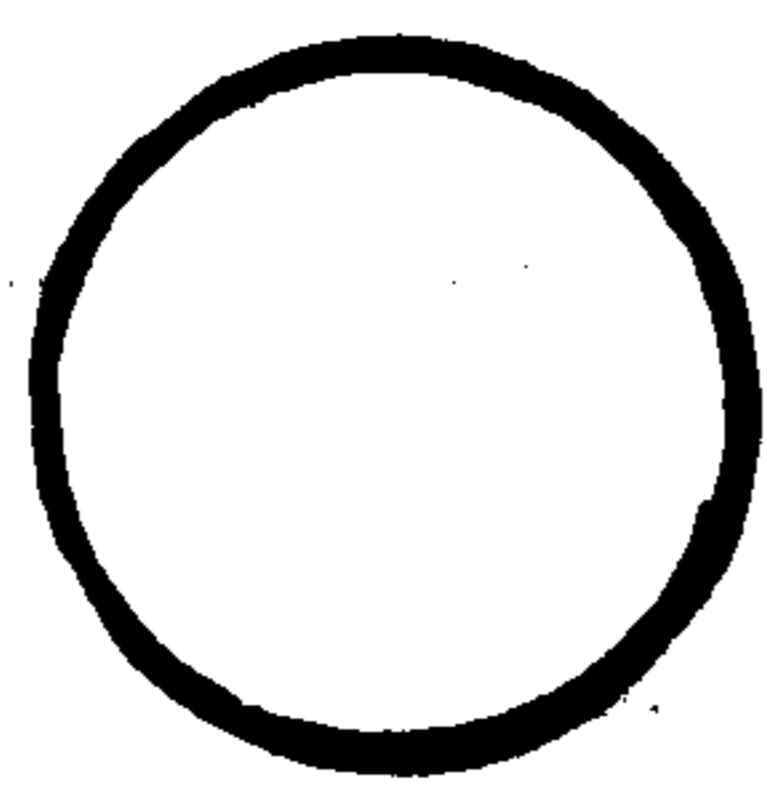
ولي درسته يوسا لار کليمه نه کړه

مېرني په مېرني پسې لوگي شه

خو باطل سره توده پي سره نه کړه

تېر و تېر و، ته متونو او خونې هم

هېڅ کچه د پتيا لوعقیده نه کړه

چې د سرو وینو پياشې پکې حلېږي

شاه حلېي هم په هغولارو چلېږي

سر سجده د جماتونو په پوره وینو

د مېر په یوه هڅه نه ارزېږي

ککړی دکليمانووي تل هسکې

بنکرو وړې ککړی ورته تیتېږي

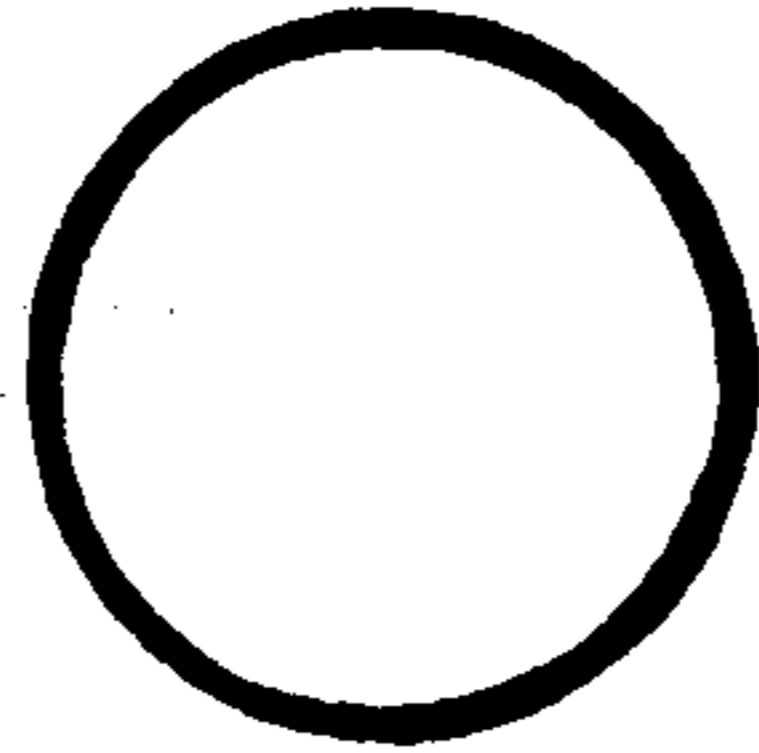
حتملان له زمانې وي پېرې غنکې

خلق نور زمانې پردود تېرېږي

کليمه دکائنات سر جنگر پڙدی

غل درغل به له جنک غالي پشاکپري

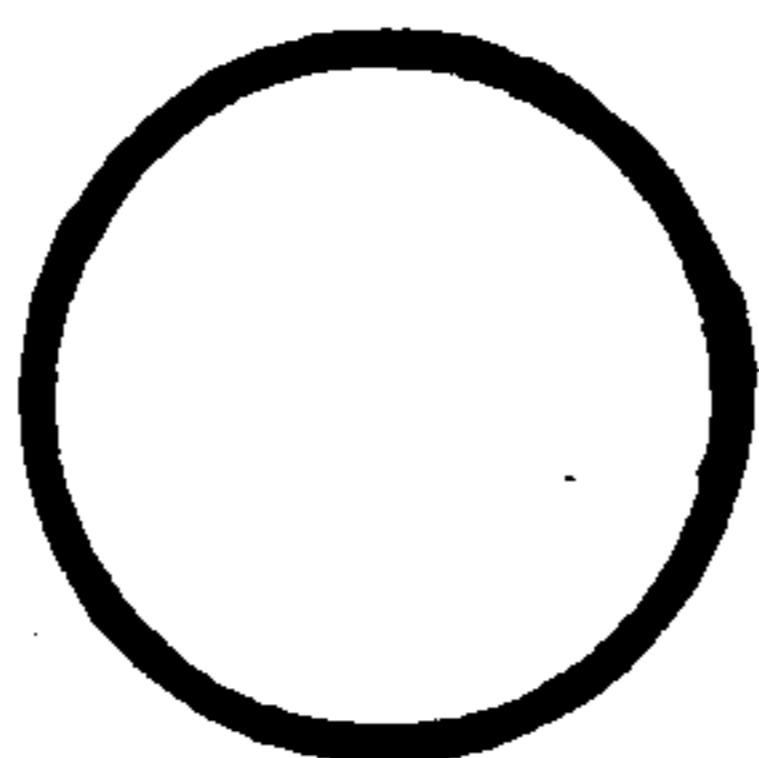
ته دې خپله غاړه خلاصه په مړي کا
دې ته مه گوره چې کله صباکپري

دمپړه له متو پاڅه دناحق جهان نسکور کا
په چينجنور وستو کرگو يود هيره پوري اور کا
دا خدايان دتینگې نه دی وپې ته سترگې ديور کا
دقانونوندي حمله دآدم تاليزه کور کا
دا دغو بنو تش لوتونه په خلقا د جسو نور کا

دخستن په کسپد وکې

خپلې چارې دې انخوړ کا

په تيرو تورو برغند خي

ننگيالي خي په خپل منده خي

دمپړه د خولوي ووبم

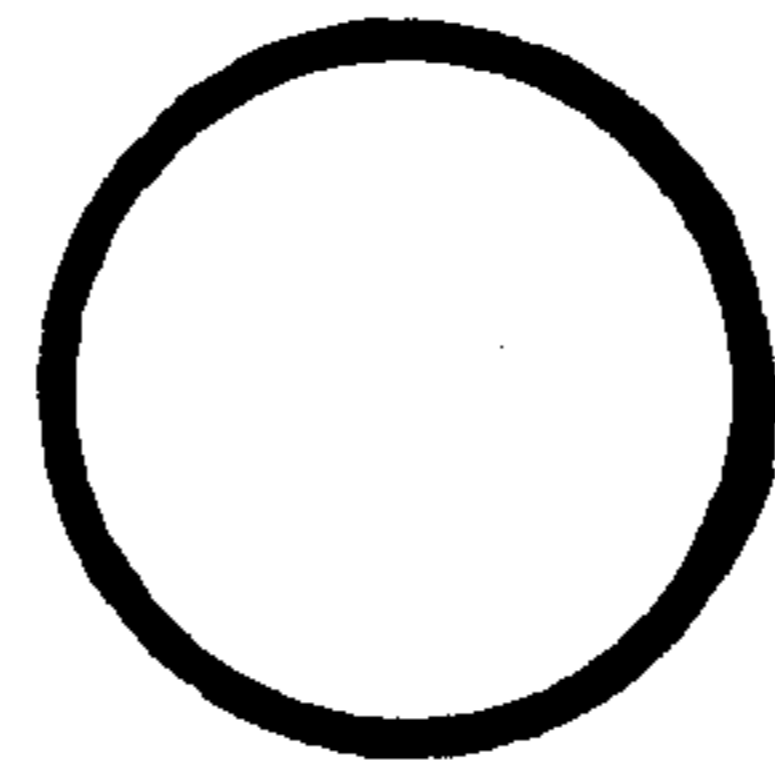
د سپر لوله گرده ونده خي

له خښتنه چې هم غږ وي
هغه کار هم کله شنډ ځي؟

هغه پښې پرې کړې بويه
چې د خلقو په مرگندو ځي
د تسپو خاوند ته خيروي

که ځي دارلره، لوند ځي
وسپنيزې خټې راوړه
د گلپانو آخر گند ځي

چې په خانگه کې پخه شي
هغه ځمکې له بې شنډ ځي

چې له اوره لاشه موي
خټې ويره بيا له اوره

زړې مات وړوکی کور کړي
شي همغاړې له شه کوره
په چرسو به ترخو سود کړي

کائنات ځني پلن پسوره
د زړې ځای پکې ورک شي

چې ژوندون کړي جامه نوره

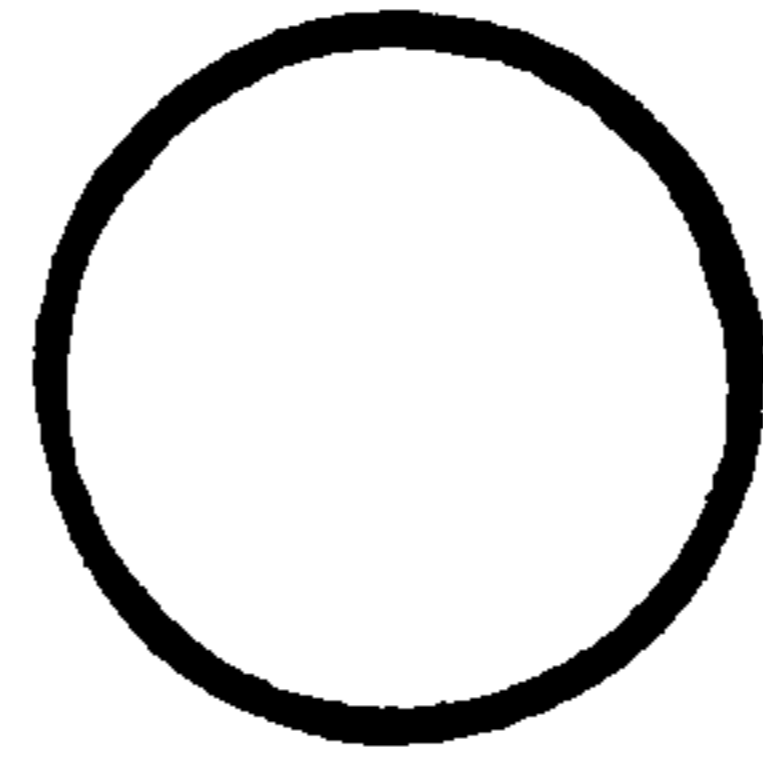
۱. خټ - کميس - پښې، ۲. چرسو - تنگ ځای

سرڀخيره تل پائڻپري

خير دي نشته سرڀخوره!

دفطرت په هنداره کسي

له خبنتنه خان ته گوره

چي خانمن دي هغه کس دي

چي ناخانہ دي ناکس دي

په سيلاب غرونه لري پري

خه ارزه بنت دلي دخس دي

يو په لس، هم يو په سل دي

پياوړي چي په جس دي

دهوسو دغزالې نه

دزمري ورتپره وس دي

په زرگونو دلو ستره له

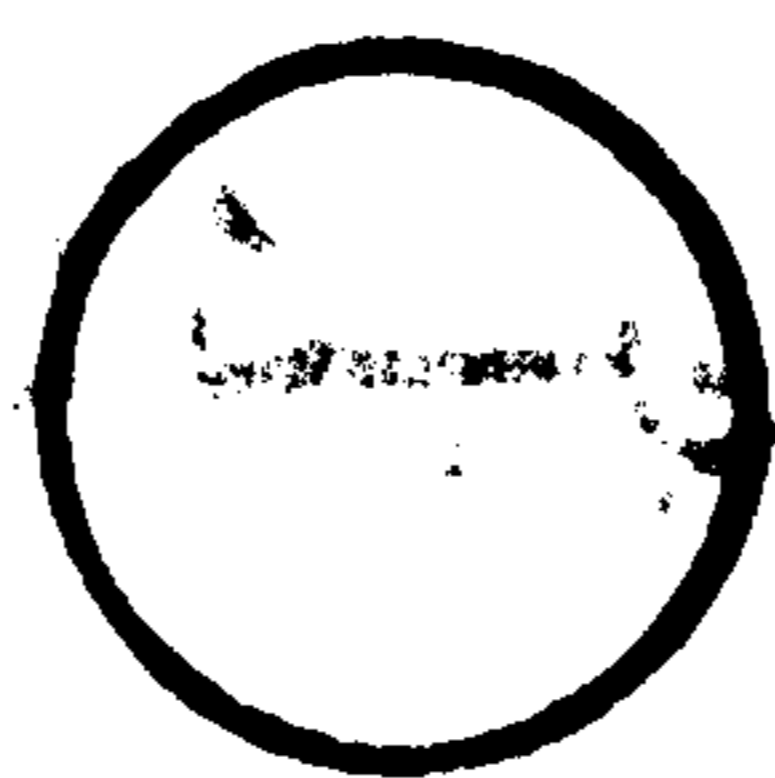
يو بڅري داوربس دي

گړندو پري بزيره گل کره

دمته و کاروان پس دي

۱- غزاله = دھوسوسيل

۲- سرڀ = يواښه

زرداران خوري مدام غونبې

د خپل قام لکه کرکس

په درست قام پې لگولی

له پېروراسې کرکس

دوی رېښمېن له سره واخلي

قام له پاتې شي يکرس

روزي دېب کاندې ولس ته

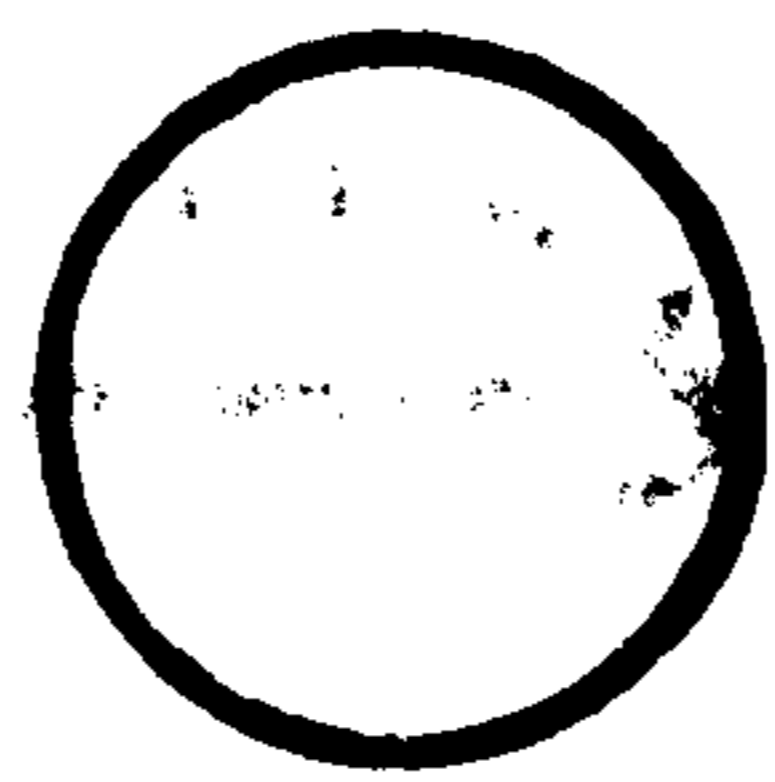
بياکوی مانځه او دس

دېپې وس ونډې کورونکو!

وي ترخوبه ستاسو وس

د «لا ترکضوا» وخت لنډ دی

لاکوی هوا هوس

چې ختکوری ظالمان شي

سینه یخه د جهان شي

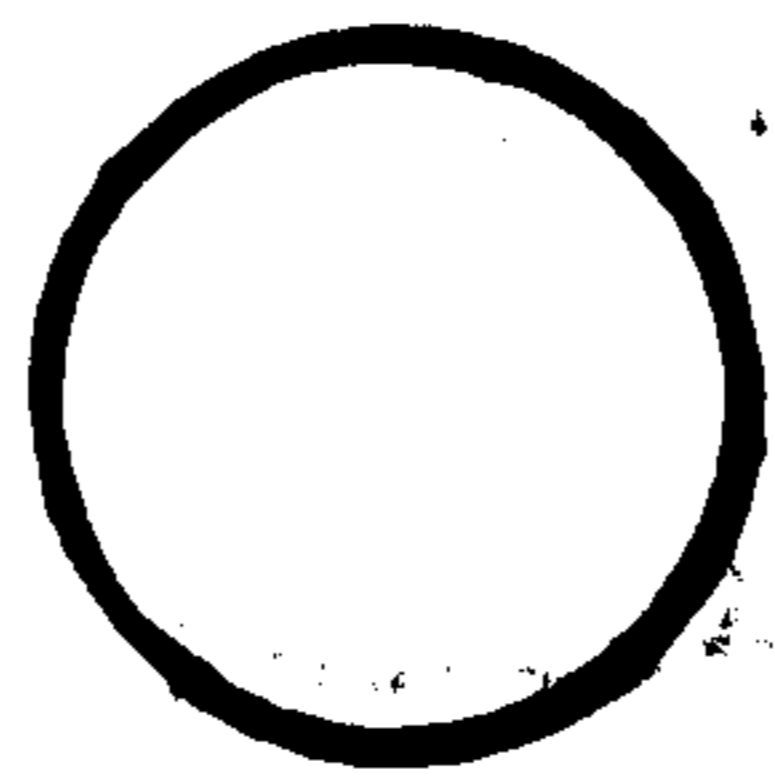
چې خدايان پر مخی پرېوځي

راوچت بنيادمان شي

چي خانگري دوترورڪ شي
په توبنه لولنگران شي
کليمه هله په پنبوشي
د باطل بورجل چي وران شي
زرداري کي خاناهان وي
کليمه کي ٽول يوحان شي

پدي شخرو پرکنوڪ
هرهغه حلبي انخور دي
چي د ٽول نوغي دخيره
همه چاروڪ حقطور دي

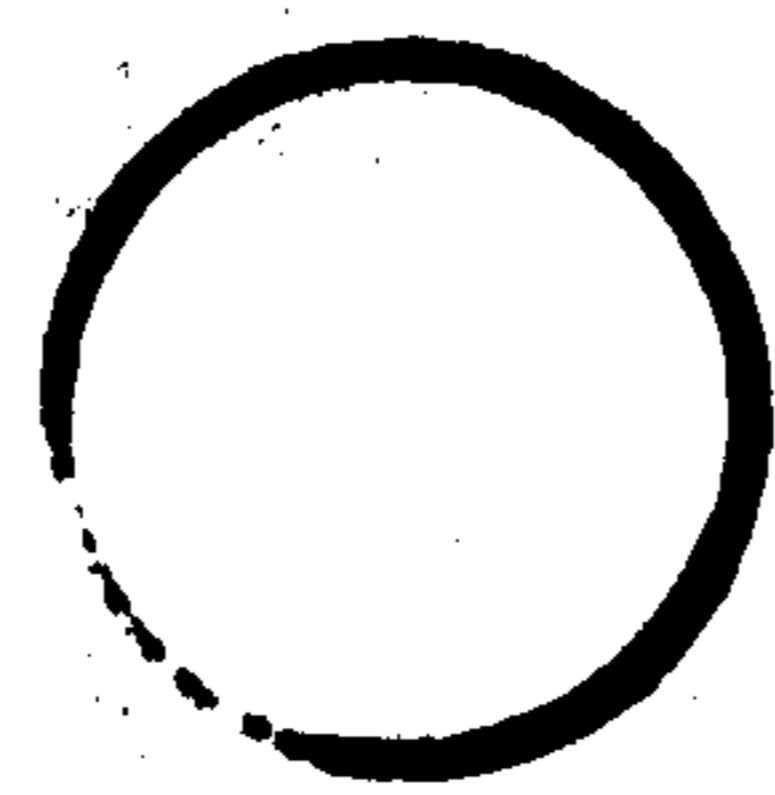
پورپه جسوشه بياگوره
چي يوتن خنکه لښکر شي
دمپره له چارو بريښي
په تندي اخستي غوشي
هردهغو برخنرتيا ده
چي خردڪ پاڅي لښتر شي
له تني زوخ چي اوچت شي
لکه نريري تل سحر شي

چې شروندی وی د بنکار خله

تودی وینی خود شهپر شي

زمرین کواينه شاه خلمو ته

سلاهی سنگر سنگر شي

خوانان خه کزې دورې دي

خکه یې غشی یې پلي دي

چې له باز چتو ته ناست دي

پيخالونه یې ولجې دي

ولسات لکه تنزري

د بنکار یانو په نچې دي

د بل مخه یې پتوله مخه

پرکني نه دي سرامي دي

د نمرود ويلي وايي

له آذريپ عقيدی دي

چې نومری په سرودي

د سرو تشې پيښې دي

د باتور نخښې یې نشته

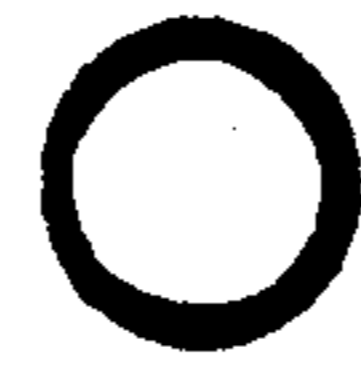
لا ملخی تړلې جوښې دي

ديوشرق نرغملونه دي

داپترې دومره اومسې دي

پکې زهيم بوده نه شه

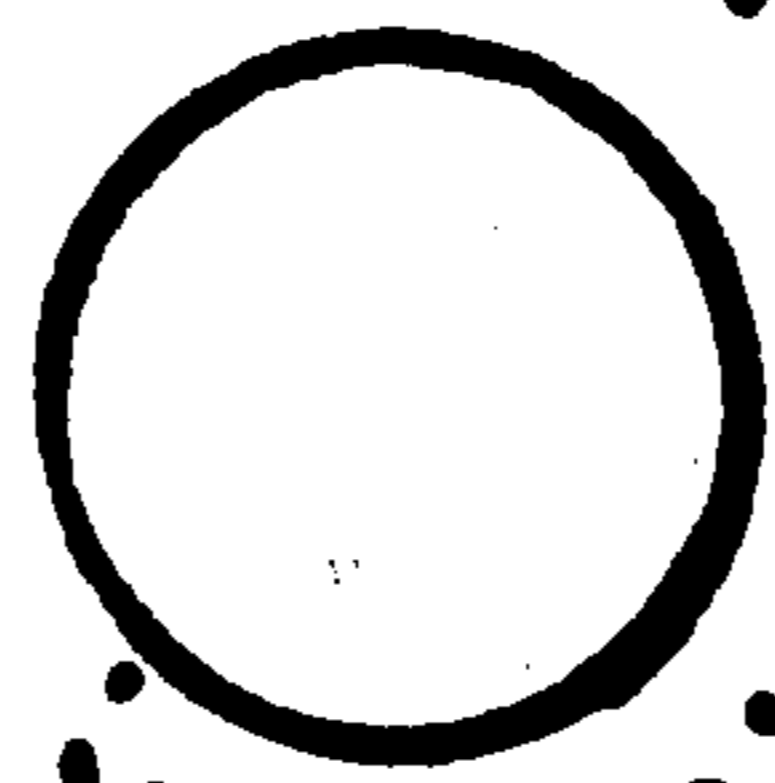
وجود تشې تنسې دي

د آدم خانگري «زهيم» لکه حق صمدا حد دی
تن نرازه دی ولې زهيم لَمْ يَلِدْ لَوْلَمْ يُولَدْ دی

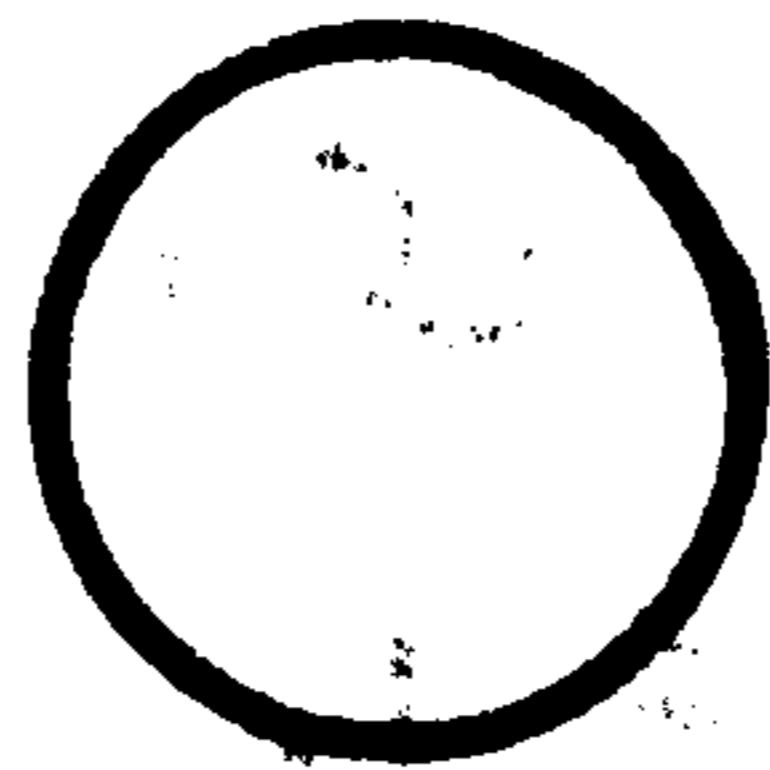
د هر زلاري په درون کې دخپل سترو جودان خوروي
تبع، تنه خانگي کلونه يې هم کامونه په خپل لوروي

ديکرنه که برید مپرونه نيسي نور نور سنگرونه
د فطرت خوابزه لرونه دي که ساره نه شي مترونه
لمن خه چي، خادر خور کا د سپرلي دېر دي کلونه
ته لا ميشت په سر پراوي شرونه دې شخړې پراوونه
خونې خونې ستور تليزي تازره نه کره يو خونه
که تنه کوو ته کنبې شي کوو ته به منزلونه
قدم تېر کره، چچ غريزي ستور تلوکي جرسونه

يوه ورخ به درته راشي

ستور کزونه بېلکونه

چي په يو هسته پيوست شي
 ذري غوندي شي تورغري شي
 وړانگه گده شي په وړانگي
 رادبره نوي نرشي
 چي حجري غبتي پاخي
 نود هگ خاندرو سحر شي
 ننگ له ننگه چي کوشير شي
 هم لنگر شي، هم سنگر شي
 چي سپنگر سره صف تر شي
 هله الله اکبر شي
 هڅي هڅي چي په گواښ شي
 نوحونغي نوي په سر شي
 شهسواران چي يک جلب شي
 د بړدونو لوي اختر شي
 تور په تور باندې شي پوري
 سترگي سترگي يو نظر شي
 لاري لاري هر آسمان شي
 چي همت همت وزر شي

«ا» بړدونه ولجې، مال، غنيمت.

دشروندي پته شي مخ لسوڅي

چي شوگير تپه نشتر شي

چي گيل بختل تور ه شي

بيا آدم جنت ته ور شي

چي د عقل سپاره وين شي

پوچ خدايان هله د بر شي

د وجود تور زيرون دي اود «زه يم» نوښتون دي

نوښتون كره دشروندي شه نوښت «زه يم» له پاڅون دي

يوغورڅي دي اباسين دي غرونه غرونه دي يونين دي

يوه هڅه دي سپوږمي ده يو يرغل دي ستور تيليز دي

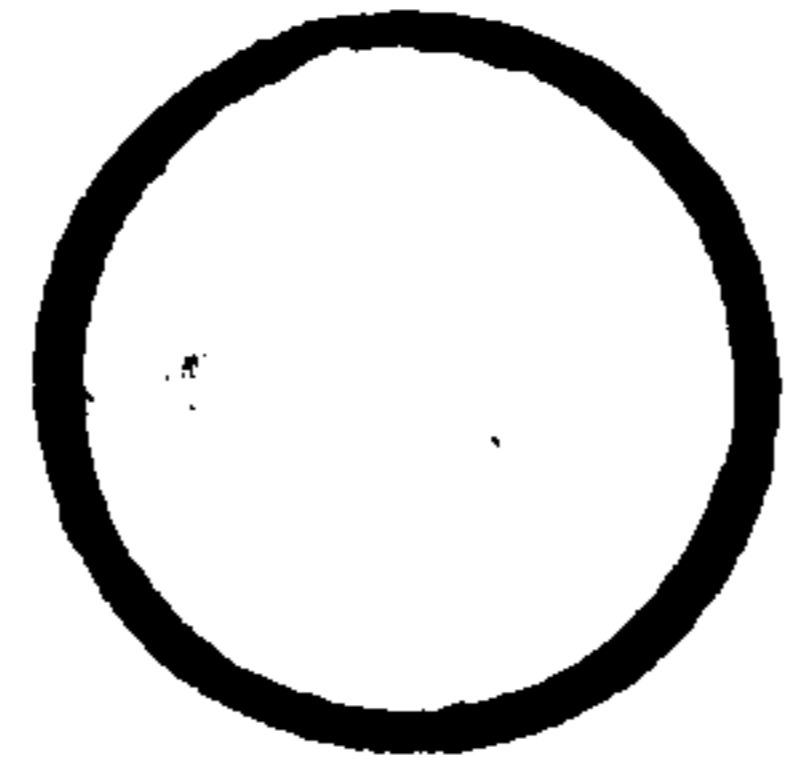
له تش شور لاس اوچت شوي اوس دهور غوره غوريز دي

ستا دتوري له تڪوره كائنات ټول سندريز دي

غره راغه دي له همته گل لمني گل مخيز دي

لادشروندي غرمه ده لري

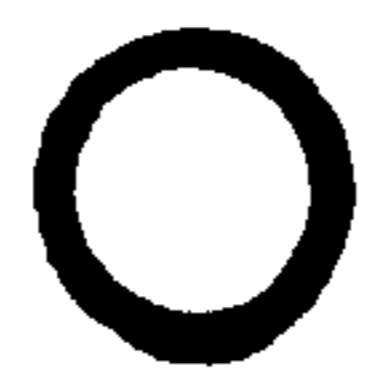
داخو اوس لاسوړ كهيز دي

ڪه دٿرونڊ نقشونہ ڊپردي
ته د وارہ ٿرونڊان ڇوريپ
نور ٿرونڊون دي ھمہ پلي
ھم يو ته بي چي شھسوريپ
وارہ توي يويورنگ دي
ته لدرنگه سپرلي طورپ
دھوسي پھسترگه دنند
ھم باتور ڪسي د بسوريپ
د ذري پھ ڇاندره نمريپ
پھ قطرہ سمندر سپوريپ
ته پھ ڇمڪه ڪي آسمان بي
پھ سرھ او بو ڪي اوريپ
دلشي سرھ پياڻھ بي
لاشه تورہ ھم ٽڪوريپ
چي راغونڊ شي موتي ڇاوري
ڪائنات شي چي ور ڇوريپ
د حجرو پھ اروننگه ڪي
لھ ظاھر ليده ڇھ نورپ

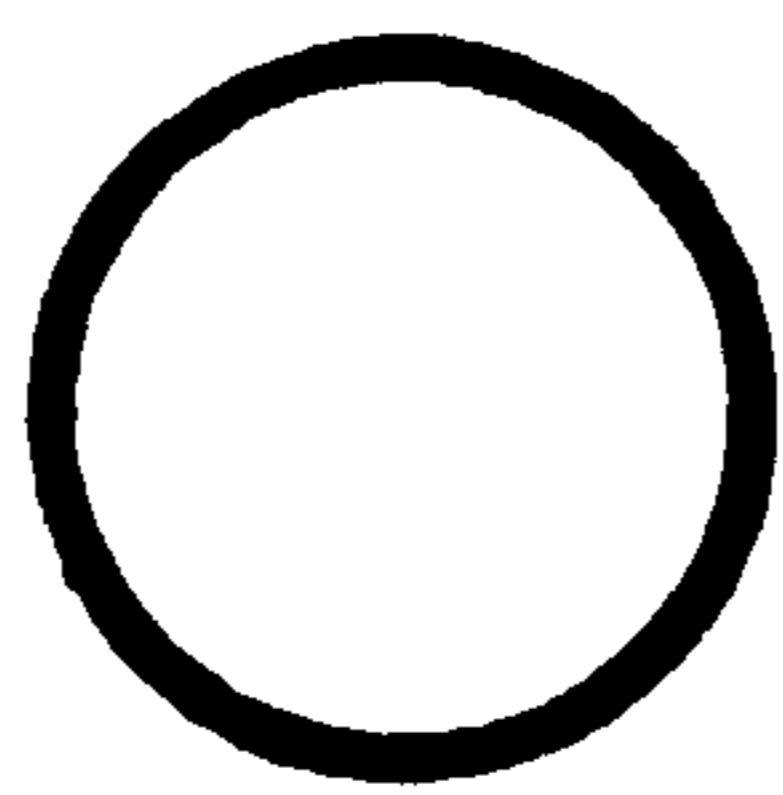
۱- پياڻھ = دشانو ڊوڪ گبين

نور کورونه په تاتنگ دي
ته هم سيال د خدای د کور پي

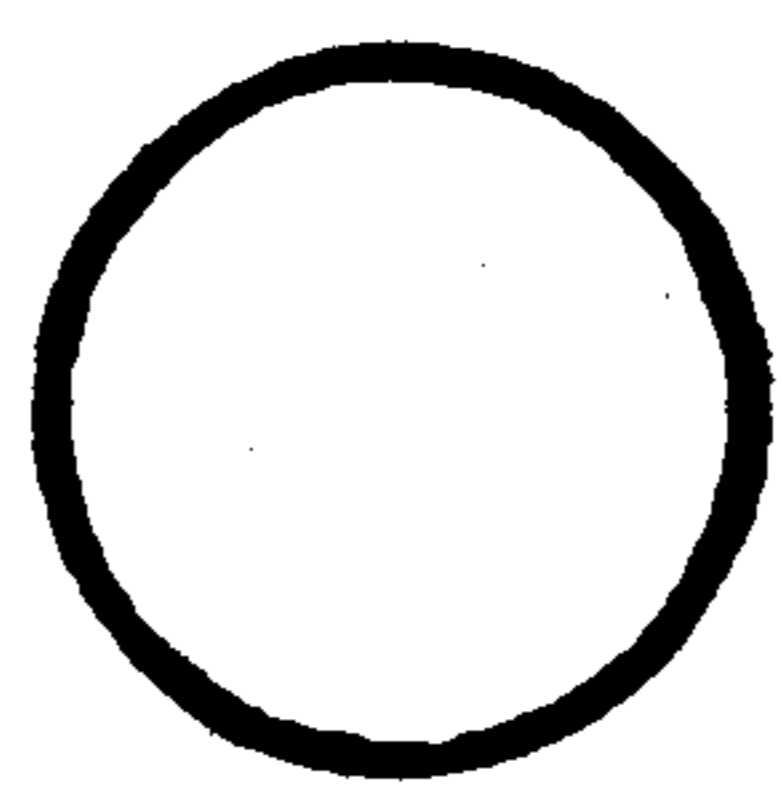

مفکورې به دېرې پوچ شي
ددې يو کليمې وړاندې

چې پي نن سندرې وايي
په صبا پي وايي سا ندې

دا د يوې او مشالونه	په تونرکې نرغونه
د خولو وینو رانگونه	د سرهنگو شاه خلمو دی
اسمانکه سنگرونه	د شاه متو الامې يې
ویر سپرلي شاليزارونه	کښېدی پي د کراو دي
شه علمونه، حکمتونه	د ناغوس تر کوشو کيو پي
خوري او کري شولانونه	په نهره د جنګر پزي يې
هڅو بونه، تهذيبونه	د عقلي مینو د رښه يې

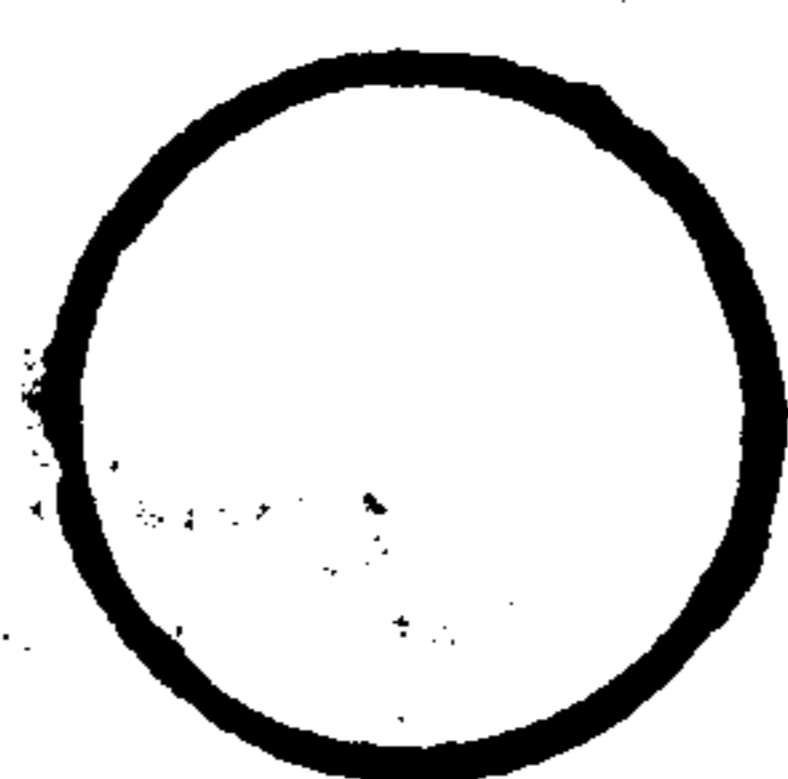

پسرلي پي تانګه راتلی شي	د خلي د نرګس غښ دی
انقلاب زرغونېدی شي	په اړکه چاپېريال هم
مله د لارې ټولېدی شي	عکسمنه پرګڼو نه

مېړه مل که د خښتن دی له خښتن مخکې کېدی شي
د تیرو ازغوله تخرگه نوی شروند را ستر کېدی شي

د فرعون له خپله درنده

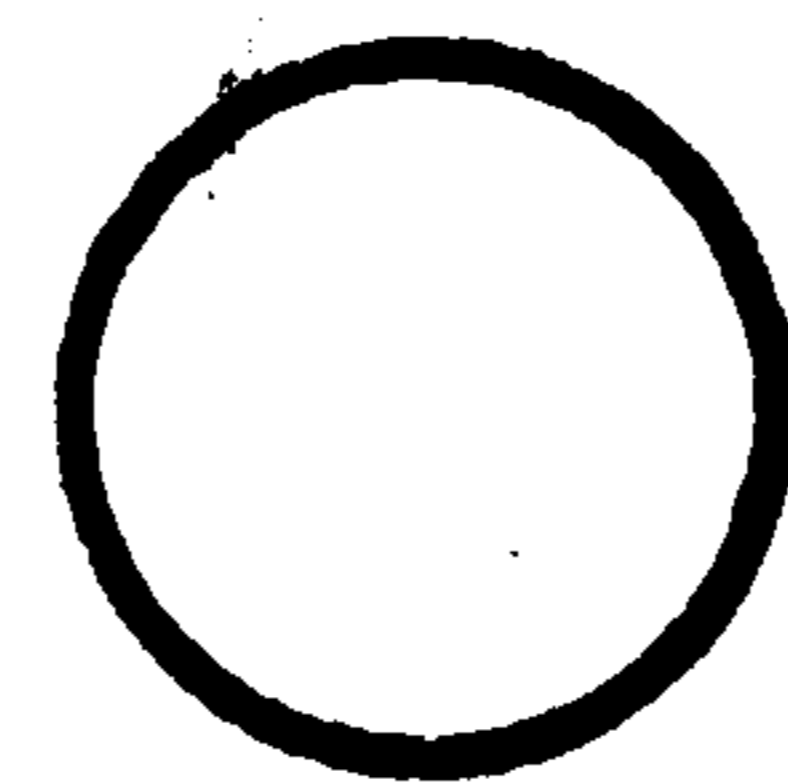
کلیان را پاشېدی شي

آدمزاد لا لښتیک دی لا دېر لږې له خپل دک دی
که په تومنه باتوران دی لا په چاروکې لوک دی
فلسفیان یې هلک فکره لا له زړه یې درک دی
په دې ویرلوی کائنات کې په یو حکمه، نمرتاوک دی
که خپلواکه دېر حاز بولي چې یې گوری لابل وک دی
د شپانه خاریې لانه نرده شرمخان دخپل کندوک دی
لا یې عقل دېر کچبه دی لا په دېر جهلونو کلک دی
د سرښوره نفوتکو په لاسونو کې لیتزک دی

نر بېښا کیان یې په جوش کې

هغه شان په امبولک دی

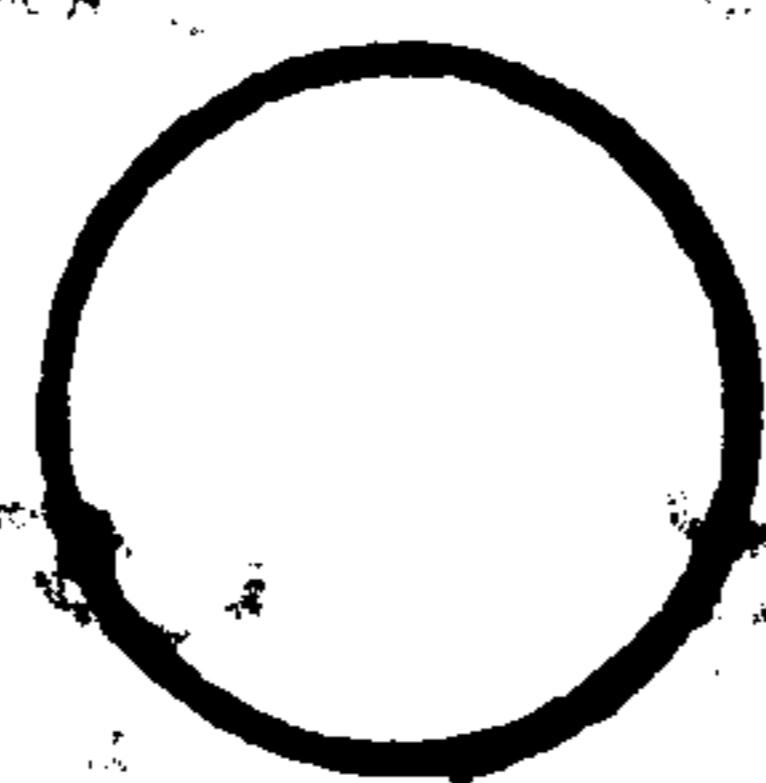

لا په سر یې فرعونان شته لا قارون شته، لاهامان شته
آدمزاد چې ریزکی دی لا دو چې دېر خدا یان شته
دولارې حکه نه شول چې پرې پت سلمان سلمان شته

لا په دار مسیحا خپږي لاند پاري مذهبیان شته
خلیلان شروشي کسږي د آذر لا لښکریان شته
هرنوبت ته کفر وایي لامخ تختی نرناریان شته
قلمونه په اور سوخي لا د علم غلیان شته
آدمتاله لا یو خوب دی لا د قام، خاورې بتان شته

سپېتوب ته لوکا منزل دی

لا د دوو پښو حیوان شته

وخت به اخلي، آدمزی چې

له خپل خانه آشنا کېږي

د خښتن او دخپل نزه یم

په اړیکو چې هر سپري

وخت به اخلي دا حیوان چې

د سړي په پښو پاڅېږي

وخت به اخلي پوچ خدایان چې

د برېږي، نسکوره برې

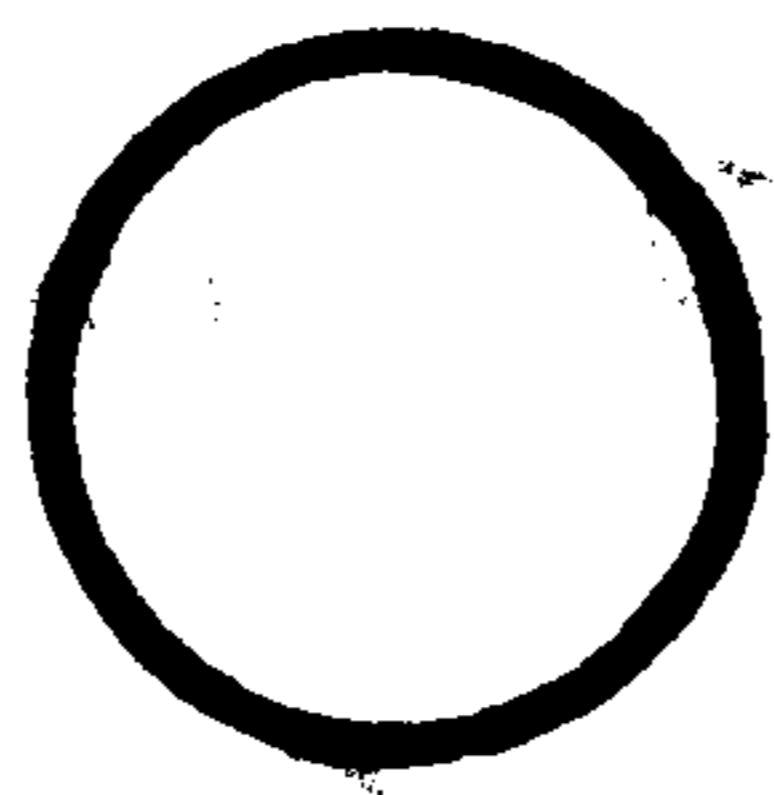
او د جهل کتابونه

د خندا توکي جوړېږي

وخت به اخلي کا سُناک چې

ستر آدم ته بیاتیتېږي

د آدم په پاڅېدو کې
 لاد د پېرو پېرو وځنډ دی
 د دې دوو پېرو څاروی ته
 لایه ختې کې لوی کولنډ دی

خوله ځانه بې خبریې	ته په بتول کائنات بریې
که سپی په تن بهریې	ملغلر ویې په زه یم
په ذری دننه غریې	په یو څاڅکی کې توپان یې
چې په جس شي نو سره زریې	بر سپرنه که لاک بنکاري
هر په "زه یم" ولجه کریې	ستا توبری توره دې "زه یم"
خود واره کاروان سریې	که ورستی راغلی کاروان کې
د بهر هستی په چریې	مینځ هستی ته دې پام نه دی
لاد نیم ځان روزن کریې	لانیچه آدم یې ځکه

انځاره کې حق ته تلیه!

دنا حقو انځور کریې

منکور وپوچو او خوشو

کوچنی کړې آدم زری دي

که یې ستر کتاب په لاس شي

د خښتن د برش سرې دی

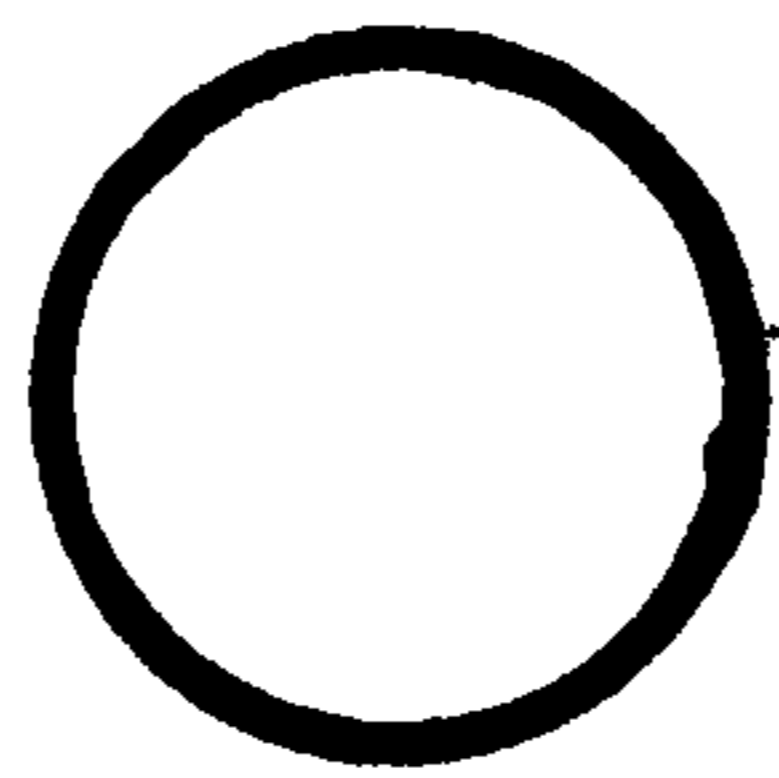

الکتاب په ادم نرونی

لارینودن آخرنی دی

که هر خوره لرغونی دی

خوهرنن کي صبانی دی

حق لا اوس هم ناویلی

که ویلی دندی دی

فرعونی دی په خمار کي

ناز پیره کلی دی

چرک پر پوتی سېلاب زوخی

نوح پلوی بی پیره دی

د کعبی سپایان جوت نه دی

آتیوان بیا په غدی دی

یومذهب دکته نه دی

دالیندی وارو بی ژی دی

خلق خبنتی دبتکور دی

خکه بنخا آذری دی

ناپوهی دهر وگری

په وگری په غدی دی

مفکورې پوچې نیمکړې
بکلیکونه، تیزندی دی

چې خوندي دې کړوږه شه

چې دې و بازه خوندي شه

لاس په ظلم پورته شوی

بپورته شرق په خپل تندي شه

د باتور و جس پي بايلل

چې دچتو وهندي شه

پوپي پاخي آدم و خوري

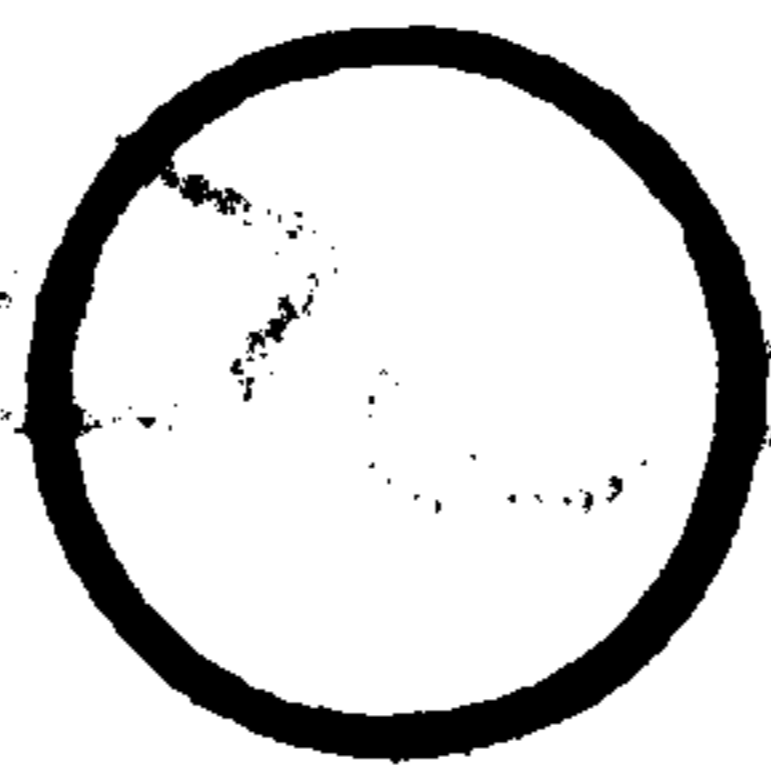
چې دپولو خای بندي شه

د خلیل پري ته وتی

د بتانو وهندي شه

چا تونگ د اسمان و خور

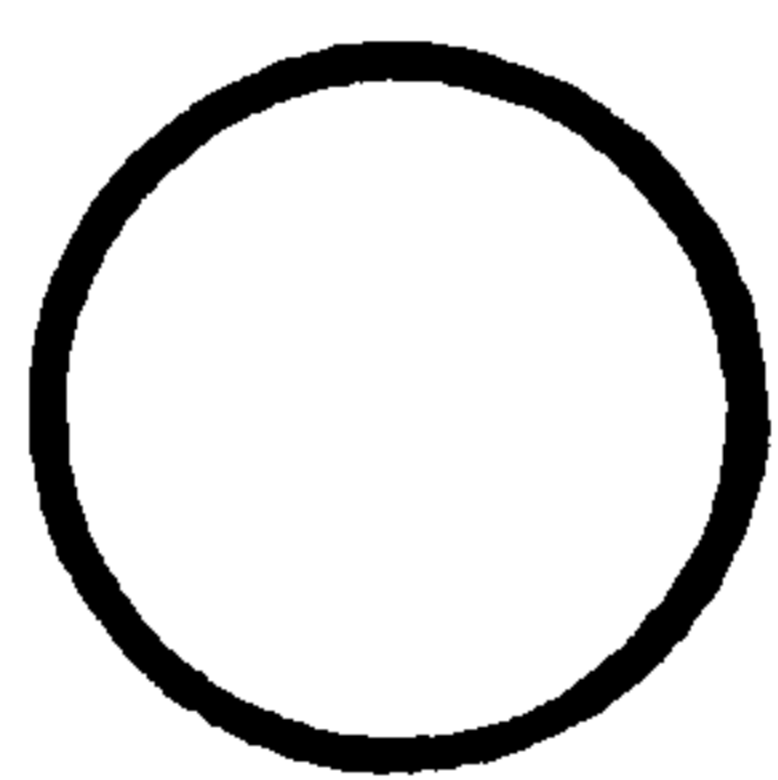
خوک پخلا په کړیندي شه

شوندانه ټول یو خانیز دی

که هر خومره گن رنگیر دی

مخ دتولو په یو مخه
که هر توکی بل مخیز دی
په یو بدم په زیر جبار وځی
دار باب که زرتارینز دی
لارې لارې یوشه لاره
تسل تلی، یوشه تلیز دی
ستور تلیز ستور تلیز کور
کائنات یوشه کورینز دی
پدې دومره هک خاندیره کې
خمکه ناشې غوندې څیز دی
خو خمکزی په شونی تیاو
دهمه شروند د توزینز دی

په تنگومت کیر او کره
شیش بیا واخله ویرجهان ته
چې ذره په ولکه واخلی
متی رابنکه بیا شلمان ته
ستا تقدیر څه خمکه نه ده
لارې ویا سه آسمان ته

له بېلې درياب ته واوړه
له تنگي نه پلن دامن ته
غورکمنه په لينده کسره
بيا ورکښيوزه ښځ کبان ته
له سپرغودي ډېر شروند وکړه
لاس کړه او بډنمره وښان ته
پوهه بوځه خيړکتيا له
خيړکي راښکده ايمان ته
په نړۍ ورځور پدوځي
گرځېدلی اوسه ځان ته

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**